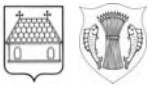

Sammanträdestid	14.12.2023 kl. 18:00 - 20:00
Sammanträdesplats	Kommungården i Söderby
Medlemmar	Robert Williams, ordförande Joakim Sjögren, vice ordförande Gun Holmström Gun Nordqvist-Alm Ronny Roos Tiina Uotinen
Övriga närvarande	Roger Andersson, kommunstyrelsens representant Le, Jana Eriksson, kommunstyrelsens ordförande Le
Föredragande	Andreas Lindbäck, teknisk chef
Ärenden	96-106

Undertecknande av protokollet

	Robert Williams Ordförande	Andreas Lindbäck Protokollförare
Protokolljustering	Lemland den 18.12.2023 kl. 16.00	
	Tiina Uotinen	Gun Holmström

Kallelse utfärdad den 8.12.2023 .

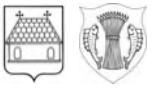
Denna möteskallelse har anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla på kommunens nätplats www.lemland.ax den 8.12.2023 . Protokollet finns till påseende från den 19.12.2023 på kommunens elektroniska anslagstavla.

Ordförande Robert Williams

Andreas Lindbäck, teknisk chef

Intygar

Andreas Lindbäck, teknisk chef

Ärenden som behandlats

- § 96 Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutförhet
- §97 Val av protokolljusterare
- §98 Godkännande och komplettering av föredragningslistan
- §99 Delgivningar
- §100 Uppdrag i budget 2022, utredning av köksfunktionerna inom utbildningssektorn
- §101 Tillgänglighet vid Lemlands och Lumparlands fastigheter
- §102 ESB Sveagården, utredning av fastigheten
- §103 Utrymmesbehovet i Lemlands grundskola
- §104 Detaljplan för KEA-området
- §105 EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
- §106 Tekniska nämndens nästa möte

För närmare information om besluten i detta protokoll, kontakta teknisk chef Andreas Lindbäck per telefon +358 (0)18 349 433, mobil +358 (0)457 570 6840 eller e-post andreas.lindback@lemland.ax.

Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutförhet

§ 96 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Kallelsen är tillkännagiven på kommunens elektroniska anslagstavla och utdelad den 8.12.2023. Nämnden är beslutför då minst hälften av ledamöterna (eller deras ersättare) är närvarande.

Val av protokolljusterare

§ 97 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Bland de närvarande ledamöterna (ej ordföranden) samt deras ersättare väljs två protokolljusterare. Nämnden besluter också om tidpunkten då protokolljusteringen äger rum.

Beslut Till protokolljusterare utsågs:

- Tiina Uotinen
- Gun Holmström

Protokolljusteringen äger rum på Lemlands kommunkansli måndagen 18 december 2023 kl.16.00

Godkännande och komplettering av föredragningslistan

§ 98 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Nämnden godkänner föredragningslistan med paragraferna 96-106/2023.

Delgivningar

§ 99 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Tekniska chefens tjänsteinnehavarbeslut:

- Avloppsanslutning till fastighet Norrviken 417-408-1-35. Beslutsdatum 22.11.2023
- Uppsägning av elabonnemang och medlemskap för moduldaghem Mullebo. Beslutsdatum 7.12.2023

Delgivningar

- Ålands vatten höjer vattenpriset år 2024 med 6 %
- Vägför rättning Lembötevägen 20 december 2023
- Beslut att röja upp rågränsen mellan fastigheterna 438-407-3-58 och 438-407-3-38 i Svinö Lumparland. Fastighetsägarna har gett sina medgivanden muntligt till tekniska nämndens ordförande. Arbetet kommer att utföras under våren 2024. Sjövattenledning Lumpoudd-Norrboda udden, förfrågan av fastighetsägare. Tekniska chefen utreder

Till kännedom, tekniska chefens anställningsförhållande övergår ifrån provotidsanställning till ordinarie anställning från och med 30.11.2023.

Tekniska chefens förslag

Nämnden anteckar ärendena till kännedom.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor Kommunstyrelsens beslut angående tjänsten som teknisk chef, provotidens utgång

Sammanträdestid	27.11.2023 kl. 18:30 - 19:10
Sammanträdesplats	Kommungården i Söderby
Medlemmar	Jana Eriksson, ordförande Mathias Sandberg, vice ordförande Carina Andersson, frånvarande Roger Andersson, frånvarande Annika Humell Raphael Karlsson Danny Lindqvist
Övriga närvarande	Robert Mansén, kommunfullmäktiges ordförande Anna Janson, kommunfullmäktiges första vice ordförande Susanne Fagerström, kommunfullmäktiges andra vice ordförande, frånvarande Julia Lindfors, kommundirektör Marie Berglund-Selenius, kanslichef
Föredragande	Julia Lindfors, kommundirektör

Kallelse utfärdad den 22.11.2023 .

Denna möteskallelse har anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla på kommunens nätplats www.lemland.ax den 22.11.2023 . Protokollet finns till påseende från den 29.11.2023 på kommunens elektroniska anslagstavla.

Ordförande Jana Eriksson

Kommundirektör Julia Lindfors

Intygar

Kanslichef Marie Berglund-Selenius

Tjänsten som teknisk chef, provotidens utgång

Dnr. LE/81/2023

§ 255 Kommunstyrelsen 27.11.2023

I enlighet med kommunstyrelsens beslut § 107/8.5.2023 har Andreas Lindbäck anställts till tjänsten som teknisk chef. Andreas Lindbäck inledde sin anställning hos Lemlands kommun 29.5.2023 med en provotid på sex månader. Kommunstyrelsen noterar att provotiden därmed går ut den 29.11.2023 och att det inte har framkommit något hinder för ordinarie anställning.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen konstaterar att Andreas Lindbäcks anställning som teknisk chef är ordinarie från och med 30.11.2023.

Beslut Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag.

Delgivning till parter

Delgivning elektroniskt

Datum:

Mottagare:

Sökande av ändring

Eftersom beslutet endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras.

Besvärsmyndighet

Uppdrag i budget 2022, utredning av köksfunktionerna inom utbildningssektorn

Dnr. LE/122/2023

Beslutshistorik

§ 6 Utbildningsnämnden 14.3.2023

Utbildningssektorn har i budgeten för 2022 fått i uppdrag att utreda möjligheten till och behovet av att ställa om daghemmet Smultronbackens kök från ett mottagningskök till ett fullskaligt kök som kan tillaga lunch för åtminstone det egna daghemmets barn och personal, men även för hela barnomsorgen i Söderby. Utredningen görs med beaktande av att elevantalet förväntas öka i Lemlands skola samtidigt som antalet barn inom barnomsorgen förväntas öka.

Utbildningschefens förslag

Utbildningsnämnden beslutar att tillsätta en arbetsgrupp som utreder frågan. Till medlemmar i arbetsgruppen utses:

Annika Karlsson, skolföreståndare (sammankallare)
Cia Rögård, daghemsföreståndare
Johanna Häggblom, utbildningsnämndens representant
Ann-Charlotte Torstensson, köksansvarig i Lemlands skola

Beslut Utbildningsnämnden beslöt enhälligt att omfatta utbildningschefens förslag.

Beslutshistorik

§ 17 Utbildningsnämnden 25.4.2023

Arbetsgruppen för utredning av köksfunktionerna inom utbildningssektorn har sammanställt hur situationen ser ut i Lemlands grundskola och inom barnomsorgen i Söderby-området vad gäller antalet serverade portioner för närvarande.

Utgående från sammanställningen har arbetsgruppen lagt fram två förslag till lösningar, enligt bilaga:

./. Bilaga A UN § 17

I alternativ 1 skulle Smultronbacken tillreda sin mat själva och centralköket i Lemlands skola skulle tillreda maten till eleverna i Lemlands skola samt till barnen vid daghemmen Bullerboda och Gullvivan.

I alternativ 2 skulle Smultronbacken tillreda mat till barnen vid daghemmen Smultronbacken och Bullerboda medan centralköket i Lemlands skola skulle tillreda maten till eleverna i Lemlands skola och barnen vid daghemmet Gullvivan.

Arbetsgruppen förordar att gå in för alternativ 1 då detta är det mest kostnadseffektiva och det mest ändamålsenliga på sikt.

Bilagor rapport köksutredning

Utbildningschefens förslag

Utbildningsnämnden beslutar att inför kommunstyrelsen förorda att köksfunktionerna för utbildningssektorn ordnas enligt alternativ 1 i arbetsgruppens utredning. Vidare föreslås att tekniska sektorn ges i uppdrag att ta fram kostnadsberäkningar för att ändra Smultronbackens kök till ett tillredningskök.

Beslut Utbildningsnämnden beslöt enhälligt att omfatta utbildningschefens förslag.

Beslutshistorik

§ 105 Kommunstyrelsen 8.5.2023

I budget 2023 har utbildningsnämnden ett verksamhetsmål om att utreda möjligheten till och behovet av att ställa om daghemmet Smultronbackens kök från ett mottagningskök till ett fullskaligt kök som kan tillaga lunch för åtminstone det egna daghemmets barn och personal, men även för hela barnomsorgen i Söderby. Utredningen görs med beaktande av att elevantalet förväntas öka i Lemlands skola samtidigt som antalet barn inom barnomsorgen förväntas öka.

Utbildningsnämnden har utrett antalet matportioner som tillreds, både lunch och mellanmål, både i dagsläget och under överskådlig framtid. Nämnden har också tagit i beaktande personalbehovet i förhållande till antalet matportioner utgående från två olika alternativ. Det första alternativet utgår från att daghemmet Smultronbacken tillreder sin mat själv och centralköket i Lemlands skola tillreder maten till eleverna i Lemlands skola samt till barnen vid daghemmen Bullerboda och Gullvivan. Det andra alternativet utgår från att daghemmet Smultronbacken tillreder mat till barnen vid daghemmen Smultronbacken och Bullerboda medan centralköket i Lemlands skola tillreder maten till eleverna i Lemlands skola och barnen vid daghemmet Gullvivan.

Utbildningsnämnden förordar alternativ 1.

Utredningen behöver dock kompletteras med en beräkning av kostnader för omställning av daghemmet Smultronbackens kök, från ett mottagningskök till ett tillredningskök. I

utredningen bör också beaktas om omställningskostnaderna påverkas av om kommunen går in för alternativ 1 eller 2. Tekniska nämnden bör därmed få i uppdrag att komplettera utredningen. Tekniska sektorn är dock tillfälligt underbemannad under tiden som rekrytering av ny teknisk chef pågår, vilket gör att nämnden redan har fått prioritera och begränsa arbetsuppgifterna och projekten kraftigt. Tekniska nämnden bör därför ges tillräckligt med tid för att komplettera utredningen.

Bilagor Utbildningsnämndens rapport, köksutredning

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar att remittera ärendet till tekniska nämnden för att komplettera utbildningsnämndens utredning. Kompletteringen ska omfatta beräkning av kostnader för omställning av daghemmet Smultronbackens kök, från ett mottagningskök till ett tillredningskök. I utredningen bör också beaktas om omställningskostnaderna påverkas av om kommunen går in för alternativ 1 eller 2. Tekniska nämnden uppmanas att inkomma med kompletteringen så snart som möjligt, dock senast den 31 oktober 2023.

Beslut Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag.

Beslutshistorik

§ 82 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 28.9.2023

När Smultronbacken byggdes, förbereddes köket för att i framtiden användas som storkök. Så el och ventilation är förberedd bland annat.
Layoutritnigar finns.

Bilagor Utbildningsnämndens rapport, köksutredning
SK-46-4-011
SK-46-4-012
SK-Beskrivning storkök
SK-44-1-011
SK-46-1-011

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden beslutar att återremittera ärendet till tekniska chefen, som med hjälp av Gun Nordqvist-Alm fortsätter utredningen. Och ett kostnadsförslag ska läggas fram.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Beslutshistorik

§ 93 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 2.11.2023

Offertförfrågan på köksutrustning och tillkommande ventilation är gjord . Vidare har det konstaterats att lokalen är välförberedd för att byggas om till tillagningskök vad det gäller el,vatten,avlopp och ventilation.

Bilagor Utbildningsnämndens rapport, köksutredning
SK-46-4-011
SK-46-4-012
SK-Beskrivning storkök
SK-44-1-011
SK-46-1-011
Offert Elektrolux
Ritning tillkommande utr.

Tekniska chefs förslag

Utan att ha en exakt kostnad för imkåpa så borde 73 000€ exkl. moms vara ett ganska bra riktvärde för investeringen.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefs förslag.

§ 100 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Representant ifrån ÅMHM gjorde ett platsbesök i köket på Smultronbacken den 1 december 2023. Tekniska chefen och Smultronbackens föreståndare deltog också. En mycket bra och givande dialog kunde föras under besöket. ÅMHM: s inspektör kunde konstatera att köket höll högsta klass och att det inte fanns några hinder för att göra köket till ett komplett tillagningskök. Enda anmärkningen var att det måste finnas ett för ändamålet anpassat handfat endast avsett för att tvätta händerna i köket. Vi kunde där på plats utse en plats för handfatet och även konstatera att avlopp finns i närheten, så att komplettera med ett handfat medför ej några större merkostnader.

Under platsbesöket diskuterades även hur många portioner mat som kommer att tillagas i köket. Förslagsvis borde man vid uppstart av köket tillreda mat till enbart Smultronbacken. Då skulle antalet portioner bli 90 st (70 barn och 20 vuxna). Att sedan tillaga och varmhålla mat för att transport till övriga daghem i kommunen kan bli aktuellt när köket är intrimmat och personalen är inarbetad. Då kan även daghem Gullvivan och Bullerboda erhålla matportioner från detta kök. Då blir det totala antalet matportioner som ska tillagas närmare 200 st per dag.

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden anser projektet börjar komma till en punkt att en arbetsgrupp bör tillsättas ganska omgående. Förslagsvis bestående av följande personer:

- Ann-Charlotte Torstensson
- Gun Nordqvist-Alm
- Irina Häger
- Cia Rögård
- Andreas Lindbäck
- Roger Andersson

Gruppens arbete ska resultera i att Smultronbacken under 2024 har ett fungerande och godkänt tillagningskök för 200 portioner inkl. specialkost. Arbetsgruppen bör sammanställt en ungefärlig tidsplan till nästa nämndmöte.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor Utbildningsnämndens rapport, köksutredning

SK-46-4-011

SK-46-4-012

SK-Beskrivning storkök

SK-44-1-011

SK-46-1-011

Offert Elektrolux

Ritning tillkommande utr.

Utredning kring köksfunktionen i daghem och skola i Söderby-området

Utbildningsnämnden har redan i budget 2022 fått i uppdrag att utreda köksfunktionen i kommunen. Uppdraget ser ut enligt följande:

”Utbildningssektorn har i budgeten för 2022 fått i uppdrag att utreda möjligheten till och behovet av att ställa om daghemmet Smultronbackens kök från ett mottagningskök till ett fullskaligt kök som kan tillaga lunch för åtminstone det egna daghemmets barn och personal, men även för hela barnomsorgen i Söderby. Utredningen görs med beaktande av att elevantalet förväntas öka i Lemlands skola samtidigt som antalet barn inom barnomsorgen förväntas öka.”

En arbetsgrupp utsågs av Utbildningsnämnden och bestod av Annika Karlsson, Ann-Charlotte Torstensson, Cia Rögård och Johanna Häggblom.

Nuläget antal portioner (april 2023)

Gullvivan: 48 portioner

Bullerboda: 34 portioner

Smultronbacken: 83 portioner

Skolan: 182 portioner

Externa: 6 portioner

Totalt: 353 portioner

Läget i Centralköket i Lemlands grundskola

-Kylar börjar bli för små.

-Bänkytorna för få.

-Frysen är på alldeles för liten. ÅMHHM påtalade det vid sitt senaste besök våren 2023.

-Måste börja steka tex fisk, färsbiffar kl.7.15 som skall serveras kl.11. Maten hålls varm väldigt länge. Börjar komma till att steka dagen före och värma eller köpa halvfabrikat.

-Hinner med mellanmålet som det är nu, men det kräver sin planering. 380 mellanmål per vecka, i snitt 76 portioner per dag.

-Ugnarna räcker nu, men med ca 20 portioner till räcker de inte.

-Tunga lyft i och med packandet och ivägskickandet. När säger Budbil stopp?

-ÅMHHM påtalade i sin rapport från 2018 att köket började vara för litet. Då var portionerna:

Skolan: 150 portioner

Dagis: 124 portioner

Externa: 10 portioner

Totalt: 284 portioner (har ökat med 69 portioner)

Elevprognos enligt födda barn i Söderbyområdet

Åk	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
1	24	26 (f-16)	27 (f-17)	28 (f-18)	19 (f-19)	26 (f-20)	22 (f-21)
2	27	24	26	27	28	19	26

3	29	27	24	26	27	28	19
4	29	29	27	24	26	27	28
5	10	30	29	27	24	26	27
6	29	10	30	29	27	24	26
totalt	148	146	163	161	151	150	148

Maxantal portioner vid daghemmen om alla platser är fyllda

Smultronbacken är 70 barn + ca 20 personal = 90 portioner

Bullerboda 21 barn + 6 personal = 27 portioner

Gullvivan 42 barn + 10 personal = 52 portioner

Gruppens förslag

Gruppen har tagit fram två tänkbara alternativ. De ser ut enligt följande:

Alt 1. Smultronbacken (S) sköter sin mat själva (83 port.), Centralköket (C) sköter resten (270 port.).

Personal:

S: ansvarig kock 100%, kock 100%

Kostnad: 6251,63€/månad

C: köksansvarig 100%, kock 100%, kock 100%, biträde 100%

Kostnad: 12086,02€/månad

Totalt: 18337,65€/månad eller **220.052€/år**

Alt 2. Smultronbacken + Bullerboda blir 117 portioner, Skolan + Gullvivan blir 236 portioner

Personal:

S: ansvarig kock 80%, kock 70%, biträde 100%

Kostnad: 7521,30€/månad

C: köksansvarig 100 %, kock 100%, kock 70%, biträde 100%

Kostnad: 11198,73€/månad

Totalt: 18720,03€/månad eller **224.640€/år**

Dagens personalkostnader:

Smultronbacken: 80% biträde

Kostnad: 2252,61€/månad

Centralköket: köksansvarig 100%, kock 100%, kock 100%, biträde 100%

Kostnad: 12086,02€/månad

Totalt: 14338,63€/månad eller **172.064€/år**

	Fördelar	Nackdelar
Alternativ 1	<ul style="list-style-type: none"> - Smultronbackens kök är dimensionerat för 120 portioner så det finns utrymme att växa. - Med två utbildade kockar i köket så kan de täcka för varandra vid ev sjukdagar, semester etc - Börjar komma väldigt mycket specialkost och dieter därav en fördel med två utbildade kockar. Med den personaldimensioneringen behövs ingen dietkock. - Två utbildade kockar på 100% ger en stabilitet även gällande cirkulär ekonomi, svinnhantering och miljöaspekten. - Lättare vid rekrytering om man erbjuder 100% kocktjänster. - Kommunens kök får med detta en mer hållbar situation som det går att växa med eftersom alla prognoser visar på ett ökat barnantal i kommunen. -Det billigare alternativet 	
Alternativ 2	<p>Daghemmen Smultronbacken och Bullerboda kan samarbeta gällande temaveckor osv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - i Smultronbackens kök saknas utrymmen för packning av mattransport. Därtill behöver inredning för packande av matlådor samt transportmaterial införskaffas. -modulen på Bullerboda kan öppna, då blir det för många portioner att tillreda på Smultronbacken. -utgående från dagens siffror (Smultronbacken + Bullerboda = alternativ 2) nås taket för Smultronbackens kök och det finns inte utrymme att växa -Det dyrare alternativet

Sammanfattningsvis

Man kan konstatera att antalet barn inte ser ut att sjunka. Vi kan snarare räkna med en befolkningstillväxt eftersom prognoserna endast anger antal födda barn. Därför behöver kommunen ta höjd för det och tänka långsiktigt i köksfrågan.

Arbetsgruppen kunde inte hitta uppdaterade tabeller över personaldimensionering och använde därför ett avtal som trädde i kraft 1.3.2005. Efter kontroll med tidigare personalsekreterare Elin Langels så finns inga sådana siffror alls med i nyare kollektivavtal. Gruppens fokus under arbetet var att få till ett alternativ med så låg sårbarhet som möjligt gällande sjukdagar och semestrar.

Det fungerar i dagens läge med god planering men bara vid 20 portioner till börjar smärtgränser vara nådd. Gruppen konstaterar att det finns ett behov att öppna Smultronbackens kök som tillredningskök.

Arbetsgruppen förordar att gå in för alternativ 1. Detta alternativ är det mest kostnadseffektiva samt mest ändamålsenligt på sikt.

Vad krävs för att öppna Smultronbackens kök?

- Ritningar på att använda köket som ett tillredningskök finns inte eftersom det i byggskedet enbart handlade om ett mottagningskök. En oberoende firma behöver ta fram en ritning över hur köket blir ett välfungerande tillredningskök.

- Diverse maskiner och inventarier behöver införskaffas.

UNDERTAK ENLIGT A-HANDLING

DÖRR ENLIGT A-HANDLING

PLATS FÖR RULLBUR

L1

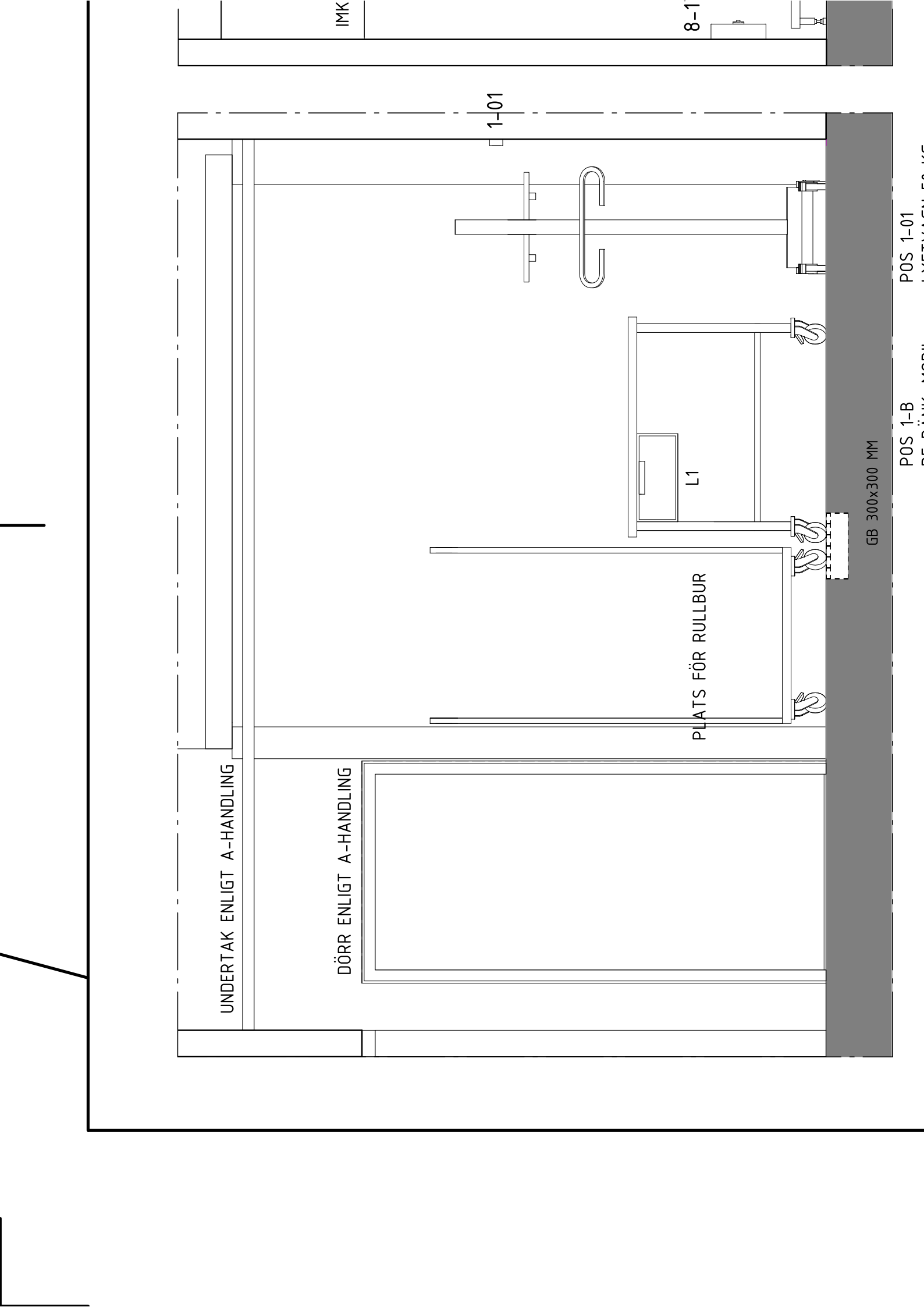
1-01

GB 300x300 MM

POS 1-B
DE D...
POS 1-01

IMK

8-1

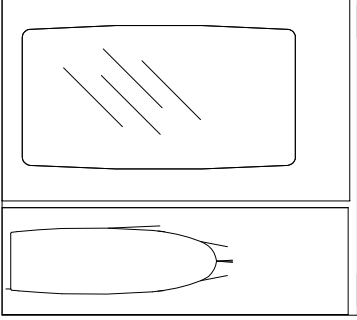
UNDERTAK ENLIGT A-HANDLING

PELARE ENLIGT K-HANDLING

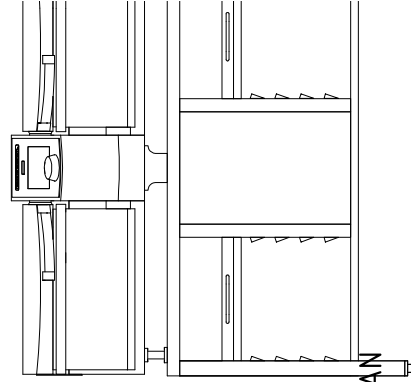
ÖPPNINGSKARM ENLIGT A-HANDLING

8-15

8-16

RF STATIV KOMBIUGN

RF HYLLPLAN

GB 300x300 MM

DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND

NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG.

STORKÖKSBESKRIVNING

DENNA BESKRIVNING ANSLUTER TILL AMA HUS 18

Antal sidor 39 inklusive bilagor:
Bilaga 1

BYGGHANDLING

2020-04-30

Upprättad av:

~~STORKÖKSBYRÅN~~

Karl Thews

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	ALLM ALLMÅN ORIENTERING SAMT ADRESSLISTA	2(36)	Handläggare 24
	Projektnamn	Projekt nr	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	19132	Datum
Status		2020-04-30	Rev
BYGGHANDLING		Rev.dat	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLM	ALLMÅN ORIENTERING SAMT ADRESSLISTA	3
F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	4
G	KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT	19
GS	KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT I HUS	19
N	KOMPLETTERINGAR AV SAKVAROR M M	21
NS	KOMPLETTERINGAR AV SAKVAROR M M I HUS	21
X	INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	22
XC	INREDNINGAR FÖR STORDRIFTSBEREDNING, TILLAGNING ELLER SERVERING AV LIVSMEDEL	22
XL	UTRUSTNINGAR OCH MASKINER FÖR STORDRIFTSBEREDNING, TILLAGNING ELLER SERVERING AV LIVSMEDEL	27
XM	KYLENHETER OCH FRYSENHETER M M	29
XZ	ÖVRIGA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	30
Y	MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M	31
YV	MÄRKNING, KONTROLL, INJUSTERING M M AV VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	31
YX	TEKNISK DOKUMENTATION M M FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	32
YY	ARBETEN EFTER SLUTBESIKTNING	36

BILAGA 1 **Preliminära installationsuppgifter för el, vvs och kyla (3 sidor)**

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr
	ALLM ALLMÄN ORIENTERING SAMT ADRESSLISTA	3(36) Handläggare 25 Johan Öberg Larsson
	Projektnamn	Projektnr
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	19132 Datum 2020-04-30
Status BYGGHANDLING		Rev.dat Rev

ALLM ALLMÄN ORIENTERING SAMT ADRESSLISTA

Allmän orientering

I Lemlands kommun på Åland ska ett nytt daghem byggas. Daghemmet ska planeras för 4 avdelningar och inrymma ett mottagningskök för servering av upp till 100 portioner/dag. Köket ska förberedas i yta och installationer för om möjligt kunna ställa om för tillagning av upp till 200 portioner/dag i framtiden. Då distribueras runt 100 portioner/dag till andra enheter.

Adresslista

Beställare

Lemlands kummun
Att: Petter Ekman
Kommunrundan 7
AX-22610 Lemland, Åland

Brukare

Lemlands kummun
Kommunrundan 7
AX-22610 Lemland, Åland

Arkitekt

Storesund Arkitekter
Att: Katarina Gellerstedt
Danderydsvägen 146
182 36 Danderyd
Tel 08-622 68 70

Kylkonsult

Bengt Dahlgren Göteborg
Kroksläts Fabriker 52
431 37 Mölndal
031-720 25 00

Kökskonsult

Storköksbyrå i Stockholm AB
Johan Öberg Larsson
Gävlegatan 12B
113 30 STOCKHOLM
Tel 08 642 51 00

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	4(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	26 Johan Öberg Larsson	
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	
Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev		
F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING					
1	VARUMOTTAG					
1-01	Lyftvagn 50 kg	XLH.3	1			
	Kapacitet på upp till 50 kg. Utförd i lackerad plåt och aluminium. Uppladdningsbar batterienhet. Lyfthöjd från golv upp till 1123 mm. Levereras komplett med: - Batterienhet - Rostfritt flak					
1-02	Mattransportvagn, förbereds 2 st		0			
	Ingår ej, endast plats för mattransportvagn					
1-A	Borsthållare	XCB.4	1			
	Rostfri hållare för borstar. Djup ca 196 mm. Gaffelmodell med plats för flera långborstar utförd med fästplatta.					
1-B	Rostfri bänk genomgående, mobil	XCB.1	1			
	Bänkskiva rostfri utan vulst. Djup 700 mm. Bänkstativ rostfritt I bänkstativ utförs; - lådfack L1	XCB.2				
	Bänken utförs med 4 st länkhjul ø 125 mm varav 2 st med bromsspärr					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument		Sidnr		
	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		5(36)		
	Projektnamn		Handläggare 27 Johan Öberg Larsson		
DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Projekt nr 19132		Datum 2020-04-30	
Status BYGGHANDLING		Rev.dat		Rev	
Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev	
2	STÄDRUM				
2-01	Tvättmaskin, hushåll, Förbereds Ingår ej, endast förbereds.		0		
2-02	Kondenstorktumlare, hushåll Eventuell Ingår ej, endast förbereds.		0		
2-A	Borsthållare Rostfri hållare för borstar. Djup ca 196 mm. Gaffelmodell med plats för flera långborstar utförd med fästplatta.	XCB.4	1		
2-B	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm 5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm. 1 sektion.	XCB.31	1		

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev	
		Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr 6(36)
		Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare Johan Öberg Larsson
Status BYGGHANDLING		Projekttnr 19132		Rev	
		Datum 2020-04-30			
		Rev.dat			
3	FÖRRÅD				
3-A	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm 5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm. 2 sektioner. Ej kopplade system i hörn.	XCB.31	2		
3-B	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm 5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm. 1 sektion. Ej kopplade system i hörn.	XCB.31	1		
6	KYLRUM				
6-01	Kylrum + 4°C Väggar Komplett med kopplingsbeslag. Kallvalsad 0,6 mm rostfri stålplåt på synlig utsida rum. Plastisolbelagd, vit 0,6 mm stålplåt på insida rum. Tak invändig takhöjd 2700 mm Slagdörr med siktruta, KD10-2 Utrustning som ska ingå: - utvändig termometer med digital display.	GSP.65 GSP.66 NSC.2511	1 1		
6-A	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm 5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm. 2 sektioner. Ej kopplade system i hörn.	XCB.31	2		
6-B	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm 5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm. 1 sektion. Ej kopplade system i hörn.	XCB.31	1		

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td rowspan="4" style="text-align: center; vertical-align: middle;">STORKÖKSBYRÅN</td> <td>Dokument</td> <td colspan="2">F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING</td> <td>Sidnr</td> <td>7(36)</td> </tr> <tr> <td>Projektnamn</td> <td colspan="2">DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK</td> <td>Handläggare</td> <td>29 Johan Öberg Larsson</td> </tr> <tr> <td>Status</td> <td colspan="2">BYGGHANDLING</td> <td>Projektnr</td> <td>19132</td> </tr> <tr> <td>Rev.dat</td> <td colspan="2">2020-04-30</td> <td>Rev</td> <td></td> </tr> </table>					STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	7(36)	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	29 Johan Öberg Larsson	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	Rev.dat	2020-04-30		Rev	
STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr		7(36)																			
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare		29 Johan Öberg Larsson																			
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr		19132																			
	Rev.dat	2020-04-30		Rev																					
7-01	Frysrum -25°C		1																						
	Väggar.	GSP.65																							
	Komplett med kopplingsbeslag.																								
	Kallvalsad 0,6 mm rostfri stålplåt på synlig utsida rum.																								
	Plastisolbelagd, vit 0,6 mm stålplåt på insida rum.																								
	Tak Invändig takhöjd 2700 mm.	GSP.66																							
	Golv försänkt ca 160 mm.	GSP.67																							
	Slagdörr, låsbar FD10-1	NSC.2511	1																						
	Utrustning som ska ingå:																								
	- värmeslinga, dubbel.																								
	- instängningslarm.																								
	- karmvärme																								
	- värmekabel till tövattenavlopp																								
	- tryckutjämningsventil.																								
	- utvändig termometer med digital display.																								
7-A	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm	XCB.31	2																						
	5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm.																								
	2 sektioner. Ej kopplade system i hörn.																								
7-B	Hyllställning av natureloxerad aluminium, djup 500 mm	XCB.31	1																						
	5 st släta rostfria hyllplan med hylldjup 500 mm.																								
	1 sektion. Ej kopplade system i hörn.																								

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	8(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	30 Johan Öberg Larsson	
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	
Pos	Benämning			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat		Rev
				Kod	Antal	Rev
8	TILLAGNINGSKÖK					
8-01	Kylskåp B600			XMB.111	1	
	Mått ca 600 x 765 x 2160 mm inkl ben. Front, dörr och synliga ytor av rostfritt stål. Hel dörr och fotpedal. Skåpet inreds med 5 st flyttbara rostfria gallerhyllplan. Förvaringstemperatur + 4°C. Inbyggt kylaggregat på skåpet. Tövattenavlopp. Monteras på 200 mm höga rostfria rörben					
8-02	Snabbnedkylning-/Frysskåp, 2-dörrar, förbereds				0	
	Ingår ej, endast förbereds.					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	9(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	31 Johan Öberg Larsson	
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	
Pos	Benämning			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat		Rev
8-03	Kyl-/Frys-skåp, 2-dörrar			Kod	Antal	Rev
	Mått ca 850x765x2160 mm inkl ben. I rostfritt utförande. 2 st dörrar. Hängningssida enligt ritning. Självstängande dörrar. Inbyggd belysning. Utvändig termometer digital display. Skåpets överdel inreds med 2 st flyttbara rostfria gallerhyllplan. Skåpets underdel inreds med 2 st flyttbara rostfria gallerhyllplan. Funktion överdel: Kyl. Förvaringstemperatur +4°C. Funktion nederdel: Frys. Förvaringstemperatur -25°C. Inbyggt kylaggregat med 2 st separata kylsystem. Tövattenavlopp Monteras på 200 mm höga rostfria rörben.			XMB.521	1	
8-04	Grönsaksskärare 8 kg/min					
	Bänkmödel. Kapacitet upp till 8 kg/minut. Maskinheten levereras komplett med matarcyklinder och manuell kål- och råkostmatare. Till grönsaksskäraren medlevereras: - rostfritt maskinbord anpassat till grönsaksskäraren, höjd ca 650 mm, 1 st med plats för 1 st kantin GN 1/1-200 som ska ingå. - rörinsats inkl stöt, 1 st - skärverktyg inkl vägghängare, 7 st.			XLB.23	1	

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev
		F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	
		Projekttnr DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		10(36)
Status BYGGHANDLING		Projekttnr 19132		Datum 2020-04-30
		Rev.dat	Rev	
8-05	Höj- och sänkbar bänk med ho, eldrivning Bänkskiva rostfri med vulst. Djup 700 mm. Hög bakkant. I bänkskivan isvetsas 1 st disklåda BE 55. Disklådan utförs med silhink. Kulventil med lätt vridbart handvred medlevereras samt bräddavlopp. Flexibelt avlopp ingår i VS. Rostfritt benstativ höj- och sänkbart mellan 800 - 950 mm. I Eldrivning kapslad, reglage placerat på vänster sida. I indraget bänkstativ med plats för radiator utförs; - gallerhylla, rostfri. - rostfritt slätt hyllplan - 2 st lådfack L1	XCB.1	1	
		XCB.2		
8-06	Förspolningsdusch med termostatblandare Handdusch, som öppnas vid drag i spolhandtaget. Komplet med justerbart väggfäste, spolhandtag, Snabbkoppling med 2 st slangar (en kort för förspolning samt en längre för rengöring av kringutrustning), cylinder, manöverarm och snabbkoppling mot termostatväggblandare med pip till centrum ho. Termostatblandare ska ingå.	XLY.791	1	
8-07	Skärmaskin, halvautomatisk, förbereds Ingår ej, endast förbereds.		0	
8-08	Mikrovågsugn, storkök 1000 W Mått ca 510x360x306 mm. Mikrovågseffekt 1000W. 1 st magnetron. 3 effektsteg. 340W upptining, 500W och 1000W. 22 liters ugnsutrymme. Digital klocka. 10 programmerbara lägen. Mikrovågsugn monteras fristående på konsolhylla.	XLC.24	1	

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev																											
<table border="1"> <tr> <td rowspan="4" style="text-align: center; vertical-align: middle;">STORKÖKSBYRÅN</td> <td>Dokument</td> <td colspan="2">F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING</td> <td>Sidnr</td> <td>11(36)</td> </tr> <tr> <td>Projektnamn</td> <td colspan="2">DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK</td> <td>Handläggare</td> <td>33 Johan Öberg Larsson</td> </tr> <tr> <td>Status</td> <td>BYGGHANDLING</td> <td>Projektnr</td> <td colspan="2">19132</td> </tr> <tr> <td>Rev.dat</td> <td></td> <td>Datum</td> <td colspan="2">2020-04-30</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Rev</td> <td></td> </tr> </table>					STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	11(36)	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	33 Johan Öberg Larsson	Status	BYGGHANDLING	Projektnr	19132		Rev.dat		Datum	2020-04-30						Rev	
STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr		11(36)																									
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare		33 Johan Öberg Larsson																									
	Status	BYGGHANDLING	Projektnr	19132																											
	Rev.dat		Datum	2020-04-30																											
				Rev																											
8-09	Snabbhack 3,7 l Mått ca 210x210x400 mm. Bänksmodell med 3,7 liters rostfri behållare. Polycarbonatlock. 3 st inbyggda brytare. Försedd med start, stopp, pulseringskontroll. 3000 varv/min.	XLB.31	1																												
8-10	Kaffebryggare enkel, manuell Mått ca 205x360x430 mm. Manuell kaffebryggare försedd med 1 st bryggenhet samt 2 st inbyggda värmeplattor. Kapacitet 1 x 1,8 liter på 6 min. Tillbehör: - kompletta kaffepumpor, 2 st - kaffefilter, 50 st - rostfri filterhållare, 2 st	XLD.11	1																												
8-11	Höj- och sänkbar bänk med eldrivning Bänkskiva rostfri utan vulst. Djup 700 mm. Höj bakkant Rostfritt benstativ höj- och sänkbart mellan 650 - 950 mm. Eldrivning kapslad, reglage placerat på höger sida. I öndraget bänkstativ med plats för radiator utförs - 2 st lådfack L1 - rostfritt slätt hyllplan	XCB.1	1																												
8-12	Induktionsspis 4 zoner Mått ca 800 x 800 x 900 mm. Spis i rostfritt utförande med enhetlig kokyta med 4 st reglerbara kokzoner á 3,5 kW Spillrännor Rostfritt stativ med underhylla 300 mm ög	XLC.113	1																												
		XCB.1																													

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev
		F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	12(36)
				Handläggare 34 Johan Öberg Larsson
			Projektnamn	Projektnr
			DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	19132
				Datum
				2020-04-30
				Rev.dat
				Rev
8-13	Kombiugn 5 GN 1/1-65	XLC.22	1	
	Bänkmödel för montage på stativ. Mått ca 847 x 771 x 782 mm. Exkl stativ. I rostfritt utförande. Fogfritt ugnsutrymme med rundade hörn. Reglering av tillagning med mikroprocessor. Kapacitet 5 GN 1/1-65. Gejderavstånd ca 85 mm. Tillagningsugn för automatisk tillagning samt fritt inställbar konvektionsvärme, trycklös ånga eller kombination av konvektionsvärme och ånga. Ventilerad dubbelglasdörr, högerhängd. Kärntemperaturnål med 6 mätpunkter. Temperaturintervall 30 ° - 300 ° C. 5 st fläkthastigheter, Integrerad handdusch. HACCP-minne och nedladdningsmöjlighet via integrerat USB-port. Rengöringssystem.			
	Komplett med rostfritt stativ med 2 st gejderstick GN 1/1 Totalhöjd ca 1500 mm.	XCB.1	1	
	Tillbehör: rostfria gallerhyllor GN 1/1-65, 6 st kantiner i granitemalj GN 1/1-65, 4st kantiner rostfria GN 1/1-65, 6 st			
8-14	Blandningsmaskin med ergonomisk kittelvagn 30/15	XLB.62	1	
	Mått ca 624x792x1367 mm Golvmödel			
	30 och 15 liters rostfria kittlar. Maskinstativ i rostfritt utförande. IP44 Demonterbar säkerhetsskärm. Timer. Nödstopp. Steglös hastighetsreglering. Följande levereras komplett till båda kittelstorlekarna: Rostfri kittel, degkrok, visp och blandningsspade. Rostfri kraftig vägghängare för redskap monteras på vägg.			
	Ergonomisk vagn djup 462 mm, höjd 615 mm ska ingå			
8-15	Kombiugn 8 GN 1/1-65, förbereds		0	
	Ingår ej, endast förbereds.			

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev
		F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	
		Projekttnr DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		13(36)
Status BYGGHANDLING		Datum 2020-04-30		Rev
		Rev.dat		
8-16	Kombibord 2x25 L, Förbereds Ingår ej, endast förbereds.		0	
8-17	Kokgryta 75 l med bottenomrörare på benstativ, singelställ, Förbereds Ingår ej, endast förbereds.		0	
8-18	Golvrengöringsapparat Slanglängd 12 m	XLY.792	1	
8-A	Konsolhyllor, rostfria, djup 400 mm Hyllplan, rostfria, 2 st. Nedre hyllplanet monteras 1300 mm ög med förstärkt stabilt montage för mikrovågsugn POS 8-08	XCB.31	1	
8-B	Rostfri bänk Bänkskiva rostfri utan vulst. Djup 700 mm. Hög bakkant samt vänster sida Bänkstativ rostfritt I bänkstativ 300 mm öfg utförs; - slät hylla, rostfri	XCB.1	1	
8-C	Överskåp Mått 800x350x700 mm. Utförs helt i rostfritt stål, väggmonterat. Skåp med 2 st luckor. Belysningslist i rostfritt. Belysning ingår i elhandling.	XCB.2	1	

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr	14(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	36 Johan Öberg Larsson	
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	
Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev		
8-D	Spisöverhylla på konsoler Konsolupphängd spisöverhylla. På konsoler monteras rostfria ram för gallerhylla. Hylldjup 400 mm i demonterbara sektioner längd anpassad till diskning i diskmaskin ca 400 mm.	XCB.31	1			
8-E	Rostfri bänk med ho Bänkskiva rostfri utan vulst. Djup 700 mm. Höj bakkant I bänkskivan isvetsas 1 st utslagsvask T29. Kulventil med lätt vridbart handvred medlevereras samt bräddavlopp. Bänkstativ rostfritt I bänkstativ 300 mm öfg utförs; - gallerhylla, rostfri.	XCB.1	1			
8-F	Rostfri bänk Ingår ej, endast förbered plats för.		0			
8-G	Rostfri bänk Ingår ej, endast förbered plats för.		0			
8-H	Konsolhyllor, rostfria, djup 350 mm Ingår ej, endast förbered plats för.		0			

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev	Dokument		Sidnr			
					F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	15(36)	Handläggare 37		
					Projekttnamn		Projekttnr			
					DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		19132			
Status					Datum		Rev.dat		Rev	
BYGGHANDLING					2020-04-30					
8-J	Rostfri bänk, genomgående med ho	XCB.1	1		<p>Bänkskiva rostfri dubbelsidig med vulst. Hög bakkant runt ledningskanal POS 8-K Djup 1000 mm.</p> <p>I bänkskivan isvetsas 1 st disklåda BE 55. Disklådan utförs med silhink. Kulventil med lätt vridbart handvred medlevereras samt bräddavlopp. Bänkskivan utförs med uttag för ledningskanal.</p> <p>Bänkstativ rostfritt anpassat till bänkskiva I bänkstativ utförs; - lådfack L3, på sidan mot kokgryta XCB.2 - gejderfack för GN 1/1, mot kokgryta - slät hylla på motsatt sida lådfack och gejderfack - släta hyllor, rostfria, 2 st, genomgående - gallerhylla, rostfri, genomgående - skärbrädsställ rostfritt demonterbart för 4 st skärbrädor XCB.4</p> <p>Överhylla, stående XCB.31 1</p> <p>På bänkens gavlar utförs hyllstativ dimensionerade så att de bär hyllans last i hela bänkens längd. Hyllplanet utförs rostfritt med nedvikta kanter runt om lika stomme Hylldjup 400 mm. Hyllplanet utförs dämpat med rostfria fästen, så att eluttag kan skruvas fast. Ledningskanal pos 8-K monteras på hyllgavel.</p>					
8-K	Ledningskanal från tak till bänk	XCB.81	1		<p>Rostfri ledningskanal fästes mot bänk, stag till överhylla och på fästjärn ovan undertak. Fästjärn ingår i bygg. Mått ca 400x100 mm. Fästplåtar för blandare. Hålltagning ska ingå för el, vatten. Demonterbar sida mot blandningsmaskin</p>					

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev	Dokument	Sidnr
					F	16(36)
					FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	Handläggare 38 Johan Öberg Larsson
					Projektnamn	Projektnr
					DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	19132
						Datum
						2020-04-30
						Rev.dat
						Rev
9	VAGNRUM					
9-01	Kylskåp B600	XMB.111	1			
<p>Mått ca 600 x 765 x 2160 mm inkl ben. Front, dörr och synliga ytor av rostfritt stål. Hel dörr och fotpedal. Skåpet inreds med 5 st flyttbara rostfria gallerhyllplan. Förvaringstemperatur + 4°C. Inbyggt kylaggregat på skåpet. Tövattentork. Monteras på 200 mm höga rostfria rörben</p>						
9-A	Avdelningsvagn, Förbereds	XLH.1	0			
<p>Ingår ej, endast förbered plats för.</p>						
9-B	Överskåp	XCB.2	2			
<p>Mått 1000x350x900 mm. Utförs i plastlaminat, väggmonterat. Skåp med 2 st luckor. Belysningslist i klarlackad bok. Erfoderliga pssbitar ska ingå Belysning ingår i elhandling.</p>						
10	DISKRUM					
10-01	Golvrengöringsapparat	XLY.792	1			
<p>Slanglängd 12 m</p>						

STORKÖKSBYRÅN	Dokument		Sidnr	
	F	FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING	17(36)	39
Status BYGGHANDLING	Projektnamn		Handläggare	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Johan Öberg Larsson	
Pos	Benämning	Projektnr		Rev
		19132		
		Datum		
		2020-04-30		
		Rev.dat	Rev	
		Kod	Antal	Rev
10-02	Förspolningsdusch med termostatblandare	XLY.791	1	
	<p>Handdusch, som öppnas vid drag i spolhandtaget. Komplett med justerbart väggfäste, spolhandtag, Snabbkoppling med 2 st slangar (en kort för för- spolning samt en längre för rengöring av kringutrustning), cylinder, manöverarm och snabbkoppling mot termostat- väggblandare med pip till centrum ho. Termostatblandare ska ingå.</p>			
10-03	Diskmaskin, huv fin och grovdisk	XLF.12	1	
	<p>Mått ca 765 x 805 x 1650 mm (2080 mm med öppen huv). Huvdiskmaskin i isolerat utförande för hörnmatning matning. För diskning av kantiner samt utensilier. Automatisk öppning och stängning av huven. Öppningshöjd 500 mm. Automatisk huvstängning vid korginmatning. 3 st diskprogram, autostart Doseringsutrustning för disk- och torkmedel ska ingå. Uppgift om diskmedelsleverantör lämnas av beställaren. Till diskmaskinen medlevereras: - Inbyggt återsugningsskydd enligt SS-EN1717, inkl. tryckstegringspump.</p> <p>Tillbehör: - diskorg för bestick - diskorgar för glas och koppar - diskorgar för tallrikar</p>			
10-A	Inmatningsbänk, oregelbunden form	XCB.1	1	
	<p>Bänkskiva rostfri med vulst. Hög bakkant samt vänster sida Förhöjd bakkant bakom ho I bänkskivan isvetsas 1 st disklådeset BD 55. Disklådan utförs med silhink. Kulventil med lätt vridbart handvred medlevereras samt bräddavlopp. Till disklådan medlevereras demonterbara glidskenor för diskkorgar.</p> <p>Bänkstativ rostfritt I bänkstativ 300 mm öfg utförs; - slät hylla, rostfri, anpassad till stående diskorgar - gallerhylla, rostfri. - rostfritt låsbart skåp med plats för diskmedel</p>	XCB.2		
	Höger sida anpassas till inmatning av diskorgar i disk-			

Pos	Benämning	Kod	Antal	Rev	
		Dokument	F FÖRTECKNING KÖKSAPPARATER / KÖKSINREDNING		Sidnr 18(36)
		Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare Johan Öberg Larsson
Status BYGGHANDLING					Projekt nr 19132
					Datum 2020-04-30
					Rev.dat
					Rev
10-B	<p>maskin.</p> <p>Utmatningsbänk, oregelbunden form</p> <p>Bänkskiva rostfri med vulst. Hög bakkant samt höger sida</p> <p>Bänkstativ rostfritt I bänkstativ 300 mm öfg utförs; -2 st gejderfack för 3 st diskkorgar</p> <p>Vänster sida anpassas till utmatning av 2 st diskkorgar från diskmaskin.</p>	XCB.1	1		
10-C	<p>Konsolhyllor, rostfria, djup 350 mm</p> <p>Hyllplan, rostfria, 2 st.</p>	XCB.31	1		
101	SOPRUM				
101-01	<p>Luftreningssystem (Jonisering)</p> <p>För luftrening. Luftreningseffektivitet minst 80 %. Apparaten ska klara att rena ca 17m³.</p> <p>Apparat placeras på vägg ca 2300 mm ög.</p>	XZ.91	1		
101-A	<p>Borsthållare</p> <p>Rostfri hållare för borstar. Djup ca 196 mm. Gaffelmodell med plats för flera långborstar utförd med fästplatta.</p>	XCB.4	1		

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	G KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT	19(36)	41
	Projektnamn	Handläggare	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Johan Öberg Larsson	
Status		Projektnr	
BYGGHANDLING		19132	
		Datum	
		2020-04-30	
		Rev.dat	Rev

Kod | Text

G KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT**GS KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT I HUS****GSP KONSTRUKTIONER AV ISOLERELEMENT FÖR HUS****GSP.6 Konstruktioner av isolerelement för kyl- eller frysrums**

Kyl- och frysrums ska tillverkas av förtillverkade isolerelement med släta plåtytor.

I anbud ska räknas med längd och bredd enligt mätning på ritningar. Före inköp eller tillverkning ska slutliga mått fastställas genom mätning på plats.

Tillverkningsritningar ska upprättas och godkännas av beställaren före tillverkning.

Väggar och tak får inte ha öppna fogar eller springor eller vara absorberande. Fogmassa mellan element samt mot golv så att det blir tätt mot omgivande lokaler. Väggar ska förankras till golv. Isolerelementen ska placeras med 80 mm distans från intilliggande väggar med plats för tilluft samt 100 mm mot yttervägg.

Kopplingsbeslag är ett beslag som manuellt drar ihop de prefabricerade elementen i räta vinklar samt minskad risk för att elementen glider isär.

Erforderliga täckplåtar ska ingå mot anslutande väggar och förhöjningsplåt lika väggelement mot undertak ska ingå.

Samtliga kyl-/frysrums ska levereras komplett med väggar och tak samt slagdörr.

Förstärkningsplåtar monteras på eller genom kylrumsväggen där förteckningen så anger.

För tyngre applikationer utförs genomgående plastbultar. Genomgående bultar skall ha bruten köldbrygga.

Storköksentreprenören ska utföra håltagning för tempgivare, rör- och kabelgenomföringar i element. Dessa ska utföras med plastylsor med manschetter på båda sidor tätade med plastisk icke härdande eller torkande massa och tätningssmedel så att fukt inte diffunderar. Köldmedierör spillvattenledning, frånluftsdon samt el dras enligt andra handlingar. Montage samordnas av storköksentreprenören med kylentreprenör.

Montering utförs enligt tillverkarens anvisningar.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	G KONSTRUKTIONER AV MONTERINGSFÄRDIGA ELEMENT	20(36)	42
	Projektnamn	Handläggare Johan Öberg Larsson	
Status	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Projektnr	19132
BYGGHANDLING		Datum	2020-04-30
Kod		Rev.dat	Rev

GSP.65 Konstruktioner av isolerelement i innervägg för kyl- eller frysum

Kylrummens isolerelement ska ha en tjocklek av 100 mm och bestå av isolermaterial typ polyuretan med volymvikt ca 40 kg/m³ och vara innesluten i plåt. Isolermaterial expanderar med CO₂.

Frysummens isolerelement ska ha en tjocklek av 120 mm och bestå av isolermaterial typ polyuretan med volymvikt ca 40 kg/m³ och vara innesluten i plåt. Isolermaterial expanderar med CO₂.

GSP.66 Konstruktioner av isolerelement i innertak för kyl- eller frysum

Isolerelementen med tjocklek lika väggar ska placeras med min 50 mm distans från intilliggande installationer och 100 mm till närmaste byggdel.

GSP.67 Konstruktioner av isolerelement i golv för kyl- eller frysum

Frysumsgolv

Det isolerade golvet monteras i ursparning 160 mm i bjälklag.

Golv ska ha tjocklek 120 mm och vara belagt med 12 mm halkskyddad WBP-plywood.

Montaget ska utföras så att det isolerade golvet är i nivå med omkringliggande golv.

I frysum placeras frysumsgolvet på lecakulor 2-4 mm med 2 st värmekablar (1 st i reserv).

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	N KOMPLETTERINGAR AV SAKVAROR M M	21(36)	43
	Projektnamn	Handläggare	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Johan Öberg Larsson	
Status		Projekt nr	
BYGGHANDLING		19132	
Kod		Datum	
		2020-04-30	
		Rev.dat	Rev

N KOMPLETTERINGAR AV SAKVAROR M M

NS KOMPLETTERINGAR AV SAKVAROR M M I HUS

NSC KOMPLETTERINGAR TILL VÄGGÖPPNINGAR M M

NSC.2 Dörrar, dörrpartier, portar, väggluckor o d

NSC.25 Dörrar, portar och luckor för speciell användning

NSC.251 Dörrar för speciell användning

Hängningssida enligt ritning.

Kulör enligt senare besked. Samtliga dörrar i samma kulör.

NSC.2511 Kyl- och frysumsdörrar

Kylumsdörr

Kylumsdörr utförs 55 mm tjock och av glasfiberarmerad plast, draghandtag, dictatorstängare, karm av aluminium, bruten köldbrygga och släplista av gummi. Nödvändiga förstärkningar ska utföras.

Dörr ska där så anges vara utrustad med;

- Rektangulär siktruta med hygienkarm. Siktrutor utförs i isolerglas.

Dagmått 890 mm. Höjd 2045 mm. Mått justeras om dörrstängare ska monteras.

- KD10-2 avser dörr till kylrum med siktruta 250x400 mm.

Frysumsdörr

Frysumsdörr utförs 100 mm tjock och av glasfiberarmerad plast, karm av aluminium, bruten köldbrygga, släplista av gummi.

Dörr ska vara utrustad med låsbart handtag och nödöppningsanordning. Karmen förses med karmvärme.

Dagmått 890 mm. Höjd 2045 mm.

- FD10-1 avser dörr till frysum.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr
	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	22(36)
	Projektnamn	Handläggare
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Johan Öberg Larsson
Status		Projektnr
BYGGHANDLING		19132
Kod		Datum
		2020-04-30
		Rev.dat
		Rev

X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR**XC INREDNINGAR FÖR STORDRIFTSBEREDNING, TILLAGNING ELLER SERVERING AV LIVSMEDEL**

Spolning kommer att förekomma i utrymmen med golvbrunn.
Fristående inredning ska vara monterad med min 15 mm samt max 25 mm till intilliggande apparat/maskin.
Måttkontroll ska göras så att samtliga utrymmen utnyttjas maximalt.

XCB INREDNINGSENHETER I STORKÖK E D**MATERIAL- OCH VARUKRAV****Rostfritt stål**

Rostfritt stål ska vara av lägst kvalitet stålsort 1.4301 eller 1.4509 enligt SS-EN 10088-1:2005.

Rostfri stålplåt avsedd som arbetsyta ska vara av lägst kvalitet stålsort 1.4301 eller 1.4509 enligt SS-EN 10088-2:2005 och ha tjocklek minst 1,25 mm.

Horisontala ytor som kan utsättas för vattenspolning ska vara av rostfri stålplåt lägst kvalitet stålsort 1.4301 eller 1.4509 enligt SS-EN 10088-2:2005.

Vertikala ytor av rostfri stålplåt ska vara av lägst kvalitet stålsort 1.4301 eller 1.4016 enligt SS-EN 10088-2:2005 och ha tjocklek minst 0,9 mm.

Plastlaminat

Kantlist av klarlackad björk om inte annat anges.

Kulör på plastlaminat enligt arkitekt enligt senare besked.

Plastlaminerade skivor utförs av 19 mm plywoodskiva

Beslag

Skåpreglar och gångjärn på luckor av rostfri plåt ska vara rostfria. Beslag på skåp ska ha synliga delar av rostfritt. Skruvar ska vara av samma material som beslagen. All beslagning utförs fullständigt, även om den ej föreskrivs på ritningar eller i beskrivning.

Låsbara luckor förses med både draghandtag och cylinderskåplås.

Ej rostfria luckor hänges på 2 st rostfria eller förnicklade 2,5" självstängande gångjärn öppningsbara 165°.

Samtliga låsbara enheter ska kunna låsas med en och samma nyckel. 2 st nycklar/lås levereras. Nyckel ska gå att ta ur låset i både låst och upplåst läge.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	23(36)	45
	Projektnamn	Handläggare	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Johan Öberg Larsson	
Status		Projektnr	
BYGGHANDLING		19132	
Kod		Datum	
		2020-04-30	
		Rev.dat	Rev

XCB.1 Bänkar m m*Bänkar**Bänkskivor*

Bänkskivor ska rå min 25 mm utanför draglådor, luckor och annan inredning och utrustning under bänkskivor.
Håltagning för blandare, spillbrickor och liknande ska ingå.

Bänkskivor av rostfritt stål

Bänkskivor av dubbellimmad rostfri plåt.
Fristående bänkar utförs med omvikt rostfri stålplåt som täcker den höga bakkanten på baksidan.

Bänkskiva utan vulst

Rostfri bänkskiva 40 mm i framkant med 60 mm hög uppvikt bakkant och utan kantvulster framtill.

Bänkskiva med vulst

Rostfri bänkskiva 40 mm i framkant med 60 mm hög uppvikt bakkant samt med 10 mm höga kantvulster framtill och på gavlar.

Disklådor

Disklådor med silhinkar utförs med rostfritt stål, silhink rymd 1,5 l där så anges.
Till disklådor och utslagsvaskar ska kulventil med lätt vridbart handvred medlevereras samt till disklådor bräddavlopp. Hela enheten anslutningsbar till avlopp och vattenlås som ingår i annan handling.

Bänkstativ

Stativ i rostfritt stål 40 x 40 mm utförs estetiskt lika i samtliga enheter.

Bänkstativ av rostfritt stål

Bänkstativ utförs 560 mm djupa och höjd med bänkskiva 900 mm, om inte annat anges.

Bänkstativ höj- och sänkbara

Bänkstativ utförs av rostfritt stål.

*Hyllor**Släta hyllor av rostfritt stål*

Djupet anpassas till bänkstativ. Hyllplan utförs i demonterbara sektioner samt dämpade.

Gallerhyllor av rostfritt stål

I ramen insvetsas rostfria rundstål $\varnothing 10$ mm med avstånd c/c ca 75 mm.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr
	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	24(36) Handläggare 46 Johan Öberg Larsson
	Projektnamn	Projektnr
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	19132
Status		Datum
BYGGHANDLING		2020-04-30
Kod		Rev.dat
		Rev

Gejderfack

Gejderfack för diskkorgar

Anpassad till diskkorgar 50 x 50 cm. Gejderflänsarna utförs så breda att båda korgdimensionerna ska kunna användas. Gejderavstånd 200 mm.

Gejderfack för GN 1/1

Anpassad till kantiner GN 1/1. Gejderflänsarna utförs i u-profiler så breda att kantiner ej faller igenom.

Gejderavstånd 80 mm.

XCB.2

Skåp

Skåp placeras på rostfria rörben 150 mm alternativt med sockel 150 mm på vilken golvbeläggning kan uppdras där så anges. Skåp ska ha samtliga synliga sidor lika front.

Skåp av trä

Skåpstommar utförs plastlaminerade

Luckor utförs plastlaminerade.

Överskåp

Utförs 900 mm höga, djup 350 mm. Varje skåp inreds med 3 st flyttbara hyllor och med luckor där ritningarna så visar.

Skåp av rostfritt stål

Rostfria skåp i rostfria bänkar ska anpassas till rostfria bänkstativ.

Överskåp, rostfria

Utförs 700 mm höga, djup 350 mm. Varje skåp inreds med 2/3 st flyttbara hyllor och med luckor där ritningarna så visar.

Draglådor

Rostfria draglådor med kantininsats

Låda ska vara utförd av rostfria stålramar på rostfria expansionsbeslag med lösa gastronormkantiner. Lådförstycke av rostfri stålplåt ska vara utfört med handtag. Lådorna ska gå att dra ut så att hela kanten kan lyftas ur ramen. Rostfria kantiner medlevereras.

Lådfack L 1

1 st låda GN 1/1-150.

Lådfack L 3

3 st lådor GN 1/1-150 i vertikalt montage.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR		Sidnr	25(36)
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	47 Johan Öberg Larsson
Status	BYGGHANDLING	Projektnr	19132	Datum	2020-04-30
Kod	Text	Rev.dat		Rev	

XCB.3 Hyllor**XCB.31 Konsolhyllor och hyllställningar***Skenor och konsoler*

Skenorna monteras med max avstånd 800 mm.

Längd på skenor:

2 st hyllplan = 700 mm

3 st hyllplan = 900 mm

4 st hyllplan eller mer = 2000 mm

För 2-3 hyllplan gäller montagehöjd första hyllplanet 1450 mm öfg och därefter 300 mm över första och andra hyllplanet om inget annat sägs i förteckningen.

Hyllplan av rostfritt stål

Bakkant utförs uppvikt 30 mm.

*Gallerhyllplan**Hyllställning av metall**Hyllställningar av natureloxerad aluminium*

Material: Stegar av natureloxerad aluminium.

Hyllor av rostfritt stål

Steghöjd: ca 1800 mm.

Hyllor: 5 st hyllplan i varje fack med understa hyllan 200 mm över golv.

Varje sektion ska vara max 1200 mm.

Mått kontrolleras så att varje utrymme utnyttjas maximalt.

Montering: Utförs komplett med diagonalstag.

Överhyllor, hängande och stående på bänkar

Hängstag resp ståndare samt stommar utförs av 25 x 50 x 2 mm rostfria fyrkantör.

Eventuella snedstagningar utförs så att hyllan hänger/står stadigt.

Rostfria hyllor av 1,5 mm rostfri stålplåt med nedvikta kanter.

Plastlaminerade hyllor, ryggskivor och gavlar utförs med stomme av lamellträ och med kantlister av björk.

Hängstag förses med rostfri täckbricka mot undertak.

Ställning för konsolhyllor

Avser den del på vilken konsolhyllor monteras på fristående bord.

Material och utförande:

Hyllställning av stålrör. Utförs av rostfria fyrkant stålrör 50 x 25 x 2 mm.

Ställningen ska tillverkas så att alla hörn blir rätvinkliga.

Rörställningen hopfogas med underredet med expanderskruv.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR	26(36)	48
	Projektnamn	Handläggare Johan Öberg Larsson	
Status	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Projekt nr	Rev
BYGGHANDLING		19132	
Kod		Datum	
		2020-04-30	
		Rev.dat	

XCB.4 Hållare, hängare, ställ o d

Borsthållare

Rostfri hållare för borstar. Djup ca 196 mm.

Gaffelmodell med plats för flera långborstar utförd med fästplatta.

Vid fler än 1 st brevid varandra monteras de med c/c 600 mm eller i olika nivåer så att rakor får plats.

Skärbrädsställ

Utförs i rostfritt stål som demonterbart hyllplan.

Isvetsade byglar c/c 100 mm för skärbrädor med mått ca 400 x 600 mm.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR		Sidnr	27(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	49 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132		
Kod	Text		Datum	2020-04-30		
			Rev.dat		Rev	
XL	UTRUSTNINGAR OCH MASKINER FÖR STORDRIFTSBEREDNING, TILLAGNING ELLER SERVERING AV LIVSMEDEL					
	Spolning kommer att förekomma i utrymmen med golvbrunn. All utrustning som ansluts med tappvatten ska vara försedda med erforderliga återströmningsskydd enligt SS-EN1717. Storköksentreprenören ska 2 veckor innan bygghandling lista vilken utrustning som ej uppfyller SS-EN1717 och meddela storkökskonsulten.					
XLB	UTRUSTNINGAR OCH MASKINER FÖR BEARBETNING M M AV LIVSMEDEL I STORKÖK E D					
XLB.2	Skärmaskiner för livsmedel					
	Skärmaskiner ska med enkelt handgrepp kunna rengöras. Rostfritt utförande.					
XLB.23	Grönsaksskärare					
	I rostfritt utförande. Skyddsklass IP44. Skivor ska tåla disk- och rengöringsmedel.					
XLB.3	Hackmaskiner för livsmedel					
XLB.31	Snabbhackar					
	Bänkmödel levereras komplett med motorblock, behållare, polycarbonatlock samt slät och tandad kniv.					
XLB.6	Vispmaskiner och blandningsmaskiner för livsmedel					
XLB.61	Vispmaskiner					
XLB.62	Blandningsmaskiner					
XLC	KOKAPPARATER OCH STEKAPPARATER M M I STORKÖK E D					
XLC.1	Spisar					
XLC.11	Elspisar					
XLC.113	Induktionsspisar					
XLC.2	Ugnar					
XLC.22	Varmluft-, konvektions- och kombiugnar					
	Kombiugnar					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR		Sidnr	28(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	50 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132		
Kod	Text		Datum	2020-04-30		
			Rev.dat		Rev	
XLC.24	Mikrovågsugnar					
XLD	APPARATER FÖR TILLREDNING OCH SERVERING ELLER DOSERING AV DRYCKER I STORKÖK E D					
XLD.1	Apparater för tillredning och servering eller dosering av varma drycker					
XLD.11	Pumpbryggare Kombinerad pump- och containerbryggare Containerbryggare					
XLH	VAGNAR FÖR STORKÖK E D					
	<i>Länkhjul:</i> Svänglager med dubbla kulkransar. Kullagrat thermogummihjul. Länkbygel av pressad stål, förzinkad. Hjuldiameter 75 mm ska klara minst 75 kg. Hjuldiameter 100-150 mm ska klara minst 100 kg. Fasta hjul utförs lika men utan svänglager. Infästning i vagn anpassas efter föreskrivet stativ med bottenplatta.					
XLH.1	Bordsvagnar					
XLH.3	Lyftvagnar					
XLF	DISKMASKINER I STORKÖK E D					
XLF.1	Korgdiskmaskiner					
XLF.12	Huvdiskmaskiner					
XLY.7	Rengöringsutrustningar i storkök					
XLY.791	Förspolningsduschar					
	<i>Förspolningsduschar</i> Pip monteras 1200 mm öfg. Munstycke monteras 1400 mm öfg.					
XLY.792	Golvrengöringsapparat					
	<i>Golvrengöringsapparat</i>					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR		Sidnr	29(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	51 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING			Projektnr	19132	
Kod	Text			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat	Rev	

Golvrengöringsapparat komplett med manöverenhet, slanghylla, slang, dunkanslutning, dunkhållare, snabbkoppling, backventil, spolrör, golvborste och slangklämmor.
Uppgift från brukaren/restauratören om avtalad kemleverantör.

XM KYLENHETER OCH FRYSENHETER M M
Spolning kommer att förekomma i utrymmen med golvbrunn.
Kylan ska fördelas jämnt över produktens fria ytor.

XMB KYLENHETER OCH FRYSENHETER FÖR LIVSMEDEL M M

Ljudnivå
Ljudnivå max 45 dBA på centralkylda kyl- och frysenheter samt kylskåp med inbyggd kylmaskin.
För frysskåp och snabbnedkylningsskåp med inbyggd kylmaskin anges ljudnivå i dBA i offert.

Kylda enheter anslutna till centralkyla
Alla kylda enheter anslutna till centralkyla ska listas med kyleffekter och lämnas till kylentreprenör och generalentreprenören.

XMB.1 Kylmöbler
Stomme, luckor och lådförstycken utförs av stålprofiler med synliga utvändiga ytor beklädda med rostfri stålplåt enligt XCB, mattslipad yta. Isolering med polyuretan och med fuktspärr på isoleringens utsida.
Kylskåpets tak och sidor invändigt bekläds med rostfri stålplåt. Rostfritt stål i golv.
Kylmöbel utförs med komplett kylutrustning för anslutning utanför facket till av annan entreprenör framdragna el- respektive kylledningarna vid centralkyla.
Kylmöbel ska vara försedd med elektronisk styrutrustning för inställning av temperatur och tider samt automatisk avfrostning
Tövattenränna av rostfri stålplåt uppsätts under förångaren i fall mot avloppsrör \varnothing 20 mm.
Anslutning i rostfritt.
Gejder för GN-kantiner ska utföras i demonterbara u-profiler.

XMB.11 Kylskåp
Dörrhandtaget ska vara låsbart med nyckel som ska vara gemensam för alla skåp i leveransen. Hängningssida enligt ritning.
Inbyggd belysning. Utvändigt termometer digital display.

XMB.111 Kylskåp med inbyggt kylaggregat

XMB.2 Frysmöbler
Stomme, luckor och lådförstycken utförs av stålprofiler med synliga utvändiga ytor beklädda med rostfri stålplåt enligt XCB, mattslipad yta. Isolering med polyuretan och med fuktspärr på isoleringens utsida.
Frysskåpets tak och sidor invändigt bekläds med rostfri stålplåt. Rostfritt stål i golv.
Kylmöbel utförs med komplett kylutrustning för anslutning utanför facket till av annan entreprenör framdragna el- respektive kylledningarna vid centralkyla.
Kylmöbel ska vara försedd med elektronisk styrutrustning för inställning av temperatur och tider samt automatisk avfrostning.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	X INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR		Sidnr	30(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	52 Johan Öberg Larsson	
	Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132	
Kod	Text			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat	Rev	
<p>Tövattenränna av rostfri stålplåt uppsätts under förångaren i fall mot avloppsrör \varnothing 20 mm. Anslutning i rostfritt.</p> <p>XMB.22 Frysskåp Skåpen ska levereras med heldörr och fotpedal. Hängningssida enligt ritning. Dörrhandtaget ska vara låsbart med nyckel som ska vara gemensam för alla skåp i leveransen. Skåpen ska vara utrustade med 200 mm ställbara och rostfria ben. Frysskåp ska ha fläktförångare. Frysskåp ska klara en förvaring av djupfrysta livsmedel vid -25 °C. Inredning ska bestå av: 5 st flyttbara gallerhyllor av rostfritt stål.</p> <p>XMB.221 Frysskåp med inbyggt kylaggregat</p> <p>XZ ÖVRIGA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR UTRUSTNING FÖR BAKTERIEDÖDANDE MM</p> <p>XZ.91 Luftrenare UTRUSTNING FÖR KOMPRIMERING MM</p>						

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Sidnr	
	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M	31(36)	53
	Projektnamn	Handläggare Johan Öberg Larsson	
	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK	Projektnr 19132	Datum 2020-04-30
Status BYGGHANDLING		Rev.dat	Rev

Kod | Text

- Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M**
- YV MÄRKNING, KONTROLL, INJUSTERING M M AV VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR**
- YVB MÄRKNING OCH SKYLTNING AV VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR**
Skylt placeras på avläsbar plats.
- YVB.1 Märkning och skyltning av inredningar, utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel**
- YVB.11 Märkning av inredningar, utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel**

Maskin/apparat märks enligt följande.

- Littera som hänvisar till drift- och skötselinstruktion
- Tillverkarens namn och webbsida
- CE-märkning
- Serie- och typbeteckning, modell
- Tillverkningsår
- Kapacitet – volym
- Effekt, motoreffekt, värmeeffekt
- Märkspänning
- Sammansatt maskin ska märkas i sin helhet med CE-märkning
- Dörr till kyl och frysrum märks med rumsnummer enligt ritning.

Skylt ska tåla spolning och de kem/ rengöringsmedel som används vid rengöring i kök.
Skylt ska hålla minst 10 år.

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M		Sidnr	32(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	54 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132		
Kod	Text		Datum	2020-04-30		
			Rev.dat		Rev	
YVB.12	Skyltning av inredningar, utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
	Driftinstruktioner inplastad uppsätts för nedan angivna maskiner med roterande delar på plats i samråd med beställaren.					
	<ul style="list-style-type: none"> • Diskmaskin • Blandningsmaskin • Kombiugn 					
YVB.4	Märkning och skyltning av kylenheter och frysenheter					
	<i>Maskin/apparat märks enligt följande.</i>					
	<ul style="list-style-type: none"> • Littera som hänvisar till drift- och skötselinstruktion • Tillverkarens namn och webbsida • CE-märkning • Serie- och typbeteckning, modell • Tillverkningsår • Nettovolym • Effekt, kyleffekt • Märkspänning • Sammansatt maskin ska märkas i sin helhet med CE-märkning 					
	Skylt ska tåla spolning och de kem medel som används vid rengöring i kök. Skylt ska hålla minst 10 år.					
YVC	KONTROLL OCH INJUSTERING AV VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR					
YVC.1	Kontroll och injustering av inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
YVC.3	Kontroll och injustering av utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
YVC.4	Kontroll och injustering av kylenheter och frysenheter					
	Funktionsprovning av kyl- och frysenheter anslutna till kylsystem utförs gemensamt med kylentreprenör. Införs i funktionsprovningsprotokoll.					
YX	TEKNISK DOKUMENTATION M M FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR					
YXC	BYGGHANDLINGAR FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR					
	Entreprenören ska snarast eller senast 3 veckor efter beställning distribuera Underlag för bygghandlingar som pdf/dwg/ifc till beställaren för granskning. Justerad handling, med införda kommentarer, märks UNDERLAG FÖR BYGGHANDLING. Bygghandling upprättas av Storkökskonsulten.					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M		Sidnr	33(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	55 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING			Projektnr	19132	
Kod	Text			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat	Rev	
YXC.1	Bygghandlingar för inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
YXC.3	Bygghandlingar för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel Uppgifter om erforderliga transportöppningar ska lämnas till beställaren.					
YXD	RELATIONSHANDLINGAR FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR					
YXD.1	Relationshandlingar för inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel Relationsritning ska överlämnas i 3 vikta omgångar A1 samt usb-minne med pdf och dwg-fil i överenskommen version. Handling ska vara daterad och undertecknad av entreprenören.					
YXD.3	Relationshandlingar för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel Relationsritning ska överlämnas i 3 vikta omgångar A1 samt usb-minne med pdf och dwg-fil i överenskommen version. Handling ska vara daterad och undertecknad av entreprenören.					
YXF	SÄKERHETSINSTRUKTIONER FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR					
YXF.1	Säkerhetsinstruktioner för inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
YXF.3	Säkerhetsinstruktioner för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel					
YXH	DRIFTINSTRUKTIONER FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR Entreprenören ska upprätta kompletta pärmar med drift- och underhålls-instruktioner enligt YXH och YXK, YXK1 samt underlag relationshandling enligt YXE. Pärm märks med objektsnamn och "drift- och skötselinstruktioner-storkök" samt datum samt entreprenör. 3 omgångar pärmar med usb-minne med pärmarnas kompletta innehåll överlämnas senast vid slutbesiktning. Pärm går igenom med brukaren.					

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M		Sidnr	34(36)
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	56 Johan Öberg Larsson
Status	BYGGHANDLING	Projektnr	19132	Datum	2020-04-30
Kod	Text	Rev.dat		Rev	
YXH.1	Driftinstruktioner för inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel				
YXH.3	Driftinstruktioner för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel				
	<i>Pärm ska innehålla;</i>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Innehållsförteckning med register. • Relationsritning (flik för papperskopia och plats för usb-minne). • Servicebesök (flik för protokoll). • Företag, telefonnummer och adress för påkallande av service (om olika ska detta anges för respektive maskin/utrustning). • Litterering som överensstämmer med märkning på maskin samt på relationsritning • Typ samt modell anges för levererad maskin/utrustning. 				
	<i>Under respektive flik ska finnas för varje maskin/utrustning;</i>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Serie- och/eller typbeteckning. • Tillverkningsår. • Installationsanvisningar. • Funktionsbeskrivning. • Underhållsbeskrivning. • Tillverkarens namn alternativt importörens namn (utanför EU). • CE-märkning med försäkran om överensstämmelse med EG-direktiven. • Komplet CE-märkning och förteckning med riskanalyser. • Försäkran ska vara på svenska om det är enligt maskin- eller gasdirektiven. • Vid sammansatta maskiner ska det finnas en CE-försäkran som avser alla ihopkopplade maskinerna. • Vid leverans av tryckkärl ska det finnas uppgift om typgodkännande eller om de behöver installationsbesiktigas. Besiktningsintervall för kokgrytorna ska anges. 				
YXH.4	Driftinstruktioner för kylenheter och frysenheter				
	Kyl- och frysenheter ska ingå i pärm enligt YXH.3 lika utrustningar och maskiner i pärm.				
YXK	UNDERHÅLLSINSTRUKTIONER FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR				
	Entreprenören ska upprätta kompletta pärmar med drift- och underhålls-instruktioner enligt YXH och YXK samt underlag relationshandling enligt YXE.				
	Pärm märks med objektsnamn och "drift- och skötselinstruktioner-storkök" samt datum samt entreprenör.				
	3 omgångar pärmar med usb-minne med pärmarnas kompletta innehåll överlämnas senast vid slutbesiktning.				
	Pärm går igenom med brukaren.				
YXK.1	Underhållsinstruktioner för inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel				
	För inredning av trä, plastlaminat och rostfritt stål och dylikt ska erforderliga underhållsinstruktioner ingå.				

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M		Sidnr	35(36)	
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	57 Johan Öberg Larsson	
Status	BYGGHANDLING		Projektnr	19132		
Kod	Text			Datum	2020-04-30	
				Rev.dat	Rev	
<p>Val av behandlingsmetod samt föreslaget intervall för behandling ska redovisas. Höj- och sänkbara enheter som ingår i leverans ska ingå i drift och underhållsinstruktion. VS-armaturer samt elkomponenter som ingår i leverans ska ingå i drift och underhållsinstruktion.</p> <p>YXK.3 Underhållsinstruktioner för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel</p> <p>YXK.4 Underhållsinstruktioner för kylenheter och frysenheter</p> <p>YXP INFORMATION TILL DRIFT- OCH UNDERHÅLLSPERSONAL FÖR VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR</p> <p>Entreprenören ska innan köket ska tas i drift utbilda kökspersonalen i enlighet med överlämnade handlingar enligt YXH och YXK. Entreprenören ska till berörd kökspersonal ge information om skötsel, drift, funktion och underhåll av levererad. Tidsåtgång 1 dagar vid igångkörning samt 2 dagar under garantitiden fördelade årsvis. Tid bokas i samråd med brukaren.</p> <p>YXP.3 Information till drift- och underhållspersonal för utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel</p> <p>Utbildning för 3 personer ska omfatta ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ecodrive-utbildning (hur använda köksutrustningen med minsta möjliga miljöpåverkan enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier) • Utbildning i matlagning i kombiugnar • Utbildning i diskrummets funktion • Utbildning i rengöringssystemets funktion 						

STORKÖKSBYRÅN	Dokument	Y MÄRKNING, KONTROLL, DOKUMENTATION M M		Sidnr	36(36)
	Projektnamn	DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I DAGHEM FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG. STORKÖK		Handläggare	58 Johan Öberg Larsson
Status	BYGGHANDLING			Projektnr	19132
Kod	Text			Datum	2020-04-30
				Rev.dat	Rev
YY	ARBETEN EFTER SLUTBESIKTNING				
YYX	TILLSYN, SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL AV VERKSAMHETSANKNUTNA INREDNINGAR OCH UTRUSTNINGAR				
	<p>Entreprenören ska vid behov av reparation inställa sig för service. Inställelsetid inom 24 timmar för följande enheter då de kräver service.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diskmaskin • Kombiugnar <p>Entreprenören ska upprätta en</p> <p><i>Förteckning över levererade inredningar och utrustningar.</i> I förteckningen ska tydligt framgå vilka inredningar och utrustningar som kräver service av serviceföretag samt vilka som brukaren själv ska underhålla. Gäller även kyl och frysrumsdörrar. För de inredningar och utrustningar som kräver tätare serviceintervall än var 6:e månad ska detta noteras och service utföras i avsett intervall.</p>				
YYX.1	Tillsyn, skötsel och underhåll av inredningar för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel				
YYX.3	Tillsyn, skötsel och underhåll av utrustningar och maskiner för stordriftsberedning, tillagning eller servering av livsmedel				
	<p>Entreprenören ska på plats göra servicebesök enligt upprättad förteckning. Beställaren kallas till servicebesök. Servicebesök ska dokumenteras i förteckning enligt YYX. Erforderlig service som ska utföras av serviceföretag ska ingå under garantitiden. Utöver detta ska en översyn av de enheter som brukaren ska underhålla ses över och fel noteras. Antal servicebesök 2 st per år under garantitiden var 6:e månad.</p>				

DAGHEMMET LEKLÖK, ÅLAND

NYBYGGNAD AV MOTTAGNINGSKÖK I FÖRSKOLA FÖR SERVERING AV CIRKA 100 PORTIONER/DAG. OMSTÄLLNING TILL TILLAGNINGSKÖK FÖR CIRKA 200 PORTIONER/DAG SKA VARA MÖJLIG.

PRELIMINÄRA INSTALLATIONSUPPGIFTER STORKÖK

Antal sidor: 3 st

BYGGHANDLING

2020-04-30

Upprättad av:

STORKÖKSBYRÅN

K. Thews

GRÄNSDRAGNINGAR MELLAN KÖK, BYGG, EL, VVS OCH KYLA

ALLA MED HÖJD I MM ÖVER FÄRDIGT GOLV MENAS ANSLUTNINGSPUNKT PÅ VÄGG ELLER DYL.

ALL HORISONTELL LEDNINGSDRAGNING MIN 300 MM ÖFG.

SK I KÖK INGÅR KULVENTILER OCH BRÄDDAVLOPP UNDER HOAR.

BYGG FÄSTJÄRN FÖR ÖVERHYLLOR, LEDNINGSKANALER, AVVISARLISTER, HÖRNSKYDD, TVÅLAUTOMATER OCH PAPPERSHÅLLARE INGÅR I ARKITEKTENS HANDLING. EVENTUELL ISOLERING UNDER KYLRUM INGÅR I BYGG.

KYLA KYLA I KYL- OCH FRYSRUM SAMT

INTERN ELDRAGNING, INGÅR I KOMPLETT CENTRALKYLANLÄGGNING SOM INGÅR I VS-HANDLING.

VS BLANDARE, VATTENLÄS, AVSTÄNGNINGSVENTILER SAMT ÅTERSUGNINGSSKYDD (EJ DISKMASKINER) INGÅR I VS-HANDLING.

GOLVBRUNNAR, SPÄRRBRUNNAR I ROSTFRITT UTFÖRANDE MED SILHINKAR INGÅR I VS-HANDLING.

FETTAVSKILJARE INGÅR I VVS.

VENT IMKÅPOR MED BELYSNING INGÅR I VENT-HANDLINGAR. IMKÅPOR MONTERAS MIN 2100 MM ÖFG. UNDERLAG FÖR IMKÅPOR (PLACERING/STORLEK) REDOVISADE

PÅ SK-RITNINGAR AVSER INNERMÅTT. KYL- OCH FRYSRUM MONTERAS MED 80-100 MM DISTANS MOT VÄGGAR. UTRYMMET SKA

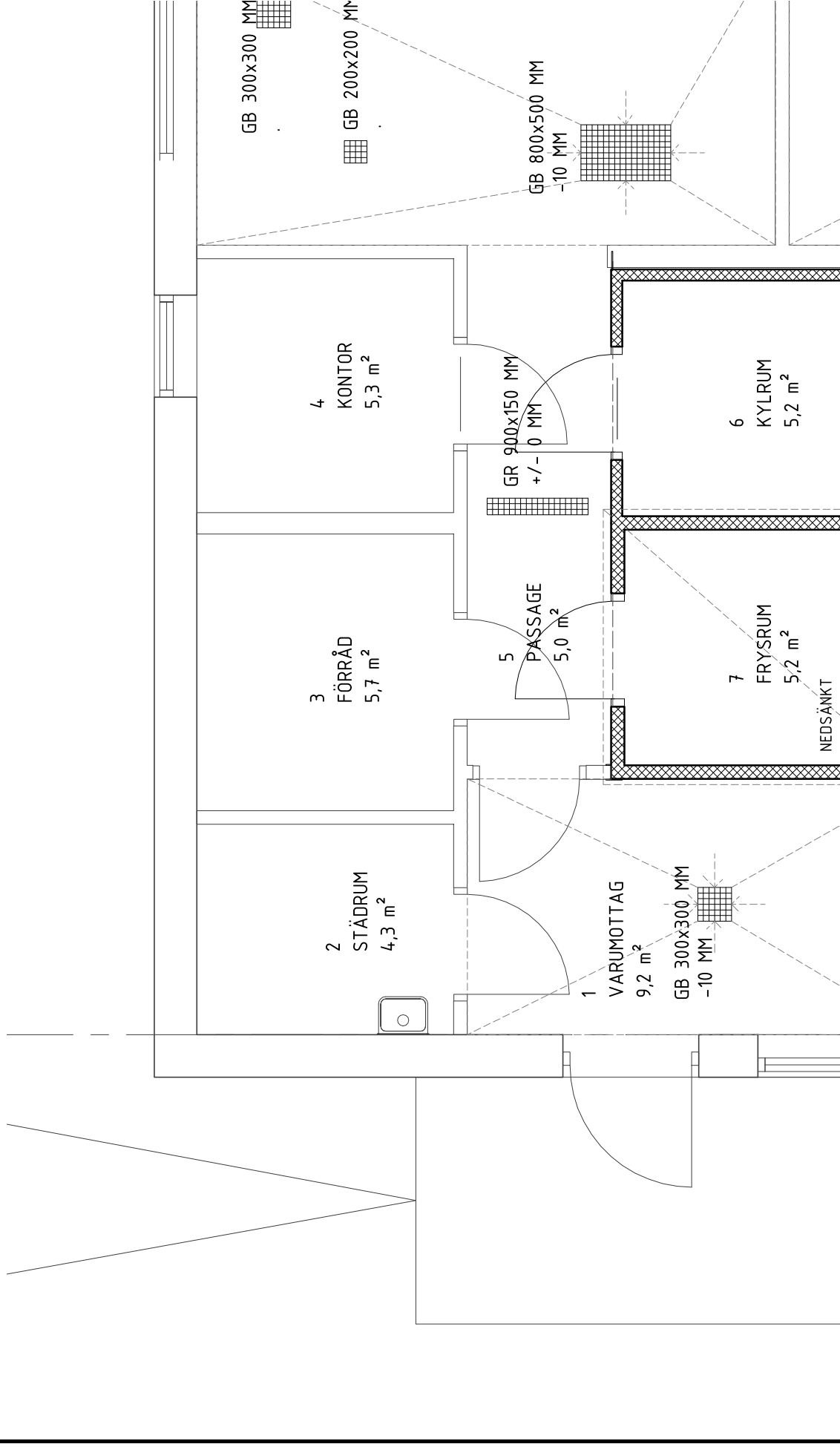
VENTILERAS MED TILLUFT VID GOLV FRÅNLUFT OVAN KYLRUMSTAK I 24 TIMMAR/DYGN ÅRET RUNT

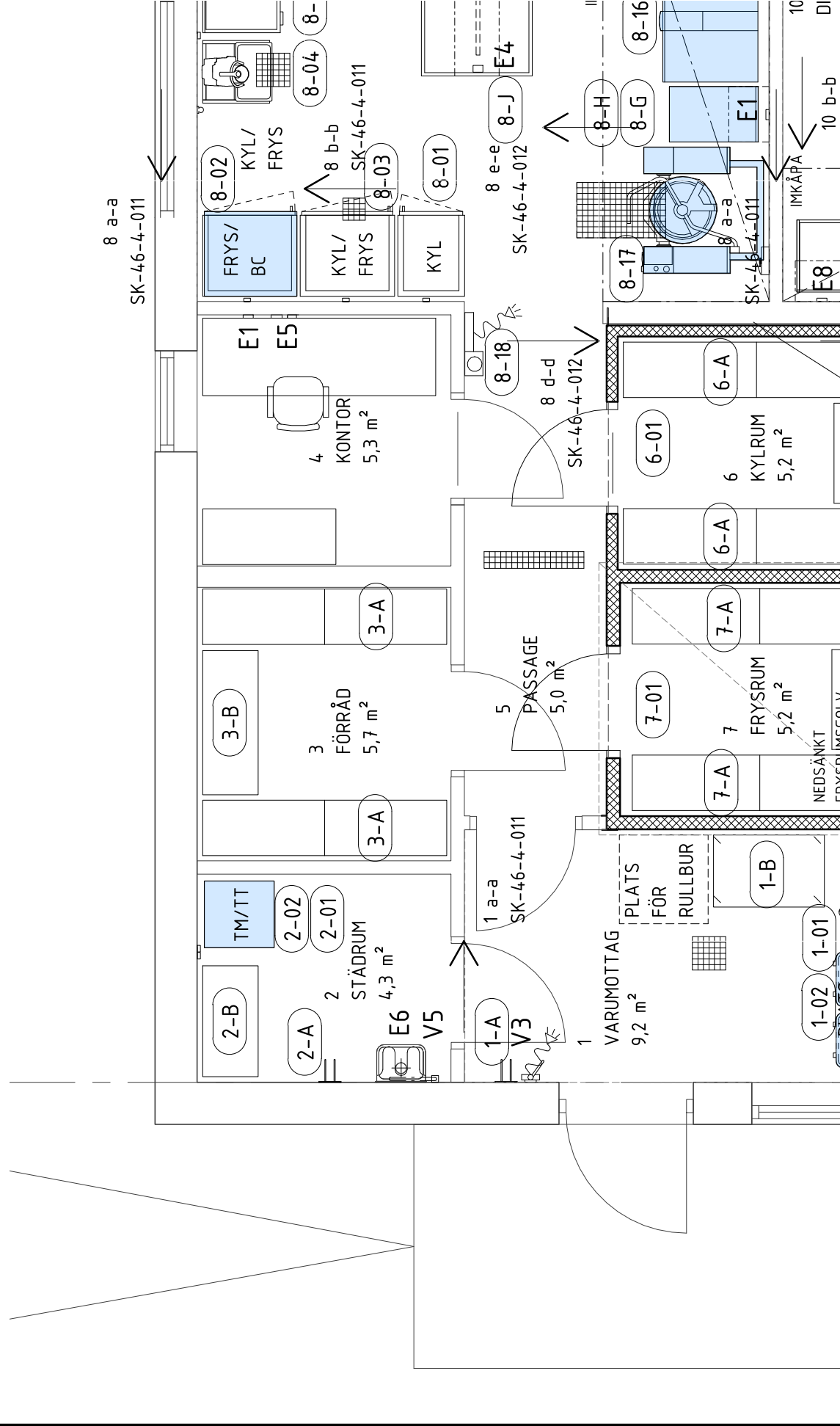
EL SÄKERHETSBRYTARE SAMT ANSLUTNINGSKABLAR TILL FAST ANSLUTNA MASKINER OCH LIKNANDE INGÅR I ELHANDLING.

ANSLUTNING AV BELYSNING I IMKÅPOR INGÅR I EL-HANDLING. BELYSNING I KYL- OCH FRYSRUM INGÅR I EL-HANDLING

Pos	Benämning	Förb	Ant	INGÅR I EL-HANDLING					INGÅR I VS-HANDLING				C-Kyla		Anmärkning		
				kW/ St	Fas	uttag	fast	mm öfg	Kv	Vv	Avl	Gbr	kW/ Gas	Föra. Temp		K.effekt kW	
E1	ELUTTAG		7	2	1-	X		1100/1200									Dubbelt
E2	ELUTTAG I BAR/SERV		0	2	1-	X		1100									Dubbelt
E3	EUROPAKONTAKT		1	5	3-	X		1200									16A
E4	ELUTTAG UNDER HYLLA		3	2	1-	X		1400									
E5	ELUTTAG, DATA		1	2	1-	X		500									4 st eluttag, 2 st data/fiber
E6	TORKSLINGA		1	1	1-		X	1800									För trasor och dylikt
E7	BELYSNING UNDER HYLLA		5	2	1-	X		1400									
E8	ELUTTAG FÖR LJUDKÄLLA		1	2	1-	X		1400									
E9	ELUTTAG FRÅN TAK		0	2	1-	X		tak									Dubbelt, kabelvinda monterad i tak
V1	VÄGG/BÄNKBLANDARE		1						X	X	X						Engrepps. Pip 1200 mm öfg
V2	SPISBLANDARE (LEDAD)		1						X	X	X						Engrepps. Pip 1450 mm öfg
V3	VÄGGBLANDARE SPOLSLANG		2						X	X		X					Termostatblandare 1400 mm öfg. Slanghylla för 12 m slang.
V4	TVÄTTSTÄLL MED BLANDARE		2	0,3	1-		X	*	X	X	X						*= Ovan undertak. Fotocell
V5	UTSLAGSVASK MED BLANDARE		1						X	X	X						
D1	DÖRRAUTOMATIK		1														Armbågskontakt
S1	SLÄCKUTRUSTNING		1														
ÖD1	ÖGONDUSCH MED FLASKOR		1														
1	VARUMOTTAGNING																
1-01	LYFTVAGN 50 KG		1	0,4	1-	X		1500									Uppladdningsbar batterienhet
1-02	MATTRANSPORTVAGN, FÖRBEREDS	X	2	1,5	1-	X		1500									Dubbelt eluttag
2	STÅDRUM																
2-01	TVÄTTMASKIN HUSHÅLL, FÖRBEREDS	X	1	2,3	1-	X		1200	X		X						Tömningspump
2-02	KONDENSTORKTUMLARE HUSHÅLL, FÖRBEREDS	X	1	2,8	1-	X		1200			X						Avloppsslang
6	KYLRUM																
6-01	KYLRUM +4°C		1	1	1-		X	2900			X	X			X		Tövattenavlopp. Belysning ingår i EL-handling. Kyleffekt beräknas av kylkonsult.

Pos	Benämning	Förb	Ant	INGÅR I EL-HANDLING				INGÅR I VS-HANDLING				C-Kyla		Anmärkning		
				kW/ St	Fas	uttag	fast	mm öfg	Kv	Vv	Avl	Gbr	kW/ Gas		Föra. Temp	K.effekt kW
7	FRYSRUM															
7-01	FRYSRUM -25°C		1	2	1-		X	2900			X	X			X	Tövattenavlopp. Nedsänkt golv 160 mm. Dubbel värmekabel, lecaculor, nödlarm, termostat och tryckutjämningsventil ingår i A-handling. Belysning anpassad för frysgarder ingår i EL-handling. Kyleffekt beräknas av kylkonsult.
8	MOTTAGNING/TILLAGNINGSKÖK															
8-01	KYLSKÅP B600		1	0,4	1-	X		2300			X	X				Inbyggt kylaggregat. Tövattenavlopp
8-02	SNABBEDKYLNINGSSKÅP B850, FÖRBEREDS	X	1	1,05	1-	X		2300			X	X				Inbyggt kylaggregat, Tövattenavlopp
8-03	KYL-KYLSKÅP B850		1	0,4	1-	X		2300			X	X				Inbyggt kylaggregat. Tövattenavlopp
8-04	GRÖNSAKSSKÄRARE 8 KG/MIN		1	0,55	3-	X		1100								Europakontakt
8-05	HÖJ- OCH SÄNKBAR BÄNK MED HO, ELDRIVNING		1	0,2	1-	X		1100			X					Flexibelt avlopp ingår i VS-handling
8-06	FÖRSPOLNINGSDUSCH MED TERMOSTATBLANDARE		1						X	X	X					Termostatblandare med pip ingår i SK-handling. Pip monteras 1200 mm öfg, till centrum ho. Munstycke ca 1400 mm öfg.
8-07	SKÄRMASKIN HALVAUTOMATISK, FÖRBEREDS	X	1	0,2	1-	X		1200								
8-08	MIKROVÅGSUGN 1000 W		1	1,5	1-	X		1500								10A
8-09	SNABBHACK 3,7 L		1	0,65	1-	X		1200								Varvtal 3000v/m
8-10	KÄFFEBRYGGARE ENKEL . MANUELL		1	2,4	1-	X		1200								120 koppar/h. Manuell vattenpåfyllning
8-11	HÖJ- OCH SÄNKBAR BÄNK MED ELDRIVNING		1	0,2	1-	X		1200								
8-12	INDUKTIONSSPIS 4 ZONER		1	14	3-		X	400								
8-13	KOMBIUGN 5 GN 1/1-65		1	11	3-		X	1500	X		X	X				Säkerhetsbrytare, Rostfritt avlopp till golvbrunn
8-14	BLANDNINGSMASKIN 30/15 L		1	1,2	1-	X		1200								
8-15	KOMBIUGN 8 GN 1/1-65, FÖRBEREDS	X	1	18,6	3-		X	1500	X		X	X				Säkerhetsbrytare, Rostfritt avlopp till golvbrunn
8-16	KOMBIBORD 2X25 L, FÖRBEREDS	X	1	21	3-		X	1500	X		X	X				Säkerhetsbrytare
8-17	KOKGRYTA 75 L MED OMRÖRARE PÅ BENSTATIV, FÖRBEREDS	X	1	15 + 0,7	3-		X	400	X	X		X				Säkerhetsbrytare. Gb djup 100 mm
8-18	GOLVRENGÖRINGSAPPARAT		1						X	X		X				Termostatblandare monterad 1400 öfg ingår i VS-handling
9	VAGNRUM															
9-01	KYLSKÅP B600		1	0,4	1-	X		2300			X	X				Inbyggt kylaggregat. Tövattentork
10	DISKRUM															
10-01	GOLVRENGÖRINGSAPPARAT		1						X	X		X				Termostatblandare monterad 1400 öfg ingår i VS-handling
10-02	FÖRSPOLNINGSDUSCH MED TERMOSTATBLANDARE		1						X	X	X					Termostatblandare med pip ingår i SK-handling. Pip monteras 1200 mm öfg, till centrum ho. Munstycke ca 1400 mm öfg.
10-03	DISKMASKIN HUV FIN- OCH GROVDISK		1	10,1	3-		X	1500	X	X	X	X				Säkerhetsbrytare, GB kap 3l/s
101	SOPRUM															
101-01	LUFTRENINGSSYSTEM (JONISERING)		1	0,5	1-	X		2300								Placeras ovan dörr på vägg.

Datum : 27/10/2023

Lemlands Kommun

Andreas Lindbäck

Ämne : SMULTRONBACKENS DAGHEM LEMMLANDS KOMMUN NR 01523-00309-00

Tack för offertförfrågan.

Nedan hittar ni er offer på produkter och tjänster enligt offertförfrågan.

Kontaktperson:

Andreas Blundin

andreas.blundin@electroluxprofessional.com

0405693178

ANBUDESVILLKOR

PROJEKT	SMULTRONBACKENS DAGHEM
ANBUDET GÄLLER TILL	3 månader
VALUTA	EUR
BETALNINGSVILLKOR	Enligt överenskommelse
GARANTIVILLKOR	24 månader.
LEVERANSVILLKOR	Dap levererat i transportfordonet
MONTAGE	På plats installerad utan VVS och elarbeten samt byggnadstekniska arbeten
LEVERANSTID	6-10 veckor efter beställning
DRÖJESMÅLSRÄNTA	Enligt lagen för dröjesmålsräntan

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
------	--------	-------------	-------	------------	--------

Ej namngiven zon

Produkt

1	SM6V80	EL.KOKGRYTA+OMRÖRARE,80L,H=600,VARIOMIX	1	13 900,00	13 900,00
---	--------	--	---	-----------	-----------

Kokgryta 80L med kraftfull grindomrörare med skrapor. Utrustad med elektronisk tippning och SMART elektronisk kontrollpanel med möjlighet för 50 program, stor display med kontroll över hela matlagingsprocessen för enkel användning. Grytan klarar lätt att göra potatismos på en full gryta med kokt potatis. Blandar även köttfärs enkelt upp till 2/3 av grytans volym.

- Tillverkad i rostfritt stål (AISI 304, AISI 316)
- Högstjälpande
- Grytan kan stjälpas mer än 90° för effektiv tömning
- Kraftig grindomrörare (0,75kw) med skrapor
- Variabel hastighet 20-200 varv per minut
- 5 förinställda omrörarprogram
- Säkerhetsventil förhindrar övertryck av ånga i manteln
- Säkerhetstermostat för att undvika låg vattennivå i manteln
- Arbetsstryck 1 bar
- Arbetstemperatur 30°C - 121°C
- Kapslingsklass IPX5
- Grytan är utrustad med nödstopp och arbetsbrytare
- Uppkokningstid (min) enl EFCEM-standard 25 min
- 600 mm tipphöjd

Varumärke: Electrolux Professional

Produktnummerkod: 232149

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1160x925x1050
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	247/270
Volym (m³)	2
Effekt (kW)	23

Tillbehör

1.1	SPRAYUNIT2	HANDDUSCH SMART 50-300L	1	340,00	340,00
-----	------------	--------------------------------	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional

Produktnummerkod: 928161

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
Dimension (LxBxH) (mm)			1x1x1		
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)			1/15		
Volym (m³)			0		

Tillbehör

1.2	EBO08	FLÖDESMÄTARE F SMART FABRIKSMONT	1	489,00	489,00
FLÖDESMÄTARE FÖR SMART KOKGRYTA. SKALL BESTÄLLAS TILLSAMMANS MED GRYTAN FÖR FABRIKSMONTAGE.					
Varumärke: Electrolux Professional					
Produktnummerkod : 928102					

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1x1x1
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/5
Volym (m³)	0

Tillbehör

1.3	EBO06	MATTEMPG.HACCP SMART 50-150L FABRIKSMONT	1	181,00	181,00
MATTEMPERATURGIVARE MED HACCP FÖR SMART 50-150 LITERS GRYTOR. SKALL BESTÄLLAS TILLSAMMANS MED GRYTAN FÖR FABRIKSMONTAGE.					
Varumärke: Electrolux Professional					
Produktnummerkod : 928100					

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1x1x1
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/1

Tillbehör

1.4	EBAC13	FASTSÄTTNINGSRAM H-PELARE 50-100 L	1	141,00	141,00
Varumärke: Electrolux Professional					
Produktnummerkod : 928035					

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
		Dimension (LxBxH) (mm)	280x1200x50		
		Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	6/6		
		Volym (m ³)	0		

Tillbehör

1.5	EBAC07	FIXTUR TILL 50-100 L GRUTA	2	25,00	50,00
-----	--------	-----------------------------------	---	-------	-------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928029

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	50x1230x50
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	3/4

Tillbehör

1.6	CLTLSMV80	RENGÖRINGSVERKTYG 80L SMART KOKGRUTA	1	857,00	857,00
-----	-----------	---	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928165

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1x1x1
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/3
Volym (m ³)	0

Tillbehör

1.7	EBAC12	FASTSÄTTNINGSRAM V-PELARE (F. BULTNING)	1	121,00	121,00
-----	--------	--	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928034

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
		Dimension (LxBxH) (mm)	280x1200x50		
		Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	6/7		
		Volym (m ³)	0		

Tillbehör

1.8	AUTCOOL8H6	MANTELKYLNING, 80L, SMART- 600MM	1	845,00	845,00
-----	------------	---	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928163

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1x1x1
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/1

Tillbehör

1.9	EBAC03	SILPLÅT TILL 100 L GRYTA	1	124,00	124,00
-----	--------	---------------------------------	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928025

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	482x702x49
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	5/6
Volym (m ³)	0

Tillbehör

1.10	LEFTCOL600	VÄNSTERPELARE+LAGER,TÄCKPLÅT FÖR HÖ SIDA	1	488,00	488,00
------	------------	---	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod : 928150

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
		Dimension (LxBxH) (mm)	170x620x900		
		Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	19/21		
		Volym (m³)	0		

Tillbehör

1.11	USBPORT	USB PORT, HACCP OCH PROGRAM 50-300L	1	596,00	596,00
------	---------	--	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional

Produktnummerkod: 928162

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1x1x1
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/1

Position total**18 132,00**

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepreis	Totalt
------	--------	-------------	-------	-------------	--------

Produkt

2	702040-06	VKF25/5 Electric tilting, 4 legs	1	5 100,00	5 100,00
---	-----------	---	---	----------	----------

VKF25/5 Electric tilting, 4 legs
adj. height. Depth 90mm
Stekyta: 500x 450x 90mm
BDH: 825x 753x 805-1000mm
Effekt: 6,0 kW
Säkrar: 10A
Produktnummerkod : 2005

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm) 825x753x805

Produkt

3	ECO61T2A2	KOMBIUGN. SKYLINE-PREMIUMS. EL. TOUCHPANEL. 5 GN 1/1 - DRIFTSLÄGEN (AUTO/PROGRAM/MANUELLT), AUTORENGÖRING, DELNING 85MM.	2	6 900,00	13 800,00
---	-----------	---	---	----------	-----------

SkyLine PremiumS kombiugn med högupplöst touchpanel med över 30 språk.

- Inbyggd ånggenerator med Lambdasensor som ger precision i realtidsmätning.
- OptiFlow luftdistributionssystem för maximal prestanda med 7 fläkthastigheter.
- SkyClean: Automatisk och inbyggt självrengöringssystem. 5 automatiska program och hållbara funktioner för att spara energi, vatten och kem.
- Driftslägen: Automatisk (9 matkategorier med över 100 förprogrammerade program); Program (spara och dela upp till 1000 recept); Manuell (ång-, kombi- och konvektionsprogram); Specialprogram (återuppvärmning, LTC, EcoDelta, Sous-Vide, statisk kombi, pastörisering, torkning, Food Safe Control och Avancerad FSC).
- Specialfunktioner: MultiTimer, Plan-n-Save, Make-it-Mine för att specialanpassa gränssnitt, SkyHub för att anpassa hemsidan, Agenda-planering, SkyDuo-anslutning till SkyLine ChillerS, automatisk backup-läge för att undvika driftstopp.
- USB-port för att ladda ner HACCP-data, program och inställningar. Connectivity redo.
- Kärntermometer med 6 mätpunkter.
- Dörr med dubbelglas och LED-lampor.
- Konstruktion av rostfritt stål.
- Levereras med 1 gejderstege 1/1 GN, delning 85 mm.

Varumärke: Electrolux Professional

Produktnummerkod : 217700

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
		Dimension (LxBxH) (mm)	867x775x808		
		Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	117/134		
		Volym (m ³)	1		
		Effekt (kW)	11		

Tillbehör

3.1	4HIADFE610	4 JUSTERB. BEN F 6&10 GN UGN - 230-290MM	1	155,00	155,00
-----	------------	---	---	--------	--------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod: 922745

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	74x74x233
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	0/2

Tillbehör

3.2	STK61161011	ST.KIT EL 6GN1/1 PÅ EL 6GN1/1 BL H=120MM	1	1 049,00	1 049,00
-----	-------------	---	---	----------	----------

Varumärke: Electrolux Professional
 Produktnummerkod: 922620

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	867x895x120
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	50/40
Volym (m ³)	1

Position total 15 004,00

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Special produkt					
4	ECBCFA025SE/S	BLAST CHILLER/FREEZER CW 25KG 5 GN 1/1 - R452A	1	3 500,00	3 500,00

Blast chiller/freezer with digital temperature and time display. For 5 GN 1/1 or 600x400 mm trays (h = 65 mm). Load capacity: chilling 25 kg; freezing 15 kg. Automatic detection of food probe insertion. Automatic and Manual defrost. Blast chilling real remaining time estimation (A.R.T.E.). Turbo cooling function. Thawing function. HACCP and Service alarms with data logging. Connectivity ready. Operating air temperature: +10/-36°C. Single sensor food probe. Main components in 304 AISI stainless steel. Internal rounded corners and drain. Evaporator with antirust protection. Performances guaranteed at ambient temperature of +40°C. Cyclopentane insulation (HCFC, CFC and HFC free). R452a refrigerant gas (HCFC and CFC free). Built-in refrigeration unit.

Varumärke: Electrolux Professional

Produktnummerkod : 725212/S

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	762x760x902
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	85/97
Volym (m³)	1
Effekt (kW)	2

Produkt

5	ELSHF08	SCANBOX HF 8	1	2 388,00	2 388,00
---	---------	---------------------	---	----------	----------

Ergo Line H8 är en lätt, men robust vagn tillverkad för att hålla och transportera varm mat med GN1/1 kapacitet. Välj mellan statisk uppvärmning (S) och konvektionsvärme (F). Den sistnämnda ger snabbare uppvärmning och jämnare temperaturfördelning. Användarvänlig temperaturregulator med steglös temperaturinställning upp till +90°C. Den totala kapaciteten är 8st GN1/1 kantiner givet 65mm i CC. Laserskurna och löstagbara U-gejdrar i rostfritt stål ger säker hantering av bläck, optimal temperaturfördelning samt enkel rengöring. Andra funktioner är justerbar ventilation för optimal fuktkontroll, ergonomiskt handtag i toppramen och 160mm hjul med lågt rullmotstånd som gör att produkten är lätt och säker att manövrera. Alla ScanBox produkter är designade och tillverkade i Sverige.

Kapacitet 8 x GN 1/1 65 mm
Mått (mm) B540 x H1117 x D810
Vikt 48 kg
E1220V-240V / 1-fas / 50-60Hz
MärkströmHS: 1,98AMP | HF: 3,19AMP
Temperatur ≤ +90 °C
Produktnummerkod : 2004

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
------	--------	-------------	-------	------------	--------

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	540x810x1117
------------------------	--------------

Nettovikt (kg)	48
----------------	----

Special produkt

6	9L9081/S	ROSTFRI BÄNK 1200 MM	1	248,00	248,00
---	----------	-----------------------------	---	--------	--------

- Tillverkad av AISI 304 rostfri stål av hög kvalitet
- Benstativ av 40 x 40 mm, justerbara +/- 50 mm
- Bänkskivans profil 40mm, bänkskiva 1,35 mm
- Under bänkskivan som stomme och förstärkning 2 mm
- sinkskiva, som även fungerar som ljuddämpare
- Hygieniskt uppbyggd ej vassa kanter eller hörn
- Hög bakkant 60 mm

Varumärke: Multi Brand

Produktnummerkod: 9L9081/S

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	1200x800x870
------------------------	--------------

Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/1
--------------------------------	-----

Volym (m ³)	1
-------------------------	---

Tillbehör

6.1	9L9136	BLOCK OF 4 DRAWER GN1/1	1	577,00	577,00
-----	--------	--------------------------------	---	--------	--------

Included GN 1/1-65 mm containers

Varumärke: Multi Brand

Produktnummerkod: 9L9136

Tekniska upplysningar

Dimension (LxBxH) (mm)	356x586x418
------------------------	-------------

Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)	1/1
--------------------------------	-----

Volym (m ³)	0
-------------------------	---

Tillbehör

6.2	9L9162	GUIDES FOR GN CONTAINERS	1	202,00	202,00
-----	--------	---------------------------------	---	--------	--------

Varumärke: Multi Brand

Produktnummerkod: 9L9162

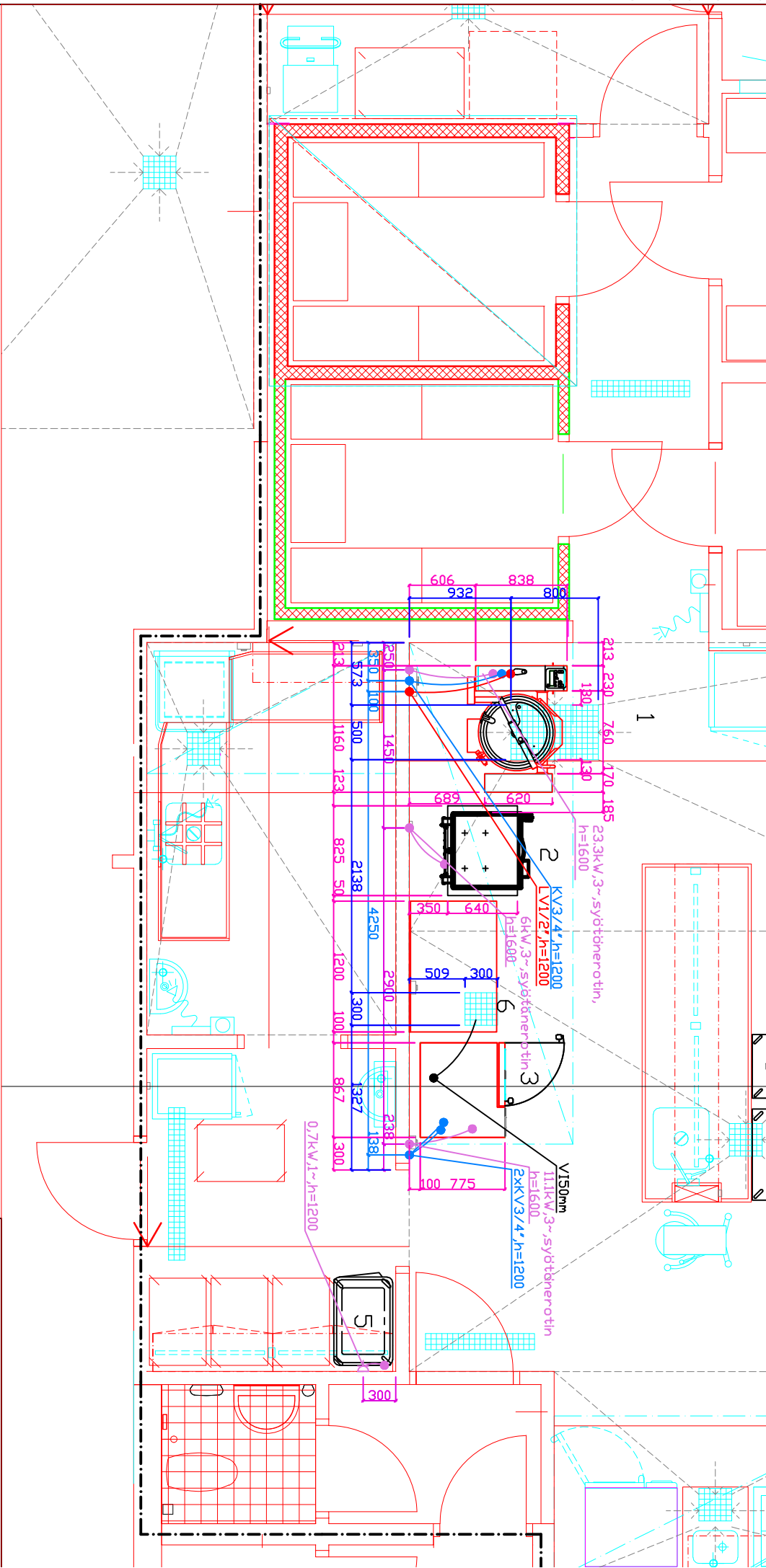
Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Tekniska upplysningar					
Dimension (LxBxH) (mm)			1x1x1		
Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg)			1/1		
Position total					1 027,00

Pos.	Modell	Beskrivning	Antal	Styckepris	Totalt
Produkt					
7	9LA060	HYLLVAGN ROSTFRI T80/4 - Hyllvagn med fyra RST-hyllor - Mått på hyllorna 797 x 547 mm - Fritt utrymme mellan hyllorna 380 mm - Svetsat rostfritt stål genomgående, Materialet är högkvalitativt, inhemskt 18/8 rostfritt stål - Högkvalitativa, lätttrullande och kullagrade Continental Tango-hjul. Hjulen är lätt att rengöra, korrosionsfri och lämnar inga märken på golvet. Hjul diameter 125 mm, varav två är låsbara. Varumärke: Multi Brand Produktnummerkod: 9LA060 Tekniska upplysningar Dimension (LxBxH) (mm) 835x585x1500 Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg) 10/1 Volym (m ³) 1	1	562,00	562,00
Produkt					
8	G12R	GN-GEJDERVAGN G12 1/1 - Guider för 12 GN 1/1 bläck - Gejderavstånd 105 mm - Svetsat rostfritt stål genomgående, Materialet är högkvalitativt, inhemskt 18/8 rostfritt stål - Högkvalitativa, lätttrullande och kullagrade Continental Tango-hjul. Hjulen är lätt att rengöra, korrosionsfri och lämnar inga märken på golvet. Hjul diameter 125 mm, varav två är låsbara. Varumärke: Multi Brand Produktnummerkod: 9L9177 Tekniska upplysningar Dimension (LxBxH) (mm) 407x585x1500 Nettovikt (kg)/Bruttovikt (kg) 1/1 Volym (m ³) 0	1	267,00	267,00
				TOTALAREA	45 980,00

TOTALAREA - (exkl. alternativ)	EUR
Ej namngiven zon	45 980,00
Totalt (exkl. Alternativ)	EUR
Totalt	45 980,00
<i>Frakt samt fraktförsäkring</i>	<i>0,00</i>
<i>På plats installerad utan VVS och elarbeten samt byggnadstekniska arbeten</i>	<i>3 000,00</i>
<i>Garanti 24 månader</i>	<i>0,00</i>
totalt (Inklusive extra kostnader)	48 980,00
MOMS(24%)	11 755,20
TOTAL INKL. MOMS	60 735,20

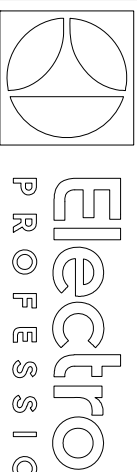
Med vänliga hälsningar Electrolux Professional Oy - Storköksutrustning
 Country Manager Timo Aho

Kontaktperson:
 Andreas Blundin
andreas.blundin@electroluxprofessional.com
 040-5693178

MITAT TARKISTETTAVA RAKENNUSPAIKALLA

Kohde: **Smulttrank**
 Palkkakunta: **Ahvenanmaa**

ELECTROLUX PROFESSIONAL
 Ammatteikeltitiloitteet
 Lautarharhankatu 8 B
 FIN 00580 HELSINKI Puh: 040
 milka.per+ttila@electroluxprof.

Tillgänglighet vid Lemlands och Lumparlands fastigheter

Dnr. LE/550/2023

§ 101 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Äldrerådet har haft som projekt att se över hur tillgängliga Lemlands och Lumparlands kommuners fastigheter är för funktionshindrade och övriga besökare. Projektet har nu slutförts och sammanställts i en skrivelse till båda kommuner. Äldrerådets skrivelse bifogas beredningen.

Överlag är det avsaknaden av skyltning i och i närheten av kommunens lokaler som framkommer i rapporten. Sådant kan man utan tilläggsmedel åtgärda under 2024. Även Lättillgängliga samtalsrum i markplan går att ställa i ordning med enkla medel. Detta är redan under arbete vid Lemlands kommunkansli.

Vid Lemlands skola kan man använda den funktionsanpassade entrén till biblioteket om rullstolramp behövs.

Vad det gäller avsaknaden av toletter för funktionshindrade och rullstolsramper vid enré är det sådant som kräver en del projektering och tilläggsmedel. Detta medför att det inte finns utrymme för dessa åtgärder i nästa års budget. Om möjligt kommer det att tas upp i budgeten för 2025.

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden beslutar att så mycket som möjligt av de brister som framkommer i rapporten åtgärdas under 2024. Vissa åtgärder medför sådana kostnader att man inte har möjlighet att åtgärda med fastställd budget 2024 så de får vänta till 2025.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor Tillgänglighet vid Lemlands och Lumparlands fastigheter

Tillgänglighet vid Lemlands och Lumparlands fastigheter

Äldrerådet har haft som projekt att se över hur tillgängliga Lemlands och Lumparlands kommuners fastigheter är för funktionshindrade och övriga besökare. Arbetet har nu slutförts och vi bör sända rapport till båda kommunerna.

Kommunkansliet Lemland

Samtalsrum på våning ett behövs för att ta emot besökare till bland annat tekniska kansliet och byggnadskansliet.

Toalett för funktionshindrade saknas.

Skolan och biblioteket i Lemland

Svårt att hitta till biblioteket, dåligt skyltat. Info-skytningen från huvudvägen till skolan och biblioteket bör ses över.

Skolan saknar rullstolsramp, trappräcke och dörröppnare vid huvudentrén.

För att komma upp till Joel-salen (skolans matsal) finns hiss.

Det blir mycket eko i matsalen. Det är svårt att höra vad andra säger under möten som hålls där om inte ljudanläggningen används. Tekniken finns installerad, men ljudanläggningen skulle behöva användas vid möten.

Toaletten för funktionshindrade ligger i andra delen av skolan och det finns ingen skyltning för var den är belägen. Skytningen för toaletter och toalett för funktionshindrade bör åtgärdas.

Sveagården

Det finns två ingångar till Sveagården. En är belägen på den östra sidan, vilken vi bedömer att är huvudingången som besökare använder och vars infart är skyltad med Sveagården. Där finns det endast ett fåtal parkeringsplatser för besökare. Västra sidans infart är skyltad med P-plats. Används den måste man gå genom en lång korridor innan man når matsalen och allmänna utrymmen.

Där finns en toalett för funktionshindrade och även utrymme för enskilda samtal.

Infoskytning till huvudentrén bör ses över.

Akustiken i matsalen och speciellt i "lilla matsalen" är undermålig och kan förbättras med enkla medel.

Ledstänger i korridorerna saknas.

Norråker, Järsö-Nåtö

Dåligt skyltat. Vid korsningen till Langnäs finns skylt för daghemmet Saltkråkan men inte för kommunens samlingslokal Norråker som är i samma byggnad.

Ingen skyltning om att det finns parkering på östra sidan för besökare eller en parkering för funktionshindrade uppe vid ingången på norra sidan av huset.

Hänvisningsskylt till parkeringen för funktionshindrade saknas.

Utrymmet är nybyggt och väl anpassat för rörelsehindrade.

Klädhängaren i hallen är svår att nå för kortvuxna.

Dörröppnaren vid ytterdörren och den till samlingslokalen var satt ur funktion.

Lokalen behöver förbokas om man vill besöka den, kodlåset administreras från Kommungården.

Lumparlands kommunkansli

Byggnaden är K-märkt. Parkering för funktionshindrade saknas och även ramp till ytterdörren.

Ingen toalett för funktionshindrade finns och det är många höga trösklar. Enskilda samtal kan hållas i skolans matsal när den inte används av skolan.

Lumparlands skola och bibliotek

Dörren till biblioteket från hallen är inte anpassad för rullstolar.

Genom huvudingången kommer man in i en hall, därifrån går det en trappa upp till våning två där klassrum och lärarrum finns.

En trappa leder ner till bottenvåningen med gymnastiksal, matsal och kök. Där finns trappor som saknar trappräcken.

Toalett för funktionshindrade finns vid ingången till matsalen på våning två, denna är svår att nå för funktionshindrade. En trappäckshiss ska byggas om behov finns, men det finns ingen hiss i dagsläget.

Kapellhagen

Lättillgänglig med ingång i markplan och dörröppnare.

Samtalsrum saknas fortfarande men är under planering.

Ingen möjlighet för funktionshindrade att komma upp till våning två där personalutrymmen finns.

Bra att det finns ledstänger i korridorerna utanför lägenheterna.

Toalett för funktionshindrade finns i de allmänna utrymmena.

Det är positivt att det finns en motordriven rullstol.

Lemland den 16 oktober 2023

Gun Holmström
Ordförande

ESB Sveagården, utredning av fastigheten

Dnr. LE/596/2023

§ 102 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Enligt investeringsanslaget för 2023 ska en sammanställning göras över vilka åtgärder som krävs för Sveagårdens framtida verksamhet. Eftersom den äldsta delen av Sveagården med byggår 1977, ansetts kunna vara byggd med en del riskkonstruktioner. Därför har man gjort bedömningen att en okulär granskning av den äldsta delen av byggnaden behöver göras. Under hösten 2023 anlätades Investigo för att utföra granskningen. Granskningen utfördes 14 november 2023 och vi mottog rapporten 29 november.

Sammanfattningsvis kan man i rapporten se att det inte finns några fel som kräver omedelbara åtgärder men att byggnaden som väntat har en del riskkonstruktioner. Blindsockeln och otät ångspärr i taket kan anses att vara de mest allvarliga felen. För att åtgärda problemen med blindsockel behöver marknivån runt huset sänkas, eller så monteras fuktisolering mot sockel och jordmassor byts ut mot dränerande gruslager och dräneringen runt huset ses över.

Delar av ytterpanelen ligger direkt mot marken vilket medfört att ytterpanelen på sina ställen är fuktskadad. När man gjorde kontrollhål i ytterpanelen kunde det konstateras att möss byggt gångar i väggisoleringen. Det finns ingen möjlighet att göra en okulär besiktning av mellantaket då ingen lucka till utrymmet finns. Därför är det i dagsläget svårt att säga om den otäta ångspärren medfört att det finns fuktskador i takets konstruktion.

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden tar del av rapporten ifrån Investigo, och beslutar att fortsatta utredningar av byggnaden behöver göras innan beslut om eventuell renovering tas. Ärendet bör behandlas i kommunstyrelsen i Lemland . En arbetsgrupp för fortsatt utredning sätts samman omgående. Äldrerådet delges ärendet.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor Konditionsgranskning av ESB Sveagården

Projektnummer: 5594
Dokumenttyp: Granskningsrapport **84**
Datum: 04.12.2023

Konditionsgranskning

Sveagården – Lemlands kommun

Svedjevägen 17, 22610 Lemland

Innehåll

1	Allmän information.....	3
1.1	Information om objektet	4
1.2	Granskningen.....	5
2	Konstruktionsdelar	6
2.1	Övre bjälklag, vattentak och takvatten	6
2.2	Nedre bjälklag, mark och grund	10
2.3	Fasader och ytterväggar	12
2.4	Fönster, dörrar och öppningar	16
2.5	Ytor inomhus	17
2.5.1	Lägenheterna.....	18
2.5.2	Klädvård	22
2.5.3	Allmänna utrymmen.....	23
2.6	Vatten, värme och ventilation	24
2.6.1	Bruksvatten.....	24
2.6.2	Avlopp.....	24
2.6.3	Uppvärmning	24
2.6.4	Ventilation	24
3	Risakanalys	25
4	Mätningar	26
4.1	Fuktmätningar	26
4.1.1	Fuktmätning i konstruktioner	27
4.1.2	Fuktmätningar i trä	27
5	Ritningar	28
6	Konklusion	29
7	Åtgärdsrekommendationer	30
8	Rekommendationer om fortsatt teknisk utredning	30
9	Övrig information, datum, plats och underskrift	31

Projektnummer: 5594**Dokumenttyp:** Granskningsrapport

Sida 3 (34)

86

1 Allmän information

Fastighetsbeteckning:	417-418-13-9 417-418-2-101
Byggnadsbeteckning:	101127795X
Ägare:	Lemlands kommun
Beställare:	Lemlands kommun Andreas Lindbäck, Teknisk chef andreas.lindback@lemland.ax
Närvarande:	Niklas Holmlund, granskare Personal och boende på plats i byggnaden.

1.1 Information om objektet

Byggnadstyp:	Vårdbyggnad.
Byggnadsår:	1977.
Våningsantal:	1-plan.
Byggnadens placering:	Plan mark.
Vattentakets typ:	Sadeltak.
Regnvattensystem:	Ja.
Vattentakets material:	Falsad plåt.
Undertak:	Råspont av vad som kunde ses vid takfot.
Grund:	Betong.
Golvtyp:	Betongplatta mot mark.
Dränering, täckdikning:	Kontrollbrunn observerades ej.
Stomme, material:	Trästomme.
Fasadmaterial:	Lockpanel och tegelstomme.
Fönster:	MSE-fönster.
Bruksvattenrör och anslutning:	Synliga rör av koppar.
Avloppsrör och anslutning:	Synliga rör av plast.
Värmeledningar:	Kopparrör.
Uppvärmningssätt:	Vattenburen centralvärme.
Ventilation:	Maskinell frånluft.

Projektnummer: 5594

Dokumenttyp: Granskningsrapport

Sida 5 (34)

88

1.2 Granskningen

Tidpunkt och väder: 14-11-2023 09:00

Väderlek Foreca

Granskare: Niklas Holmlund, Investigo Oy Ab
0457 345 9491, niklas.holmlund@investigo.fi
Byggn.lng.

Orsak till granskning: Konditionsgranskning för att utreda byggnadens kondition inför eventuella renoveringar.

Begränsningar: Begränsar sig till A-delen av byggnaden.

Kartläggningsmetoder:

Denna granskningsrapport baserar sig på vid granskningen upptäckta brister, utförda mätningar, dokument som funnits till förfogande samt uppgifter som fått av ägare/användare.

Ytfuktindikator användes systematiskt i utrymmen som fuktkartlades. Övriga utrymmen kontrollerades okulärt och sensoriskt. Genom granskning samt fuktmätning utan att förstöra ytmaterial kan man inte upptäcka fuktskador som finns inne i konstruktionerna, ej heller gamla och redan intorkade skador.

Stickprovsmässiga fuktmätningar och kontrollhål öppnades i riskkonstruktioner som observerades vid granskningstillfället.

Inte ens genom att öppna konstruktionerna på några få platser kan man säkerställa alla konstruktioners skick. Riskkonstruktioners skick kan undersökas via kontrollhål och materialprov på skild beställning.

Använd utrustning:

Trotec T3000 huvudenhet, kalibrerad 09 / 2023

Trotec TS250SDI klimatgivare, kalibrerad 09 / 2023

Trotec TS660SDI ytfuktindikator, kalibrerad 09 / 2023

Digitalkamera

2 Konstruktionsdelar

Avsnitt om granskade konstruktionsdelar och områden i objektet. Beskrivande text följt av bilder med bildtexter.

2.1 Övre bjälklag, vattentak och takvatten

Övre bjälklag:

Träbjälklag. Ingen lucka in till ett granskningsbart mellantaksutrymme observerades. Av vad man kan bedöma är sannolikt utrymmet även så litet att man ej kommer in för granskning.

Granskning utfördes av invändiga innertaktytor samt att lyfta stickprovsmässigt på innertakskivor i det nedsänkta taket vid korridoren. Inga tecken av läckage observerades på innertaksytan.

En ångspärr av plast observerades vara monterad under värmeisoleringen när man lyfte på innertaksskivor i korridor. Dock konstaterades den ej vara tätt monterad.

Vattentak:

Falsat plåttak. Granskades okulärt ovanifrån gåendes på taket. Alg- och mosspåväxt samt flagnad färg observerades ställvis på takplåten.

På norra sidan observerades plåten vara böjd uppåt vid kanten, försvårar vattenavrinningen samt har man sannolikt vatten som samlar sig på taket.

Regnvatten:

Hängrännor observerades vara vatten- och lövfyllda vid granskningstillfället. Vid nordvästra hörnet har stupröret åkt ur sin plats vid anslutningen till hängrännan.

Bild 1. Överblicksbild vattentaket.

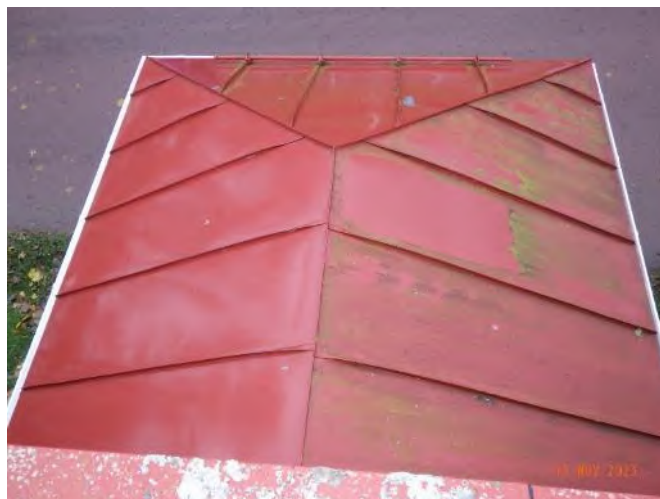

Bild 2. Entrétaket.

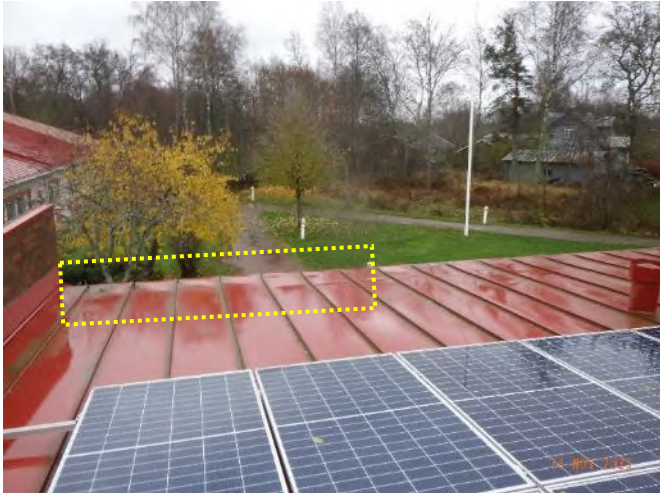

Bild 3. Område var plåten observerades vara böjd uppåt vid takkanten.

Bild 4. Algpåväxt samt flagnad färg observerades ställvis på plåten.

Bild 5. Tätningsmassa saknas mellan plaströr och plåt kon. Risk för att vatten tränger sig mellan plaströret och plåten.

Bild 6. Kantplåt på tegelmur observerades ställvis vara otät monterad.

Bild 7. Kring de runda genomföringarna har färgen flagnat. Ökar risken för att plåten rostar och skapar otätheter vid genomföringen.

Bild 8. Hängrännor löv- och vattenfyllda.

Bild 9. Vid nordvästra hörnet observerades anslutningen av stupröret till hängränna ej att vara på sin plats.

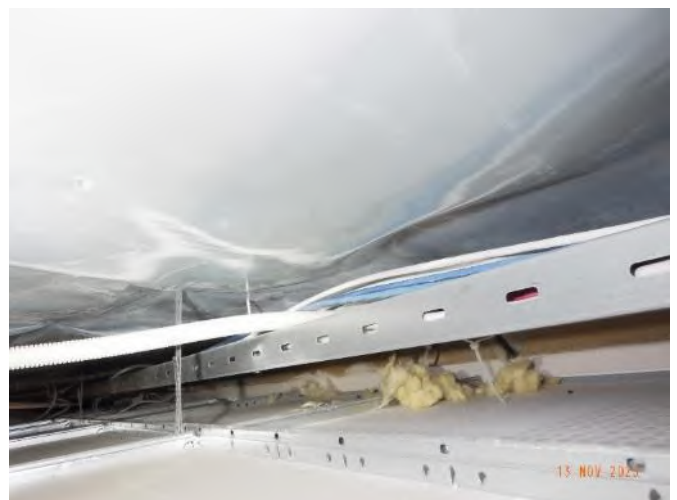

Bild 10. En ångspärr av plast observerades vara monterad under värmeisoleringen då man tittade in under takskivor i korridoren.

Bild 11. Genomföringar konstaterades vara otäta genom ångspärr.

Bild 12. Överlapp av i plasten konstaterades ej har tejpats med för ändamålet menat tejp, ångspärren otät.

2.2 Nedre bjälklag, mark och grund

Mark kring hus:	Asfalt, blomplanteringar, grus och gräsmatta kring huset.
Grundsättning:	Betonggrund. Synliga delar av sockel granskades okulärt runt huset. Vid de östra delarna av byggnadens är golvnivån under sockelns övre kant vilket tyder på att man har en blindsockel konstruktion vid denna plats. Vid de östra delarna är merparten av sockeln under marken. Sprickor och färgsläpp observerades ställvis i sockel. Vid ett område har även bitar lossnat från sockeln så att armeringen kommit fram.
Markdränering:	Kontrollbrunn observerades ej varpå man ej kan fastställa om dränering finns runt huset.
Golvkonstruktion mot mark:	Betongplatta mot mark med underliggande värmeisoleringen enligt skärningsritning.
Altaner:	Inget att anmärka om.

Bild 13. Synlig sockel på norra sidan. Gräsmatta mot sockel binder mera fukt mot byggnaden än ett dränerande gruslager.

Bild 14. Inget fuktskydd ser ut att finnas på sockel under mark.

Bild 15. På de östra delarna av byggnaden är merparten av sockeln i eller helt under marknivå. Ökar risken för fuktskador i ytterväggarnas nedre del.

Bild 16. På södra sidan observerades armeringen vara synlig framme. Då korrosion sker på armeringen expanderar järnet vilket i sin tur leder till att betongen spricker eller går sönder. Vid detta område ser även armeringen ut att vara väldigt nära ytan på betongen.

Bild 17. Färgen har börjat släppa på merparten av sockeln.

Bild 18. Man kan se att ytterdörren går ner i sockeln på de västra delarna av byggnaden. Vilket tyder på att man har en blindsockel konstruktion på denna del av byggnaden. Blindsockel är en riskkonstruktion vad gäller fukt- och mögelskador.

2.3 Fasader och ytterväggar

Fasader:

Lockläktspanel längs med långsidor. Tegelmur vid kortsidor.

Vid östra delen av byggnaden går merparten av fasaden ner i mark vilket ökar risken för fukt- och rötskador på fasaden. Vid området var man öppnade upp kontroll hål konstaterades nedre delen av fasaden vara rötskadad.

Öppna stötfogar observerades i tegelmuren som luftningsöppningar in till luftspalten. Man konstaterade dock att öppningen är tilltäppt inne i fogen vilket gör att ingen luftning sker vid dessa öppningar. Då fasaden är bristfälligt ventilerad förhindras upptorkningen bakom fasaden samt fukt som tränger genom fasaden kan orsaka skador på bakomliggande konstruktioner. Mycket ofta är också den tänkta luftspalten igensatt med murbruk.

Ytterväggar:

Trästomme. Ett kontrollhål öppnades utifrån i ytterväggen med träfasad och ett kontrollhål i ytterväggen med tegelfasad inifrån.

(KP# = kontrollplats och nummer)

KP1 Träfasad YV: (ut – in)

- Lockpanel
- Spikregel 22mm
- Vindskyddskiva 18mm
- Stomme + bergull 125mm
- Skålning + bergull 100mm
- Ångspärrpapper

I kontroll observerades missfärgningar som indikerar på fuktskada. Fuktkvoten mättes i virke inuti väggen, Ingen förhöjd fuktkvot konstaterades. Fuktmätning utfördes stickprovsmässigt i ytterväggen värmeisoleringskikt på 3 platser inifrån. Ingen förhöjd luftfuktighet konstaterades vid mätplatserna under granskningstillfället.

KP2 Tegelmur YV: (in – ut)

- Gipsskiva
- Ångspärrpapper
- Glasull 230mm
- Bitulitskiva

Spår av möss observerades i kontrollhålet. Gång grävd i värmeisoleringen samt skräp observerades. Ingen förhöjd fuktkvot konstaterades i virke inuti väggkonstruktionen vid kontrollhålet.

(Mätresultat från fuktmätningar redovisas i sin helhet i avsnitt 4.1.)

Bild 19. Tegelfasaden mot väster.

Bild 20. Sprickor observerades ställvis i tegelmuren.

Bild 21. Stötfog som man lämnat öppen för luftning bakom tegelmuren. Inre sidan av fogen är dock igensatt vilket gör att ingen luftning är möjlig.

Bild 22. Fasaden mot norr.

Bild 23. Vid lägenhet öster om burspråket saknas foderlist ovanför fönstret.

Bild 24. Fasaden mot söder.

Bild 25. Nedre delen av fasaden rötskadad vid kontrollhålsplatsen.

Bild 26. Kontrollhålet som öppnades utifrån in i ytterväggen. Kontrollhålet öppnades utanför lägenhet 6 i vägg mot söder.

Bild 27. Missfärgningar som tyder på fuktskador observerades inuti väggkonstruktionen vid kontrollhålet.

Bild 28. Fuktkvoten mättes i syllen. Ingen förhöjd fuktkvot konstaterades.

Bild 29. Kontrollhålet som öppnades inifrån i ytterväggen med tegelfasad i lägenhet 6. Spår av möss observerades inuti väggen.

2.4 Fönster, dörrar och öppningar

- Fönster: 2+1-glasfönster med aluminiumutsida. Fönsterblecken konstaterades vara otätt monterade. Vid tegelfasaden observerades också otätheter vid anslutningen mellan fönsterkarm och vägg.
- Ytterdörrar: Slagdörrar. Allmänt gott skick.

Bild 30. Fönster vid tegelfasaden.

Bild 31. Fönsterbleck samt anslutning mellan fönsterkarm och vägg otät.

Bild 32. Fönsterbleck vid träfasaden otät monterade.

2.5 Ytor inomhus

Våtutrymmen:	Fuktkartläggning med ytfuktindikator utfördes i våtutrymmen. Mer om detta i avsnitt 4.1. I övrigt granskade utrymmena okulärt och sensoriskt. Till våtrum räknas i denna rapport badrum, bastu, toaletter, kök och liknande utrymmen med vattenpost.
Torra utrymmen:	Utrymmen såsom sovrum, vardagsrum, tamburer och liknande granskades okulärt och sensoriskt.

2.5.1 Lägenheterna

- Beskrivning:** I den undersökta delen av byggnaden finns 10 lägenheter för äldreboende. Samtliga lägenheter granskades okulärt och i badrum samt kök utfördes ytfuktkartlaggdes. Lägenheterna är okulärt sett i samma kondition och liknande ytskikt konstaterades finnas i samtliga lägenheter. I innertaken observerades ställvis att skivskarven spruckit upp.
- Sammanfattning:** I merparten av badrummen konstaterades det finnas brister i fallgjutningen mot golvbrunn. Bakfall mot tröskel och ställvis gropar i golv där vattensamlingar uppstår. Inget avvikande uppmättes vid ytfuktkartläggningen av våtutrymmen. Man kom dock ej åt att kartlägga överallt i badrummen då det var vattensamlingar ställvis på golven.
- Fuktkartläggning:** Utfördes i kök och bastu i samtliga lägenheter

Lägenhet 1

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	43	–	45	/200	Referens
Golv, kring golvbrunn:	48	–	65	/200	Svagt avvikande, vattenstänk observerades på golvet
Golv, kring toalett:	39	–	41	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	38	–	46	/200	Normalt

Lägenhet 2

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	42	–	55	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	13	–	18	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	39	–	49	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 3

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	38	–	48	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	18	–	20	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	36	–	42	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 4

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	42	–	51	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	23	–	26	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	50	–	57	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 5

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	40	–	57	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	22	–	24	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	45	–	49	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 6

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	40	-	51	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	13	-	20	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	34	-	38	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 7

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	39	-	56	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	20	-	23	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	36	-	38	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 8

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	39	-	45	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	20	-	23	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	34	-	39	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 9

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	46	-	54	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	18	-	21	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	43	-	50	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Lägenhet 10

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt i badrum:	42	-	52	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes
Vägg, duschzon:	23	-	24	/200	Normalt
Golv, allmänt i kök:	45	-	48	/200	Normalt, inget avvikande uppmättes

Bild 33. Överblicksbild badrummet i lägenhet 6. Samtliga badrum ser mer eller mindre likadana ut.

Bild 34. Golvbrunnar av plast med förhöjningsring i badrummen.

Bild 35. Bakfall mot tröskel i lägenhet 6 badrum. Samma problematik observerades i nästa alla badrum.

Bild 36. Köket i lägenhet 6.

Bild 37. Bidéhanddusch i lägenhet 7 läcker.

Bild 38. I badrummen finns otäta borrhål. Risk för att fukt och vatten tränger under tätskiktet via hålen.

Bild 39. I lägenhet 9 observerades vatten ha samlat sig kring toaletten. Då toaletten även är skruvad fast i golvet kan det finnas risk för att vatten tränger sig in under plastmattan. Problem med vattensamlingar på golv observerades i merparten av badrummen i den berörda delen.

Bild 40. Golvbrunnen i lägenhet 9 är av en annan typ än i de övriga badrummen.

Bild 41. Golvbrunnen i lägenhet 10. Man skruvat fast en gummi bit på rengörings hålet. Risk för att man skadat bakomliggande delar av brunne då man skruvat i den.

2.5.2 Klädvård

Beskrivning: Klädvård och torkrum. Plastmatta på golv, målade väggar och Tojax skivor som innertak. Tojax är en träfibercementskiva som kan användas som akustikskiva.

Fuktkartläggning: Utfördes i klädvårdsutrymmet. Torkrummet var i användning vid granskningstillfället.

Tabell 1

Mätområde	Utslag				Kommentarer
Golv, allmänt:	40	–	54	/200	Normalt i klädvårds utrymmet. Inga avvikande värden uppmättes.

Bild 42. Klädvård.

2.5.3 Allmänna utrymmen

- Beskrivning:** Hallen och allrummet med kokvrå. Normalt åldersslitage observerades.
- Inomhusluften:** Ställvis i hallen kändes en avvikande lukt som kan tyda på en mikrobiell skada. Sockel är väldigt låg i de västra delarna av byggnaden och är ställvis helt under marknivå detta ökar risken för fuktskador på ytterväggarnas nedre delar. Vid kontrollhålet som öppnades i denna del observerades även tecken på en fuktskada inuti konstruktionen. I de östra delarna av den berörda byggnaden ser det ut som man gått över till en blindsockelkonstruktion detta klassas även som en riskkonstruktion där de nedre delarna ytterväggkonstruktionen kan ta skada då konstruktionen går ner till grundplattan.
- Då man lyfte på innertakskivor i hallen kändes drag inåt, då man även konstaterade att ångspärren i övre bjälklaget är otät monterad kan förorenad luft från övrebjälklaget dras in till inomhusluften.

Bild 43. Allrummet med kokvrå.

Bild 44. Hallen.

2.6 Vatten, värme och ventilation

Avsnitt om husteknik, beskrivande text följt av bilder och kommentarer angående observationer.

2.6.1 Bruksvatten

Beskrivning:

Synliga tappvatten rör av koppar. Ytdragna rör i badrummen.

Kopparrör har en teknisk medellivslängd på 30 år. Om tappvattenrören är ursprungliga från 1977 har den teknisk medellivslängden uppnåtts. En förnyelse av tappvattenrör är således att rekommendera för att minska på läckagerisken.

2.6.2 Avlopp

Beskrivning:

Synliga avloppsrör av plast. Inget avvikande observerades då man tappade vatten i handfat och spolade toaletter.

2.6.3 Uppvärmning

Beskrivning:

Vattenburen centralvärme till radiatorer. Enligt uppgift från personal upplever man att det brukar vara svalare i denna del av byggnaden än i övriga delar. Vid granskningstillfället upplevde undertecknad dock att man hade väldigt varmt i lägenheterna.

2.6.4 Ventilation

Beskrivning:

Denna del av byggnaden har maskinell frånluftsventilation. Frånluft via frånluftsdon och friskluft via friskluftsventiler genom yttervägg. OVK- har nyligen utförts i byggnaden. Inga brister har som bör åtgärdas påpekats i OVK-protokollet.

Räknade ut att tilluftströmmen är $0,92 \text{ dm}^3/\text{s}$ per kvadratmeter i lägenhet 6 vilket uppfyller kraven på $0,35 \text{ dm}^3/\text{s}$ per kvadratmeter som ställs i förordningen om boendehälsa. Uträknat av värden från OVK-injusteringsprotokoll.

Tryckskillnaden över klimatskalet mättes till ett undertryck på 3–4 Pascal vilket ligger inom det normala.

Bild 45. Tryckskillnaden uppmättes över klimatskalet.

3 Riskanalys

Allmän, okategoriserat:	Risikonstruktioner kan undersökas närmare via kontroll och materialprov. Åtminstone ifall dess tekniska livslängd är uppnådd, rekommenderar vi man undersöker dess konstruktion.
Nedre bjälklag:	Grundplattans nivå i närheten av marknivån. Om någon yttre vattenisolering ej finns, ökar risken för markfuktbelastning på byggnadens konstruktioner. Bristfällig yttre vattenisolering, dränering eller regnvattensystem kan fuktbelasta konstruktionerna.
Fasad, väggar:	Blind sockel. Ytterväggarna går ner på grundplattan. Kan orsaka skador till ytterväggarnas nedre delar. Fasadens ventilation bristfällig. Utan en ventilerad luftspalt är upptorkningen bakom fasaden förhindrad och fukt som tränger sig genom fasaden kan orsaka skador på bakomliggande konstruktioner
Fönster och dörrar:	Otäta genomföringar, t.ex. takfönstergenomföringar och inplåtningar, t.ex. fönsterbleck medför alltid risk för skador inne i konstruktionerna.
Våtrum:	Vid golvbrunnars förhöjningsringar finns alltid risk för otätheter och läckage. Dessa bör granskas regelbundet.

4 Mätningar

I samband med granskningen utfördes följande mätningar, provtagningar och provanalyser.

4.1 Fuktmätningar

Ytfuktindikering:

Fuktindikering på ytan är en metod som ej förstör ytmaterial och anses vara en riktgivande mätningssätt. Vid kartläggning mäts referensvärden på torra ytor och jämförs med specifika platser såsom rörgenomföringar och liknande. Metoden kan endast upptäcka pågående läckage eller fuktbelastning och ej intorkade fuktskador som ej kan ses på ytan med ögat. Ytfuktkartläggnings resultat återges i avsnitt om ytor inomhus. Värdena är enhetslösa och jämförs med varandra. Mätaren visar värden på en skala 0...200 varav högre värde kan indikera mer fukt i material. Metoden kan ej användas nära metallföremål då mätningen i sådana fall blir missvisande. Lokalt avvikande värden kan även indikera exempelvis metallföremål i konstruktion. Mätningarnas resultat redovisas i tabellerna i avsnitt om ytor inomhus 0.

Mätning av fuktkvot, trävirke:

Med mätning med stickor i trämaterial får man information om träets fuktkvot. Om fuktigheten i träet är 18 v% under en längre tid föreligger risk för att träet utsätts för mikroskador. Om fuktigheten i träet är 25 v% under en längre tid föreligger risk för att träet utsätts för rötskador. Fuktkvoten är i procent av dess torrsvikt.

Borrhålmätning:

Vid borrhålmätning kan man mäta den relativa luftfuktigheten i stenkonstruktioner. Borrhålmätning kan även användas för att mäta den relativa luftfuktigheten i till exempel värmeisoleringskiktet i en konstruktion.

Mätnoggrannhet:

Givare för mätning av temperatur och relativ luftfuktighet:

TS250 SDI (Trotec)

°C: ± 0,7 °C

Rh: ± 2%

4.1.1 Fuktmätning i konstruktioner

Tabell 2

Nummer	Konstruktion, plats	Temp. °C	RH %	Abs (g/m ³)	Djup (mm)	Övrigt
P1	Värmeisoleringsskikt. Vid kontrollhålet i YV med träfasad.	+12,4	54,2	5,9	Snett in i värmeisoleringen	Givare: TS250SDI Tid: ca. 10 min utjämning Kommentar: Normalt
P2	Värmeisoleringsskikt i YV med tegelfasad.	+13,8	46,6	5,5	230	Givare: TS250SDI Tid: ca. 10 min utjämning Kommentar: Normalt
P3	Värmeisoleringsskikt i YV med träfasad.	+12,2	54,5	5,9	Ca. 200	Givare: TS250SDI Tid: ca. 10 min utjämning Kommentar: Normalt
P4	Värmeisoleringsskikt i YV med träfasad. Allrummets kök.	+11,0	49,8	5,0	130	Givare: TS250SDI Tid: ca. 10 min utjämning Kommentar: Normalt
Inne	Luft	+18,2	36,8	5,7	-	Givare: TS250SDI
Ute	Luft	+3,6	85,8	5,3	-	Givare: Tid: Kommentar:

Resultattolkning: Ingen förhöjd relativ luftfuktighet uppmättes i väggkonstruktionerna vid granskningstillfället. Vid kontrollhålet som öppnades i väggkonstruktionen med träfasad observerades dock missfärgningar som indikerar på fuktskada inuti väggen. Sockeln är även i relativt samma nivå som marken vid kontrollhålet vilket ökar risken för att skador på de nedre delarna av väggen.

4.1.2 Fuktmätningar i trä

Tabell 3

Mätplats:	V%	Temp. [C°]	Kommentar
FK1, Syll vid kontrollhålet i ytterväggen med träfasad	17,0	12,0	Gränsvärde dock under gränsvärde på 18V%.
FK2, Inre syllen vid kontrollhålet i YV med träfasad	12,9	12,0	Normalt
FK3, Träregel i kontrollhålet i YV med träfasad	16,3	12,0	Normalt
FK4, Syll i YV med tegelfasad	14,6	13,8	Normalt
Sammanfattad tolkning: Om fuktigheten i träet är 18 v% under en längre tid föreligger risk för att träet utsätts för mikroskador. Om fuktigheten i träet är 25 v% under en längre tid föreligger risk för att träet utsätts för rötskador. Fuktkvoten är i procent av dess torrsvikt.			

6 Konklusion

Man har inför renoveringar av badrum velat undersöka denna del av byggnadens kondition för att reda ut om det är lönsamt att renovera eller att bygga nytt.

Byggnadens ytterväggar är riskkonstruktioner där det kan uppstå större renoveringsbehov på grund av eventuella fuktskador. Vid östra delen av byggnaden är merparten av sockel helt under mark och ytterväggarna går ner till marknivå. Detta ökar risken för fukt-och mögelskador på byggnadens nedre delar. Vid kontrollhållet som öppnades i träfasaden observerades fuktskador inuti ytterväggen och dess omfattning bör utredas noggrannare. I tegelfasaden har möss tagit sig in till värmeisoleringskiktet och grävt gångar vilket i sin tur kan orsaka värmeläckage genom ytterväggar.

Vid mittendelen har man övergått till en blindsockelkonstruktion där ytterväggarna går ner till grundplattan och risk för skador finns även på denna del av byggnaden.

Ångspärren upp mot övre bjälklaget konstaterades vara otät monterad i hallen där man kom åt att se. Då ångspärren är otätt monterad kan fuktig inomhusluft ta sig upp till bjälklaget och orsaka skador material i bjälklaget samt kan föroreningar från bjälklaget dras in till inomhusluften.

Man kan konstatera att det finns ett renoverings- och fortsatt undersökning behov av ytterväggarnas nedre delar då man påträffade missfärgningar som indikerar på fuktskador inuti väggkonstruktionen. Då ytterväggens nedre del är i marknivå kan man behöva göra större ingrepp på byggnaden för att få upp konstruktionen en bit från marken för att minska på fuktpåfrestningen från mark till väggens nedre del.

7 Åtgärdsrekommendationer

- Tvätt samt underhållsmålning av tak.
- Genomgång av genomföringar genom vattentak och skarvar i plåten. Otätheter tätas med mjukfog menat för utomhusbruk.
- Rekommenderar att man tätar mellan plaströr och plåtkon vid avloppsluftningsrören.
- Rensa hängrännor. Rekommenderar att man rensar hängrännor minst två gånger per år. En gång på våren och en gång på hösten.
- Reparera stuprör som inte sitter fäst i hängränna vid nordöstra hörnet.
- Rekommenderar att man gräver upp längs med sockel. Monterar fuktisolering mot sockel under mark, byter ut jordmassor till dränerande gruslager och ser över dräneringen runt huset. Om ingen dränering finns från tidigare rekommenderar vi att en sådan monteras. Observera dock att man bör göra en markundersökning innan monterande av dräneringssystem för att säkerställa att sättningar ej sker på huset. Innan detta bör man dock undersöka ytterväggens kondition och utreda om det finns möjlighet att få upp ytterväggens nedre del från marknivån med att göra om den nedre delen av väggen.
- Rekommenderar att man reparerar sockel där den spruckit upp/ gått sönder.
- Genomgång av fasad. Förnya rötskadade bräder.
- Täta kortsidor på fönsterbleck med mjukfog menat för utomhusbruk.
- Täta kring fönstren i tegelfasaden med mjukfog för utomhusbruk.
- Renovering av badrummen. Golvbrunnar förnyas. Fallgjutningar görs om.

8 Rekommendationer om fortsatt teknisk utredning

- Asbestkartläggning i hus äldre än 01.01.1994. Före man inleder rivningsarbete inför ombyggnad eller renovering.
- Rekommenderar att man granskar ytterväggskonstruktionens nedre dels kondition noggrannare med kontrollhål på flera platser för att bedöma dess kondition samt renoveringsbehov. Då man har en ytterväggskonstruktion som går ner till marknivå samt en blindsockelkonstruktion är risken stor för att fukt och mögelskador i de nedre delarna av väggen.

9 Övrig information, datum, plats och underskrift

Granskarens ansvar:

I ett granskningsuppdrag som utförs åt en konsument definieras ansvaret enligt konsumentskyddslagen. I en granskning åt ett företag används KSE2013.

Granskaren har rätt och skyldighet att rätta till fel som konstateras gjorts i granskningen. Beställaren bör reklamera fel skriftligen åt granskaren inom skälig tid (3 månader från granskningsdatum). Observera att granskningen visar endast läget vid granskningstidpunkten.

Övrigt:

På plattsatta vägg- och golvytor som är utsatta för stänkvattenbelastning hittas vanligtvis förhöjda ytvärden. Dessa betyder ej alltid att det finns en fuktskada i konstruktionen. Ifall det finns en fungerande fukt- eller vattenisolering kan fukten finnas mellan plattor och isolering, dvs i fästbruket. Vattenisoleringens kondition kan normalt inte fastställas.

Åtgärdsförslaget är rekommendationer på hur man kunde åtgärda konstaterade brister. De räcker i sig själv inte alltid som arbetsbeskrivningar. Reparationer bör utföras i enlighet med Finlands eller Ålands Byggbestämmelsesamling och dess anvisningar. Om brister lämnar oåtgärdade kan dessa orsaka olägenheter för boendet.

Observera även att efter planerings- och byggnadsskedet påverkas byggnadens skick, samt risk för fukt- och vattenskador av dess användningsändamål, städning, underhåll och reparation.

Den som lämnat uppgifter som återges i rapporten ansvarar för dess riktighet att dessa återgetts korrekt och att uppgifter som missuppfattats korrigeras inom skälig tid.

Denna rapports delvisa kopiering är förbjudet utan lov av Investigo Oy Ab.

Asbest:

Asbest kan finnas i byggnader som är tillverkade mellan åren 1940 – 1990. I Finland slutade man tillverka byggnadsmaterial med asbest år 1988. Asbestens användning förbjöds helt 1.1.1994.

Mikrobskador:

Mikrobskador som uppkommit i till följd av fuktskador kan vara skadliga för hälsan. Mikrobskador kan uppkomma då den relativa fuktigheten är långvarigt över 70%.

Radon:

Radon är en färglös och luktfri radioaktiv gas som kommer från marken. Information om radonmängder och dess mätning fås från Strålningssäkerhetscentralen eller kommunens byggnadsövervakning. I konditionsgranskningen tas ej ställning till radonmängder i objektet.

Teknisk livslängd:

En byggnadsdels, systemets, utrustningens eller elementets tekniska livslängd är baserat på kända uppgifter och på

erfarenhet av ifrågavarande faktors hållbarhet. Teknisk livslängd är en allmän definition av den del som bedöms. Den tekniska livslängden avser tiden efter ibrukttagandet då de tekniska funktionskraven för konstruktionen, byggnadsdelen, systemet eller utrustningen uppfylls.

Kontrollintervall:

Kontrollintervallet ska vara sådant att det objekt som kontrolleras förblir i gott skick mellan kontrollerna. Med kontrollintervall avses en återkommande period då byggnadsdelen, systemet eller utrustningen ska kontrolleras.

Underhållsperiod:

Med underhållsperiod avses ett intervall då byggnadsdelen, systemet eller utrustningen kräver service, reparation, partiellt byte, renovering eller ytbeläggning. Underhållsperioden är det genomsnittliga intervall med vilket den fastställda underhållsåtgärden upprepas.

Beteckning	Teknisk livslängd	Kontrollintervall	Underhållsperiod
Byggnadstekniska system eller material			
Dräneringssystem (före 1999)	40 år	2 år	5 år
Dräneringssystem (efter 1999)	50 år	2 år	5 år
Asfaltbeläggning på gården	20 år		5-12 år
Gårdens stenläggning i betong	25 år		4-10 år
Grundmurens vattenisolering, isolering med bitumenmembran	30 år		
Grundmurens vattenisolering, isolering med bstrykning av varmt bitumen	20 år		
Grundmurens vattenisolering, grundmursplast	50 år		
Tjälisolering, utanför grundmuren	50 år		
Nedre bjälklagets konstruktion			
Betongplatta på marken, överliggande värmeisolering av mineralull eller sågspån ingen värmeisolering under betongplattan	40 år	5-10 år	
Betongplatta på marken, överliggande värmeisolering av mineralull eller sågspånsvärmeisolering även under betongplattan	50 år	5-10 år	
Bärande betongplatta, överliggande värmeisolering av mineralull eller sågspån ingen värmeisolering under betongplattan.	40 år	5-10 år	
Nedre bärande bjälklag i trä (trossbotten)	50 år	5 år	
Fasader			
Brädbeklädnad	50 år	5 år	5-20 år
Rappning	50 år	5 år	10-20 år
Metallplåtsbeklädnad	40 år	5 år	15-20 år

Fibercementskiva	50 år	5 år	20 år
Fönster och ytterdörrar			
Träfönster	50 år	2 år	6-10 år
Fönster i trä och aluminium	60 år	5 år	10 år
Trädörrar	40 år		5-15 år
Balkonger och terrasser			
Terrasser i trä	50 år		5-20 år
Trädäck och uteterrasser	20 år		1 år
Yttertak och utrustning för yttertak			
Bitumenmembran, beklädnad i ett lager, snedtak	25 år	1 år	10 år
Bitumenmembran, beklädnad i två lager, plant tak	30 år	1 år	10 år
Bitumenmembran, två lager, snedtak	30 år	1 år	10 år
Bitumenmembran, beklädnad i tre lager	35 år	1 år	10 år
Förzinkat och målat tak med stående fals	60 år	1-5v	10-15 år
Tak i korrugerad metall	40 år	5 år	10-15 år
Tegeltak	45 år	5 år	10 år
Tak i fibercement	30 år	1 år	5-10 år
Tak- och stuprännor	25-40 år	1 år	10 år
Takkupoler	30 år	3 år	5-7 år
Takfönster	50 år	5 år	5-7 år
Ytbeläggning i torrutrymmen			
Golv, plastmatta, vinylplatta, korkmatta eller linoleum	30 år		
Golv, textilmatta	20 år		
Keramiska plattor	50 år		
Golv, brädparkett	25 år		5-15 år
Golv, limmad parkett eller brädgolv	40 år		5-15 år
Golvlinat	15 år		
Målning och tapetsering av väggar	20 år		
Ytbehandling av takens ytbeklädnad	30 år		
Golvkonstruktion och -ytor i våtutrymmen			
Plastmatta	20 år	3 år	5-10 år
Applicering av fuktspärr och kakling	15 år	3 år	
Vattenisolering med bitumen och kakling	30 år	3 år	
Modern vattenisolering och kakling (efter 1999)	30 år	3 år	
Väggytor och -konstruktion i våtutrymmen			
Applicering av fuktspärr, skivkonstruktion kakling	15 år	3 år	Vid behov
Applicering av fuktspärr, konstruktion i stenmaterial och kakling	18 år	3 år	Vid behov

Projektnummer: 5594

Dokumenttyp: Granskningsrapport

Sida 34 (34)

117

Vattenisolering och kakling	30 år	3 år	Vid behov
Plasttapet	12 år	3 år	
Plastbelagd plåt	30 år	3 år	
Paneler i badrummet	12 år	3 år	
Paneler i bastun	20 år		
Takbeläggning i våtutrymmen			
Ytbeläggning av taket (kph)	20 år	5 år	10-15 år
Fast inredning			
Skåp i torrutrymmen	25 år		
Skåp i våtutrymmen	15 år		
VVS-tekniska system eller material			
Oljetank, plast, inomhus	50 år	10 år	10 år
Oljetank, plast, i marken	40 år	10 år	10 år
Oljetank, stål, inomhus	40 år	10 år	10 år
Oljetank, stål, i betongbunker i marken	30 år	10 år	10 år
Oljetank, stål, utomhus	40 år	10 år	10 år
Skorstenar, tegelskorstenar	50 år	1 år	
Skorstenar, keramisk skorsten av element	50 år	1 år	
Värmerör, stålrör, golvvärme	Uppnådd		
Värmerör, kopparrör, golvvärme i våtutrymme	40 år	1 år	
Värmerör, plastbelagda kopparrör, golvvärme	50 år	1 år	
Värmerör, plast- och kompositrör	50 år	1 år	
Värmare av bruksvatten	20-30v		
Vattenledningar, kopparrör	30 år	10-15 år	
Vattenledningar, plaströr	50 år	10-15 år	
Vattenledningar, galvaniserade stålrör	Uppnådd		
Spillvattenavlopp, gjutjärnrör	50 år		
Spillvattenavlopp, plast- eller kompositrör	50 år		
Ytterligare information om livslängder finns i Rakennustietosäätiös Käyttökäjäksotus (KH 90-00403, på finska)			

Datum och plats: 04.12.2023, Mariehamn

Underskrift:

 Niklas Holmlund
 Byggn.Ing.

Utrymmesbehovet i Lemlands grundskola

Dnr. LE/634/2022

Beslutshistorik

§ 49 Utbildningsnämnden 22.11.2022

Lemlands grundskola har tillsammans med tekniska sektorn utrett utrymmesbehovet i Lemlands grundskola. För att bibehålla nuvarande klassindelning från och med augusti 2024 är skolan i behov av ytterligare ett klassrum för undervisning + en tionde klasslärare (ytterligare en ordinarie klasslärare). Fritidshemsverksamheten som inhyses i skolan är trångbodd och är i behov av ytterligare utrymme.

Nuvarande system innebär en uppdelning av klass 1 och 2 i paralleller istället för åldersblandade klasser. Detta möjliggör åldershomogena klasser med färre elever i varje klass. Den pedagogiska vinningen är stor med enkla klasser, särskilt vid de tidiga åren. Med homogena klasser leder det till ett lägre antal elever per klass. I en mindre och åldershomogen klass får eleverna ett helt annat lugn och mer ändamålsenlig undervisning när de skall lära sig läsa, räkna och komma in i hur det är att vara en skolelev. För klassläraren blir arbetet i klassen fokuserat på endast en årskurs i gången och detta leder till att uppmärksamheten riktas till hela elevgruppen istället för att tiden samtidigt delas med en årskurs till.

Idag finns 9 klassrum samt en musikal och ett mindre delningsrum att tillgå. Musiksalen och det mindre delningsrummet är i dagsläget i användning dagligen när man delar upp de åldersblandade klasserna i ämnena matematik och engelska samt finska/tyska och vid behov andra smågrupper. För att skapa ett nytt klassrum har två alternativ använts i diskussionen för att se till möjligheterna. För det första skapa ett klassrum inom befintlig byggnad, för det andra se till möjligheterna att bygga ut skolan.

Förslag 1: Det finns möjlighet att skapa ett klassrum inom befintlig byggnad. Genom att förstora det rum som idag används som delningsrum, skapas förutsättningar för att inhysa ett klassrum. Klassrummen i Lemlands skola varierar mellan 54 -61 m². Det nya rummet får en yta på uppskattningsvis 40 m², vilket skulle tillgodose behovet för en klass med färre elever. Fördelen med att utnyttja befintligt utrymme är att kostnaden hålls nere. Området där ombyggnationen skulle ske börjar vara i behov av renovering inom kommande år även om det inte är akut. Genom att förstora klassrummet, bör man tillse att entrén hålls i storlek att klädhängare för elevantalet ryms. Det uppstår då ett behov av att riva pojkarnas toalett i utrymmet. En dimensionerande tumregel är en toalett för varje påbörjat 15-tal elever. Dvs. 160 elever, 11 toaletter. I dag finns 24 toaletter i skolan. Således kunde vi i teorin plocka bort 4 stycken utan problem. I praktiken kan man inte ha eleverna att gå runt halva skolan för att söka en toalett då det tar bort tid från lektionen samt att mycket annat kan hända längs vägen och därför är

det inte optimalt att ta bort befintliga toaletter. Det kan även nämnas att det toalettutrymme som blir kvar blir en unisex toalett med fyra platser. I dagens läge finns skilda toalettutrymmen för pojkar och flickor med fyra platser i varje. Det blir ca 60 elever som har närmaste toalett vid den nya entrén.

Genom att riva toaletten och justera brandzonen, kan man hålla entrén i stort sett intakt sett till ytan. Hela entrén skulle således renoveras i samband med att befintligt delningsrum förstoras. När brandzonen justeras, uppstår en möjlighet att genom inglasning, skapa ett litet grupprum om 15 m², vilket kunde nyttjas för enskild undervisning eller mindre grupparbeten. Nackdelen med att bygga inom befintlig huskropp är att verksamheten förlorar ett delningsrum. Möjligheten finns att utnyttja lokalerna i fritidshemmet för delning. De lokalerna är dock inte idag anpassade för undervisning, och fritidshemmet är över lag trångbodda. Att inreda för undervisning i fritidshemmet kan gå med god planering, men skapar nya utmaningar och är en kortsiktig lösning som inte fungerar tillfredsställande.

Förslag 2: Under diskussion mellan verksamheten och tekniska sektorn har olika möjliga utbyggnationer diskuterats och tittats på. Det förslag som vi tillsammans landar i är att bygga ut den sydvästra flygeln. Genom att bygga ut mot grusplanen i 2 plan, kunde man dels täcka behovet av ytterligare ett klassrum, och samtidigt ge fritidshemmet ett utrymme som uppfyller lagkraven. Barnomsorgslagen (2020:32) Del II, kapitel 3, §11 anger det minsta utrymme per barn för inomhusutrymmen till 10m²/barn. I dagens läge är fritidshemmet ca 260 m², med förråd och korridor inräknat. Tittar man endast till det utrymme som är vigd till fritidshemsaktivitet, är ytan ca 220 m². Fritidshemsaktiviteten inhyser idag ca 35 barn, vilket gör att utrymme är underdimensionerat. En eventuell utbyggnad utgår från att ett klassrum i Lemlands skola är ca 60 m². (7x8,5 meter). Befintlig korridor är 3 meter bred. En eventuell utbyggnation kunde således uppgå till 10x8,5 meter i 2 plan, totalt 170 m². Det skulle skapa ett klassrum, ett litet grupprum samt ge fritidshemsverksamheten ytterligare 85 m² utrymme. Genom omDispositionering av bottenplan (vilket inhyser fritidshemsverksamheten), uppgår då den totala ytan för fritidshemsverksamhet till uppskattningsvis 345 m².

Alternativ	Fördelar	Nackdelar
Förslag 1: Renovering och ombyggnation av befintliga utrymmen	<ul style="list-style-type: none">- Beräknad ungefärlig kostnad: 150.000€- Möjliggör en renovering av området i samband med ombyggnationen.- Det skapas ett litet grupprum om ca 13m² i korridoren- Ombyggnationen går	<ul style="list-style-type: none">- Täcker inte behovet av delningsrum.- Skapar mer arbete med planering av verksamheten då fritidshemmet utnyttjas.- En kortsiktig lösning som inte stillar behovet av klassrum över tid

	<p>snabbare än en utbyggnation och påverkar då verksamheten under en kortare period.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Löser inte problemet med fritidshemmet- Formen på den nya entrén kan upplevas trängre än befintlig entré- Färre antal toaletter = elever kan behöva gå till andra delar av skolan för att gå på toaletten=onödigt spring i korridorerna- De större klasserna med 20 elever ryms inte in i detta rum- Praktiska problem under ombyggnationen vilket gör att moduler kan behövas och det medför en kostnad samt att verksamheten blir märkbart påverkad- Städskrubben intill klassrummet blir förminskad
<p>Förslag 2: Utbyggnation</p>	<ul style="list-style-type: none">- Skapar långsiktiga förutsättningar för att bedriva verksamheten enligt den struktur som tillämpas idag- Ger ett fullstort klassrum som kan nyttjas oberoende av klasstorlek- Löser fritidshemsverksamhetens platsbehov- Det skapas ett litet grupprum om ca 15m² i korridoren- Utbyggnationen utförs till viss del utan att påverka verksamheten och inga moduler krävs	<ul style="list-style-type: none">- Beräknad ungefärlig kostnad: 400.000€- Renoverar inte området som berörs av en eventuell ombyggnation- Utbyggnation pågår under en längre period

under byggtiden

Efter att kommunen har tagit beslut om vilket alternativ vi skall gå in för delegeras ärendet till Tekniska nämnden som börjar utreda förutsättningarna och kostnaderna mer i detalj. En kommitté tillsätts. Projekteringen måste i gång så snabbt som möjligt i januari 2023.

Beredare Skolföreståndaren

Utbildningschefens förslag

Utbildningsnämnden beslutar att föreslå för kommunstyrelsen att en projektering och utbyggnad enligt förslag 2 på ca 400 000 euro görs för att skapa en långsiktig lösning gällande utrymmesbristen i Lemlands skola och vid fritidshemmet. Utbyggnaden behöver göras så att utrymmena står klara att tas i bruk i augusti 2024.

Beslut Utbildningsnämnden beslöt enhälligt att omfatta utbildningschefens förslag.

Beslutshistorik

§ 268 Kommunstyrelsen 28.11.2022

Lemlands skola behöver ett till klassrum från och med höstterminen 2024 för att det ska vara möjligt att fortsätta med åldershomogena klasser i årskurs 1 och 2, vilket medför att skolan behöver ha 10 klassrum och 10 klasslärare. I dagsläget har skolan 9 klassrum och 9 klasslärare. Om skolan inte utökas med ett klassrum och en klasslärare behöver årskurs 1 och 2 återgå till åldersblandade klasser från och med höstterminen 2024.

Elevprognos för Lemlands skola

Årskurs	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
1	24	26	27	28	19	26	22
2	27	24	26	27	28	19	26
3	29	27	24	26	27	28	19
4	29	29	27	24	26	27	28
5	10	30	29	27	24	26	27
6	29	10	30	29	27	24	26
TOTALT	148	146	163	161	151	150	148

Elevprognosen är uppgjord baserad på faktisk befolkningsdata från ÅSUB (september 2022) och innehåller således ingen justering för in- eller utflyttning.

Utbildningschefen, skolföreståndaren och teknisk chef har tagit fram två alternativ för att skapa ett nytt klassrum.

- Förslag 1: Renovering och ombyggnation av befintliga utrymmen (uppskattad kostnad om 150 000 euro).
- Förslag 2: Utbyggnation (uppskattad kostnad om 400 000 euro).

Förslagen medför olika fördelar och nackdelar, vilka presenteras i utbildningsnämndens

beslut. Utbildningsnämnden förordar förslag 2.

I kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget finns 30 000 euro upptaget för projektering under 2023 samt 150 000 euro för förverkligande under år 2024. Förslag 2 medför således att investeringsanslagen för år 2024 behöver ökas med 250 000 euro för att uppgå till 400 000 euro. Utökningen måste senast göras i samband med fastställande av budget 2024. Det skulle medföra att den sammanlagda investeringsbudgeten för 2024 skulle uppgå till 1 093 000 euro, utgående från kommunstyrelsens förslag från den senaste budgetbehandlingen. Det är tveksamt om kommunen har ekonomisk kapacitet för en så pass omfattande investeringsbudget 2024 och det kan därmed vara nödvändigt att stryka eller senarelägga några av de andra investeringarna som nu ligger i plan för år 2024 för att skapa utrymme för att genomföra ett nytt klassrum enligt förslag 2.

Utöver investeringskostnaden tillkommer en utökad driftskostnad genom att en ytterligare klasslärare behöver anställas. Den merkostnaden gäller oavsett om kommunen går in för förslag 1 eller förslag 2.

För att tekniska nämnden ska kunna komma igång med projekteringen direkt i början av 2023 är det nödvändigt att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tar ställning till dels om ett nytt klassrum ska byggas inför höstterminen 2024, dels om det ska göras enligt förslag 1 eller förslag 2.

Trots att kostnaden för att förverkliga projektet är betydligt högre vid en utbyggnation enligt förslag 2 ger detta alternativ den långsiktigt bästa lösningen för både Lemlands skola och fritidshemsverksamheten. Det tillåter också kommunen att fortsätta arbeta aktivt för en befolkningstillväxt genom exempelvis planering av bostadsområden lämpade för barnfamiljer.

Bilagor Omröstningsprotokoll Ks 268 §

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar **föreslå för kommunfullmäktige** att Lemlands skola utökas med ett till klassrum från höstterminen 2024 samt att det genomförs som en utbyggnad enligt förslag 2, vilket beräknas kosta ca 30 000 euro i projektering (2023) och ca 400 000 euro för förverkligandet (2024). Förslag 2 ses som den långsiktigt mest rationella och hållbara lösningen gällande utrymmesbristen i Lemlands skola och vid fritidshemmet. Utbyggnationen ska genomföras så att utrymmena står klara att tas i bruk i augusti 2024.

Behandling vid sammanträdet

Ledamot Roger Andersson föreslår, med understöd av ledamot Annika Humell, att

ärendet bordläggs.

Ordförande Jana Eriksson konstaterar att förutom kommundirektörens förslag har ett understött motförslag framställts, vilket kräver omröstning.

Omröstningspropositionen godkändes enhälligt avfattad enligt följande:

Den som röstar för kommundirektörens förslag svarar "ja" och den som röstar för ledamot Roger Anderssons förslag svarar "nej".

Vid förrättad omröstning avgavs tre (3) "ja"-röster och fyra (4) "nej"-röster.

Omröstningsresultatet bifogas protokollet.

Beslut Kommunstyrelsen beslöt därmed att ärendet bordläggs.

Kommunfullmäktiges ordförande Robert Mansén avlägsnar sig under behandlingen under denna paragraf, kl 20.20.

Beslutshistorik

§ 282 Kommunstyrelsen 19.12.2022

Kommunstyrelsen besöker Lemlands skola tillsammans med skolföreståndaren och tekniska chefen den 19.12.2022 kl. 15.30.

Beslut Ärendet bordläggs för politiska överläggningar.

Beslutshistorik

§ 10 Kommunstyrelsen 16.1.2023

På inbjudan från Lumparlands kommun besöker kommunstyrelsen Lumparlands skola den 16.1.2023 kl. 18.30.

Beslut Kommunstyrelsen beslutar att tillsätta en arbetsgrupp för att kartlägga kommunens långsiktiga utrymmesbehov i Lemlands skola med beaktande av förväntad tillväxt och andra relevanta påverkansfaktorer under de kommande 10, 15 och 20 åren. Arbetsgruppen ska utgående från utbildningsnämndens beredning ta fram ett kompletterande underlag och ett förslag till beslut avseende Lemlands skolas utrymmesbehov både inför höstterminen 2024 och på längre sikt.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att arbetsgruppen ska bestå av kommunfullmäktiges ordförande Robert Mansén, kommunfullmäktiges första vice ordförande Anna Janson, kommunfullmäktiges andra vice ordförande Susanne Fagerström, kommunstyrelsens ordförande Jana Eriksson, kommunstyrelsens vice ordförande Mathias Sandberg,

kommunstyrelseledamöterna Annika Humell och Carina Andersson. Till ordförande för arbetsgruppen utses kommunstyrelsens ordförande Jana Eriksson. Skolföreståndaren bjuds in som sakkunnig och sekreterare till samtliga möten. Övriga tjänsteinnehavare eller andra sakkunniga kan kallas in vid behov.

Arbetsgruppen ska föra protokoll över arbetsgruppens möten. Arbetsgruppen erhåller arvode i enlighet med arvodesstadgan mot redovisade protokoll. Av protokollen ska det framgå åtminstone mötesdatum, start- och sluttid samt deltagare. Eventuell körersättning ska redovisas på av kommunen anvisat underlag.

Kommunstyrelsen emotser arbetsgruppens slutrapport senast den 31.3.2023.

Arbetsgruppens rapport ska besvara följande frågeställningar:

- Utredning av klassrumsbehov med tidsperspektivet 20 år.
- Möjlighet att lösa behovet lokalt eller externt samt om det finns alternativa lösningar.
- Översiktliga kostnadsberäkningar.
- Se över hur förslagen påverkar skolan som helhet, inkluderande centralköksfunktionen och eftis.

Beslutshistorik

§ 78 Kommunstyrelsen 17.4.2023

Arbetsgruppen har 29.3.2023 inkommit med slutrapport inklusive beslutsförslag avseende utrymmesbehovet i Lemlands grundskola. Slutrapporten bifogas beredningen.

Av slutrapporten går det bland annat att utläsa följande:

"Arbetsgruppen förordar att Lemlands skola ska fortsätta med åldershomogena klasser i åk 1 och 2 och därför finns behov av ytterligare ett klassrum och en klasslärare från hösten 2024.

Under arbetsgruppens arbete har två nya förslag arbetats fram. Ett förslag är att bygga om de två gamla omklädningsrummen och som idag används till förråd. Det nya

utrymmet kan användas till musikal och nuvarande musikal skulle kunna användas till klassrum. Den nya musiksalen behöver få dagsljus via den intilliggande korridoren.

Tekniska chefen har fått en kostnadsuppskattning på rivning av de två gamla omklädningsrummen och ombyggnad av rummet till musikal. Byggkontroll Ab uppskattar kostnaden till ca 75 000€. Till det kommer behovet av inventarier på omkring 20 000€. Det behöver även införskaffas ny belysningsarmatur till både musikal och klassrum. Arbetsgruppen anser att ombyggnation av omklädningsrum till musikal och musikal till klassrum är det alternativet som bäst löser det mest akuta behovet."

Arbetsgruppen har också konstaterat att för ett tillväxtscenario (scenario 3) krävs det att planläggning av nya bostadsområden prioriteras för att öka inflyttningen. I ett sådant scenario kommer Lemlands skola behöva 12 klassrum och 12 klasslärare senast vid ett elevantal på 190 elever, vilket preliminärt kan förväntas ske år 2043. För att nå ett elevantal på 190 elever till 2043 så behöver kommunen planera för tillväxt och eventuellt även bjuda in Lumparland att låta sina elever gå i Lemlands skola. För ett tillväxtscenario säger arbetsgruppen följande:

"Arbetsgruppen kan konstatera att om scenario 3 inträffar år 2043 så kommer Lemlands skola att behöva ha 12 klassrum, alltså ytterligare 2 klassrum, och 12 klasslärare tillgängliga senast till den tidpunkten men eventuellt ännu tidigare beroende på elevantalet i de olika årskurserna. Förslaget innefattar att göra en tillbyggnad i 2 plan om 200 m² i skolans sydvästra hörn och förlänga flygeln på sydöstra hörnet med ett plan om 100 m², se ritning."

I budgeten för 2023 finns 30 000 euro avsatta för projektering av klassrum. I investeringsplanen finns därtill 150 000 euro avsatta för förverkligande av projektet 2024. De budgeterade medlen för projektet förväntas således vara tillräckliga i detta skede. Det kan dock ändå vara ändamålsenligt att redogöra planen för investeringsprojektets genomförande för kommunfullmäktige.

Utbildningssektorn förväntas därtill äska om medel för en ytterligare klasslärare från hösten 2024.

Bilagor

Slutrapport från arbetsgruppen för att se över utrymmesbehovet i Lemlands grundskola
Byggkontroll Ab, utlåtande tillbyggnad
Lemlands skola, förslag nya klassrum
Ritning Lemlands skola, nuvarande utrymmen

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen beslutar **föreslå för kommunfullmäktige** att Lemlands skola ska fortsätta med åldershomogena klasser i åk 1 och 2 och därför finns behov av ytterligare ett klassrum och en klasslärare från hösten 2024.

Kommunstyrelsen beslutar vidare **föreslå för kommunfullmäktige** att utrymmesbehovet i Lemlands skola löses genom att bygga om de två gamla omklädningsrummen som i dag används till förråd. Det nya utrymmet kan användas till musiksal och nuvarande musiksal ska användas till klassrum. Rivning av de två gamla omklädningsrummen och ombyggnad av rummet till musiksal uppskattas kosta ca 75 000 euro exklusive moms. Till det kommer även ett behov av inventarier för ca 20 000 euro exklusive moms. Arbetsgruppen noterar även att ny belysningsarmatur behövs till både musiksal och klassrum, men någon uppskattad kostnad för detta finns inte med i rapporten.

Kommunstyrelsen beslutar slutligen, under förutsättning att fullmäktige godkänner planerna för genomförande av investeringsprojektet, att ge tekniska nämnden i uppdrag att verkställa projektet enligt ovan och inom beviljade investeringsmedel i budget 2023 samt plan 2024.

Beslut Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag.

Beslutshistorik

§ 37 Kommunfullmäktige 17.5.2023

Bilagor Slutrapport från arbetsgruppen för att se över utrymmesbehovet i Lemlands grundskola
Byggkontroll Ab, utlåtande tillbyggnad
Lemlands skola, förslag nya klassrum
Ritning Lemlands skola, nuvarande utrymmen

Beslut Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att omfatta kommunstyrelsens förslag.

§ 103 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Byggkontroll AB har under hösten haft i uppdrag ifrån kommunen att ta fram en mer exakt kostnadsbild av projektet. Det konstaterades ganska tidigt att ventilationen som idag finns i de gamla omklädningsrummen inte räcker till för att klara av kraven som ställs på ett klassrum. Ny ventilation behöver dras till befintlig ventilationsanläggning, som har kapacitet för detta. Det har konstaterats att projektet som innefattar ombyggnad av gamla omklädningsrum till musiksal samt renovering av ytskikt i befintlig musiksal inte borde överskrida de medel som finns avsatta i budget.

Målet är att projektet ska vara slutfört i juni 2024. Byggkontroll AB har getts uppdraget att göra anbudshandlingarna klara och begära in anbud genom E-avrop. Projektet bjuds

ut som generalentreprenad under vecka 2 och anbud ska vara inne under vecka 6. Med besvärstiden på 14 (+7) dagar inräknad så borde en byggstart i mitten på mars 2024 vara möjlig.

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden beslutar att tekniska chefen ges fullmakt att anta anbud och vid eventuell jävsituation är kommunteknikern dess ställföreträdare. Ärendet delges kommunstyrelsen och utbildningsnämnden i Lemland.

Beslut

Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor

Slutrapport från arbetsgruppen för att se över utrymmesbehovet i Lemlands grundskola
Byggkontroll Ab, utlåtande tillbyggnad
Lemlands skola, förslag nya klassrum
Ritning Lemlands skola, nuvarande utrymmen

Slutrapport från Arbetsgruppen för Lemlands skola

Tillsättande av arbetsgrupp

Kommunstyrelsen tillsatte den 16.1.2023 en arbetsgrupp med följande medlemmar;

Kommunfullmäktiges (KF's) ordförande Robert Mansén, KF's första vice ordförande Anna Janson, KF's andra vice ordförande Susanne Fagerström, kommunstyrelsen (KS) ordförande Jana Eriksson (utnämnd till gruppens ordförande), KS viceordförande Mathias Sandberg, KS ledamöterna Annika Humell och Carina Andersson. Till sekreterare och sakkunnig är skolföreståndaren Annika Karlsson invald och andra sakkunniga kan bjudas in vid behov.

Uppdraget

Arbetsgruppens uppdrag är att kartlägga kommunens utrymmesbehov i Lemlands skola på kort och på lång sikt. Arbetsgruppen ska ta i beaktande förväntad tillväxt och andra relevanta påverkansfaktorer under de kommande 10, 15 och 20 åren. Arbetsgruppen ska utgå ifrån utbildningsnämndens beredning och ta fram kompletterande underlag och förslag till beslut avseende Lemlands skolas utrymmesbehov både inför höstterminen 2024 och på längre sikt, ändra fram till 2043.

Arbetsgruppen ska lämna en slutrapport till styrelsen senast 31.3.2023.

Dokumentation och arvoden

Kommunstyrelsen beslöt att arbetsgruppen ska föra protokoll över mötena och arvoden erhålls enligt arvodesstadgan, detsamma gäller km-ersättning.

Arbetsgruppen kom överens om att protokollen godkänns efter varje möte och ordförande och sekreterare skriver under dem. Om någon har avvikande åsikt på protokollet ska det föras fram på nästa möte och framgå på följande protokoll.

Utrymmesbehov för skolan

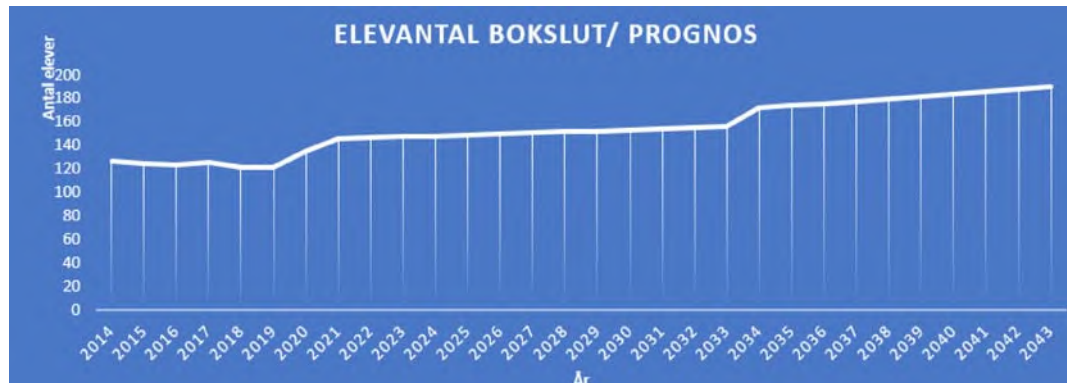
Elevantalets utveckling och klassrumsbehov

Skolföreståndaren tog fram prognos för läsåren (höst/vårtermin) fram till 2029. Det är en prognos som bygger på födda barn. Statistik har tagits fram hur antalet barn i Lemlands skola har förändrats från budget till utfall för att arbetsgruppen ska kunna se hur svårt det är att prognostisera antal elever även på kort tid.

Från 2014 till 2021 har Lemlands skola haft en ökning om 18,5 elever, vilket blir 12,7%. Däremot har det ökat i medeltal 1,8% varje år mellan 2014 – 2021. För att inte överprognostisera våra scenarion så har vi utgått från ökningen som skett mellan budget och bokslut varje år. Avvikelsen mellan budget och verkligt utfall mellan åren 2015 till 2023 har i medeltal varit 0,6% (Bild 1 och 2).

Elevantal prognos enl födda barn

Läsår	Prognos	Faktiskt antal (läsårsvis)
13-14		126
14-15		119
15-16		122
16-17		121
17-18		127
18-19		112
19-20		129
20-21		146
21-22		146
22-23	148	150
23-24	146	
24-25	163	
25-26	161	
26-27	151	
27-28	150	
28-29	148	

Scenario 1

I scenario 1 har arbetsgruppen enats om att använda en tillväxt om 0,6% på kommande år. Med den prognostiserade tillväxten har Lemlands skola 156 elever år 2033 (Bild 3).

Elevantal prognos							
År	Budget	Bokslut -> 2021/ Prognos fr 2022	Avvikelse antal budget/bokslut	% ökning/-minsk mot budget	Ack/ Kalkylerad tillväxt %	Ökn/minsk mellan år enl bokslut	Tillväxt %
2014		127					
2015	122	124	2,0	1,6 %		-3,0	-2,4 %
2016	126,5	123	-3,5	-2,8 %		-1,0	-0,8 %
2017	127	125	-2,0	-1,6 %		2,0	1,6 %
2018	121,5	121	-0,5	-0,4 %		-4,0	-3,3 %
2019	119	121	2,0	1,7 %		0,0	0,0 %
2020	132	135	3,0	2,3 %		14,0	10,4 %
2021	140	145,5	5,5	3,9 %		10,5	7,2 %
2022	147	147	0,0	0,0 %			
2023	147	148	1,0	0,7 %	0,6 %	medeltal ökn/minsk utfall mot budget 2015-2023	
2024	147	148			0,6 %		
2025	148	149			0,6 %		
2026	149	150			0,6 %		
2027	150	151			0,6 %		
2028	151	151			0,6 %		
2029	151	152			0,6 %		
2030	152	153			0,6 %		
2031	153	154			0,6 %		
2032	154	155			0,6 %		
2033	155	156			0,6 %		

Scenario 2

I scenario 2 tar arbetsgruppen sikte på inflyttning genom ny planläggning i förslagsvis områden kring Bengtsböle och området runt skolan i Söderby. Vi strävar efter att år 2038 ha 179 elever i Lemlands skola. Hur fördelningen ser ut mellan årskullarna kan påverka antal klasser redan här. Arbetsgruppen räknar med

en fördröjning innan planläggningen ger effekt och nya barn börjar skolan. Tillväxtökningen förväntas bli 1,1% från 2034.

130

Elevantal prognos							
År	Budget	Bokslut -> 2021/ Prognos fr 2022	Avvikelse antal budget/bokslut	% ökning/-minsk mot budget	Ack/ Kalkylerad tillväxt %	Ökn/minsk mellan år enl bokslut	Tillväxt %
2033	155	156			0,6 %		
2034	156	172			1,1 %		<i>Tillväxt genom ny planläggning</i>
2035	172	174			1,1 %		
2036	174	176			1,1 %		
2037	176	178			1,1 %		
2038	178	179			1,1 %		
2038	178	179			1,1 %		

Scenario 3

I scenario 3 beslutar arbetsgruppen att utgå ifrån 190 elever uppdelat på 12 klasser vid år 2043. Arbetsgruppens mål är att vara en lika stor skola som Källbo skola är idag, 190 elever. Lemlands skola kommer senast vid den tidpunkten behöva ha 12 klassrum och 12 klasslärare. Scenariot är helt beroende av att planläggning av nya bostadsområden prioriteras för att öka inflyttningen.

Elevantal prognos							
År	Budget	Bokslut -> 2021/ Prognos fr 2022	Avvikelse antal budget/bokslut	% ökning/-minsk mot budget	Ack/ Kalkylerad tillväxt %	Ökn/minsk mellan år enl bokslut	Tillväxt %
2033	155	156			0,6 %		
2034	156	172			1,1 %		<i>Tillväxt genom ny planläggning</i>
2035	172	174			1,1 %		
2036	174	176			1,1 %		
2037	176	178			1,1 %		
2038	178	179			1,1 %		
2039	179	181			1,1 %		
2040	181	183			1,1 %		
2041	183	185			1,1 %		
2042	185	187			1,1 %		
2043	187	190			1,1 %		

För att nå elevprognosen till 2043 så behöver kommunen planera för tillväxt och kanske bjuda in Lumparland att låta sina elever gå i Lemlands skola. Arbetsgruppen vill poängtera att tillväxten kan hämmas av lågkonjunktur med hög inflation och arbetslöshet som följd, vilket vi redan ser till viss del idag, men arbetsgruppen har valt att se framåt och att ekonomin skulle stabilisera sig rätt snabbt.

Klasstorlekar och åldershomogena eller åldersintegrerade klasser

Arbetsgruppen har fått ta del av hur stora klasser andra skolor på Åland har och om de är åldershomogena eller åldersintegrerade. Vi har jämfört Ytternäs, Källbo, Södersunda, Vikingåsen och Näfsby skola. Alla dessa skolor, förutom Södersunda, har gått över till åldershomogena klasser. Klasstorlekarna, i skolorna vi har jämfört med, ligger vanligtvis på 14, 16 och 17 elever men det förekommer även klasstorlekar på 11 till 23 elever. Storleken på våra elevgrupper varierar över tid från åk 1 till åk 6 – det beror mycket på hur

familjer flyttar in och ut från kommunen. Arbetsgruppen kan inte säga hur stora klasser som är att föredra, det måste skolan bedöma utgående från de förutsättningar som elevgruppen har. Det kan dock konstateras att de åldersintegrerade klasserna i dagsläget ligger på 20 elever eller just under. Vid en klasstorlek som hålls på 22 - 23 elever börjar det bli väldigt trångt i klassrummen och man behöver då fundera på att gå över till det åldershomogena systemet, vilket ger behov av 11 eller 12 klassrum. Eftersom man inte kan veta hur elevantalet ökar i de olika årskurserna så är det svårt att bestämma ett visst elevantal i skolan gör att det blir 12 klassrum och 12 klasslärare.

Arbetsgruppen har fått rapport om lyckade försök med att ha åk 1 och åk 2 i åldershomogena klasser och åk 3 - 4 och 5 - 6 i åldersintegrerade klasser. Försöket med den här klassindelningen har från hösten 2022 - våren 2023, då storleken på klasserna ger tillfälle att pröva detta koncept. Arbetsgruppens förordar att fortsätta med den nuvarande ålderindelningen av klasser även framledes. Det betyder att Lemlands skola från hösten 2024 kommer att ha två klasser med åk 1, två klasser med åk 2, tre klasser med åk 3 - 4 och tre klasser med åk 5 - 6, totalt tio klasser. Då uppstår behovet av ett tionde klassrum och en tionde klasslärare. Arbetsgruppen förordar att Lemlands skola utökar sin verksamhet med ett klassrum och en klasslärare.

Scenariernas övriga påverkan

Skolans kök och matsal

Arbetsgruppen har varit på besök till Lemlands skolas kök och träffas husmor Ann-Charlotte Torstensson. Köket levererar idag 345 matportioner per dag. Skolan levererar mat till skola och barnomsorg enligt fördelningen;

Skola, elev + personal 180 portioner (145 elever + 35 personal)

Gullvivan 46 portioner

Bullerboda 34 portioner

Smultronbacken 79 portioner

Övrig personal 6 portioner

Kökspersonalen har påpekat att utrymmena i frys och torrförråd är små i förhållande till antalet matportioner. ÅMHM noterade detsamma 2018 vid en besiktning av skolans kök, då tillreddes 284 portioner.

I scenario 1 så utökas elevantalet till 156 år 2033, vilket ger en ytterligare ökning och belastning av kapaciteten. I scenario 2 så utökas elevantalet till 179 år 2038. Och i scenario 3 utökas elevantalet till 190 år 2043. Hur barnomsorgens prognos ser ut har inte arbetsgruppen tagit del av.

Arbetsgruppen fick i uppdrag av styrelsen att även se över kökets kapacitet utgående från våra scenarion, men det finns ett budgetmål där "utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till och behovet av att ställa om daghemmet Smultronbackens kök från ett mottagningskök till ett fullskaligt kök som kan tillaga lunch

för åtminstone det egna daghemmets barn och personal” (Utbildningsnämnden §6 14.3.2023). Därav kommer inte arbetsgruppen för utredning av utrymmesbehovet i Lemlands grundskola att ta upp denna fråga utan hänvisar till Utbildningsnämndens uppdrag.

132

För- och eftermiddagsverksamhet

Vid ett ökat elevantal i skolan påverkar det givetvis även för- och eftermiddagsverksamheten. Enligt Landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola (kap. 4 § 15) har elever i åk 1 till 2 rätt till för- och eftermiddagsverksamhet. För- och eftermiddagsverksamheten har flertal utrymmen som de kan användas för verksamheten. Utöver deras egen lokal i skolans nedre källarplan så finns även Valbohallen, skolans utrymmen och biblioteket.

Arbetsgruppens förslag till åtgärd för skolans utrymmesbehov

Arbetsgruppen förordar att Lemlands skola ska fortsätta med åldershomogena klasser i åk 1 och 2 och därför finns behov av ytterligare ett klassrum och en klasslärare från hösten 2024.

Arbetsgruppen har tagit del av utbildningsnämndens två förslag (§49, möte 22.11.2022, Dnr. LE/634/2022) på lösning av skolans utrymmesbehov.

Förslag 1 omfattade en ombyggnad på 150 000€ där renovering och ombyggnation av befintliga utrymmen skulle ske. Arbetsgruppen gjorde ett besök till skolan tillsammans med föreståndaren och tekniska chefen Kenneth Rosenberg-Brunila för att se hur planerna för detta förslag såg ut. Under besöket konstaterades att detta inte var något bra alternativ.

Förslag 2 från utbildningsnämnden var en utbyggnad av den sydvästra flygeln. Denna utbyggnad skulle uppskattningsvis kosta 400 000€ och skulle ge ett klassrum till och även fritidshemmet mera utrymme.

Arbetsgruppen anser att förslag 2 är en väldigt dyr lösning då fritidshemsverksamheten har andra utrymmen att använda och i det här läget inte prioriteras, utan prioritet ett är att få ett klassrum till för skolans verksamhet.

Under arbetsgruppens arbete har två nya förslag arbetats fram. Ett förslag är att bygga om de två gamla omklädningsrummen och som idag används till förråd. Det nya utrymmet kan användas till musikal och nuvarande musikal skulle kunna användas till klassrum. Den nya musikalen behöver få dagsljus via den intilliggande korridoren.

Tekniska chefen har fått en kostnadsuppskattning på rivning av de två gamla omklädningsrummen och ombyggnad av rummet till musikal. Byggkontroll Ab uppskattar kostnaden till ca 75 000€. Till det kommer behovet av inventarier på omkring 20 000€. Det behöver även införskaffas ny belysningsarmatur till både musikal och klassrum. Arbetsgruppen anser att ombyggnation av omklädningsrum till musikal och musikal till klassrum är det alternativet som bäst löser det mest akuta behovet.

Arbetsgruppen kan konstatera att om scenario 3 inträffar år 2043 så kommer Lemlands skola att behöva ha ¹³³ 12 klassrum, alltså ytterligare 2 klassrum, och 12 klasslärare tillgängliga senast till den tidpunkten men eventuellt ännu tidigare beroende på elevantalet i de olika årskurserna. Förslaget innefattar att göra en tillbyggnad i 2 plan om 200 m² i skolans sydvästra hörn och förlänga flygeln på sydöstra hörnet med ett plan om 100 m², se ritning.

Arbetsgruppen för utrymmesbehovet för Lemlands grundskola ___/___ - 2023

Jana Eriksson

Mathias Sandberg

Robert Mansén

Anna Janson

Susanne Fagerström

Annika Humell

Carina Andersson

Annika Karlsson

Bilagor:

1. Lemlands skola, förslag nya klassrum
2. Byggkontroll Ab Utlåtande tillbyggnad
3. Ritning Lemlands skola nuvarande utrymme

Projektnummer: 2369

Rapportdatum: 22-02-2023

Revidering: ---

UTLÅTANDE

TILLBYGGNAD, LEMLANDS SKOLA

BYGGKONTROLL AB

ROBIN ÖSTERLUND

KLINTVÄGEN 14C 11, 22100 MARIEHAMN

+358 40 5325 981

robin@byggkontroll.ax

www.byggkontroll.ax

UPPDRAGSGIVARE:

Lemlands kommun
Kenneth Rosenberg-Brunila
Kommunrundan 7
AX-22610 Lemland

PROJEKTNR:

2369

PROJEKTADRESS:

Lemlands grundskola
Skolvägen 3
AX-22610 Lemland

1. Uppdraget

Lemlands kommuns tekniske chef Kenneth Rosenberg-Brunila har tagit kontakt för ett utlåtande gällande möjligheterna att bygga till 100m² samt påbyggnad med en våning på den södra flygeln av Lemlands grundskola.

2. Underlag

Som underlag för detta utlåtande finns diverse K-ritningar samt en skiss över placeringen av den tilltänkta tillbyggnaden.

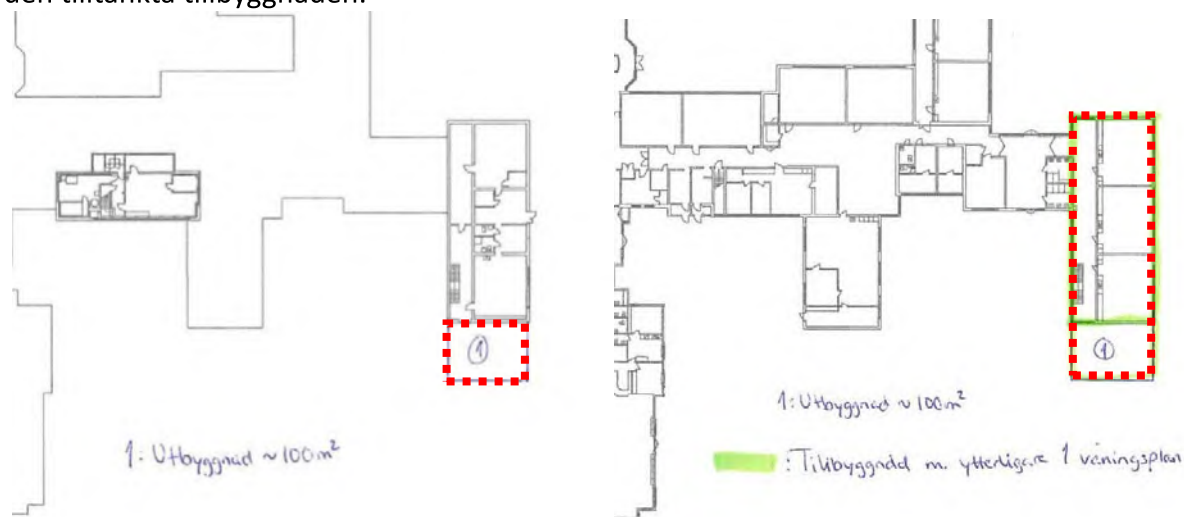

Bild 1. Till vänster: Tillbyggnad om ca 100m² i markplan. Till höger: Tillbyggnad om ca 100m² samt påbyggnad med en våning över befintlig del.

Aktuell flygel har källarvåning i betong. Bjälklaget över källarvåningen består av håldäckselement med slipbetong. Våning 1 (markplan) består av väggstomme i trä (50x120mm + 50x50mm). Takstolarna är prefabricerade i trä. Vägg mot korridor är bärande.

3. Utlåtande

Byggnadstekniskt är det möjligt att bygga en våning till på befintlig byggnad.

- Hela takkonstruktionen får rivas av.
- Väggarna i plan 1 behöver öppnas och förstärkas med pelar-balksystem för det nya bjälklaget. Stommen är endast 120mm.
- Ny våning byggs i träkonstruktion.
- Vädskydd under byggtiden för att skydda underliggande konstruktioner från vattenskada.
- Då teknik ska fram till det nya våningsplanet samt tillbyggnad krävs öppnande av schakt och slitsar, möjligen komplettering med nya.
- Undertecknad känner inte till om det finns kapacitet i befintliga ventilations-, värme-, och elanläggningar för tillbyggnaderna, sannolikt inte. Placeringen av dessa anläggningar i befintlig byggnad är avhängigt för hur stora ingrepp som krävs i övriga delar av byggnaden.
- Åtgärden kräver byggnadslov och projektering. Flygeln måste stängas av helt under byggtiden.

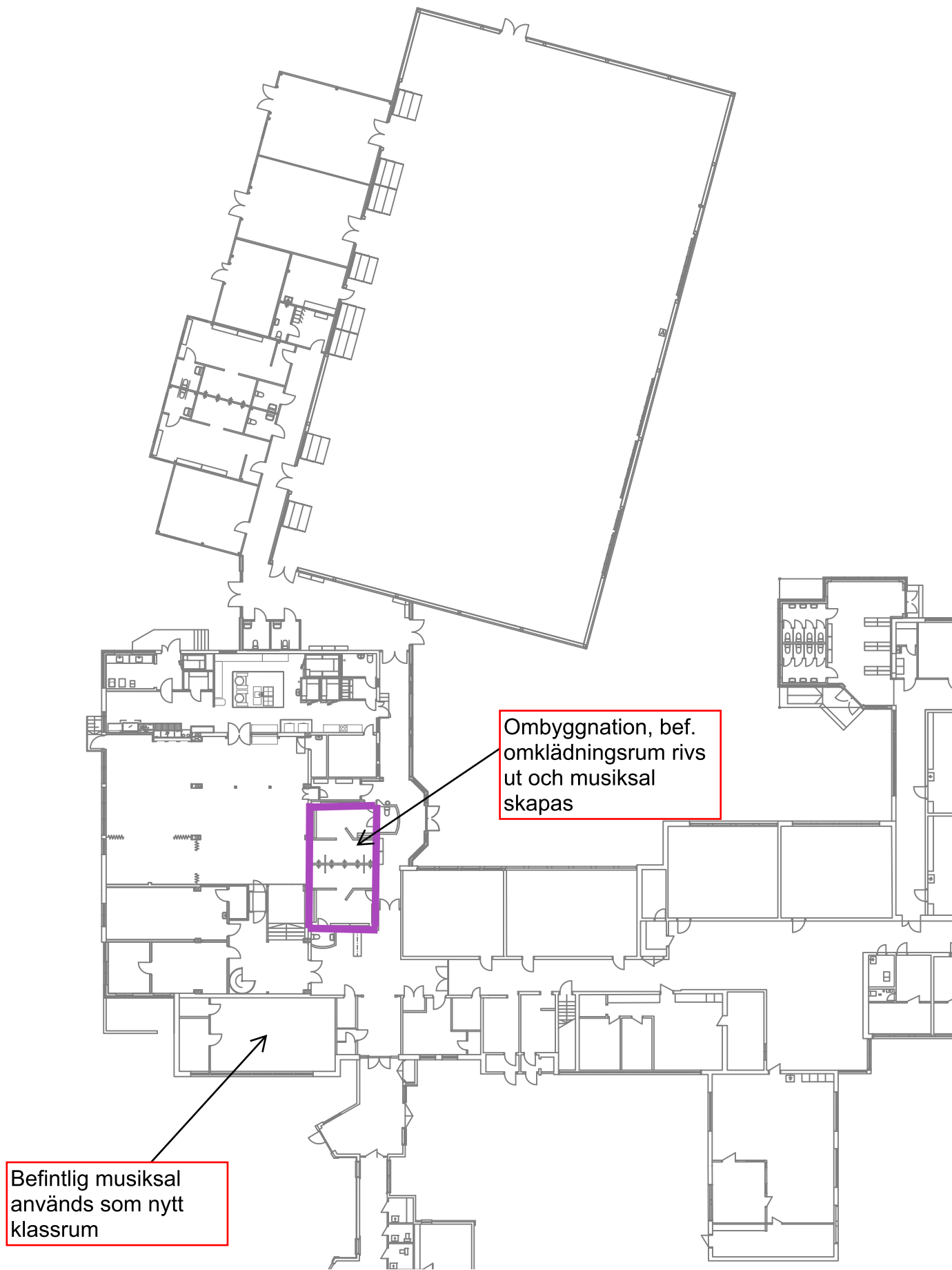
Det krävs så stora ingrepp i våning 1 att rekommendationen är att projektera allt nytt från källarvåningen. Det blir väldigt lite orört i plan 1, att projektera och utföra entreprenaden är mera förutsägbart om man inte behöver anpassa sig till befintliga förutsättningar. Sannolikt kostar det ungefär samma pengar att riva av hela plan 1 som att försöka behålla delar av det.

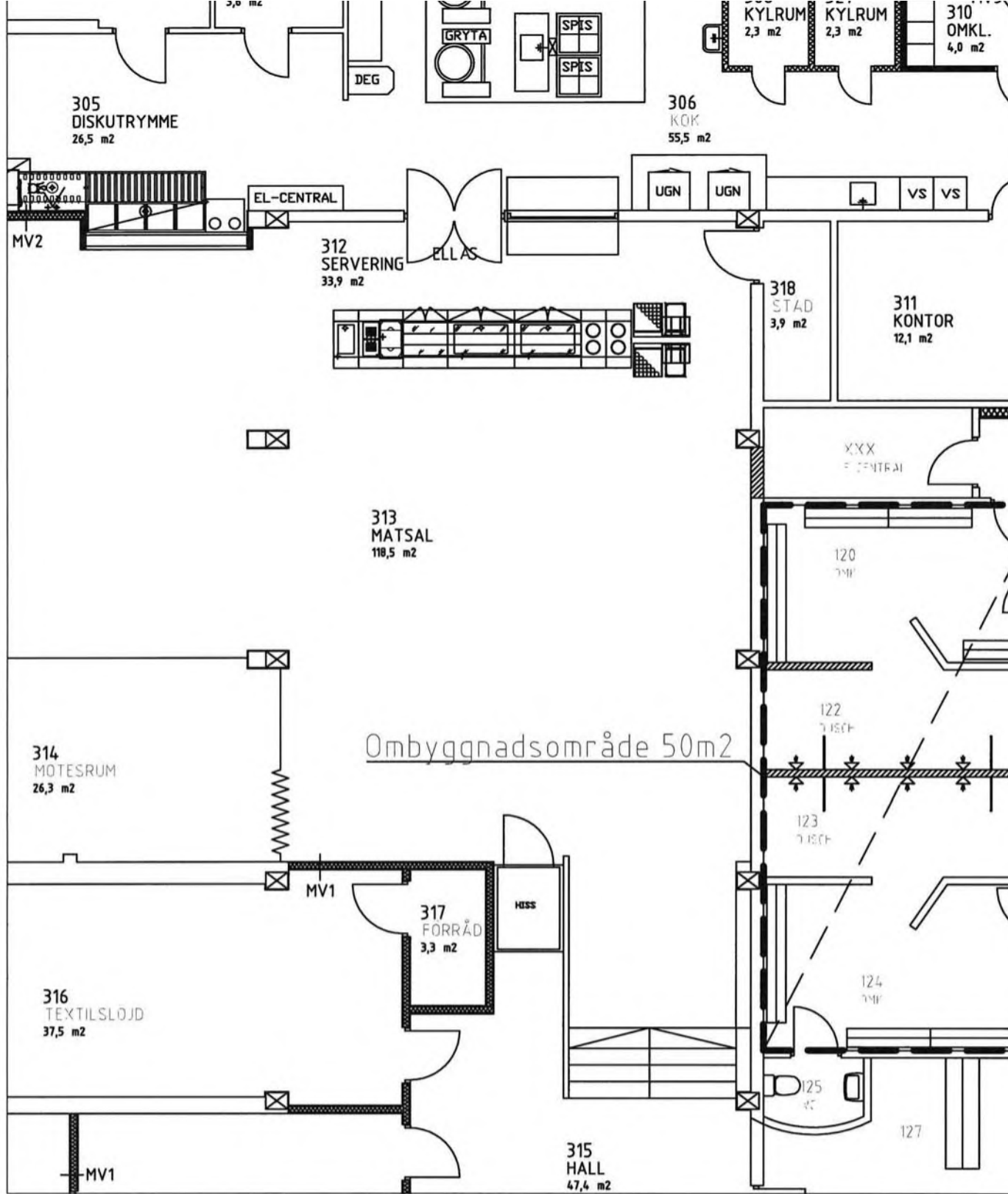
Enligt uppdrag,

Robin Österlund, Byggkontroll Ab
Byggingenjör SBR

BET.	ANTAL	ÄNDRING		
STADSDEL/BY		KVARTER	TOMT/RNr	PROJEKTNUM
SÖDERBY		1	2	
BYGGNADSÄTGÄRD				RITNINGENS A
OMBYGGNAD DUSCH OCH OMKL.				HUVUDR
PROJEKT				INNEHÅLL
LEMLANDS GRUNDSKOLA				PLANRI
22610 LEMLAND				
				RITAD
				NIKLAS
				GODK.
				DATUM
				15 3 2002

Detaljplan för KEA-området

Dnr. LE/580/2023

Beslutshistorik

§ 121 Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland 21.11.2023

Nämnden har nu till behandling fått det senaste förslaget till detaljplan för KEA-området i Söderby. Området är viktigt med tanke på utvecklingen av kommunens kommersiella centrum. Området är ca 22 ha stort och innehåller områden för egnahemsbebyggelse, radhus, service och bostäder, grönområden, trafikområden mm. Inom området finns miljöer som av landskapet definierats som kulturhistoriskt värdefulla.

Behovet av ny infrastruktur har minimerats.
Reservvattenbrunnen har fått ett skyddsområde.
Områden som kommunen behöver inlösa är små.

Bilagor Detaljplan för KEA-området
 Detaljplan för KEA-området, Beskrivning
 Detaljplan för KEA-området, Särdrag och skyddsobjekt

Byggnadsinspektörens förslag

Nämnden beslutar ordna samråd där planeförslaget presenteras. Utlåtanden över planeförslaget begärs också av kommunens och landskapets myndigheter samt vissa viktiga kommersiella aktörer.

Beslut Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag med tillägget att planebeskrivningen kompletteras med uppgift om hur mycket oexploaterad mark som exploateras i planeförslaget.

§ 104 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Byggnads- och miljönämnden begär tekniska nämndens utlåtande gällande liggande förslag till detaljplan för det sk KEA-området.

Planen möjliggör en förtätning av det aktuella området. I området finns i huvudsak bostadshus samt ett par affärshus. De flesta byggnaderna i området har både kommunalt vatten och avlopp.

De nya tomterna består av;

- två radhustomter
- två tomter för både bostäder och affärsverksamhet
- elva tomter för egnahemshus
Fullt förverkligat kan de nya tomterna ge en ökning av befolkningen på drygt 100 personer.

Vägar

I planen finns inritat fyra nya bostadsgator med en total längd om 460 meter. Dessa vägar ska byggas och underhållas av kommunen. Utbyggnaden kan ske i etapper enligt behov.

Byggnadskostnad ca 65 000 euro.

GC-vägen planeras förlängas från gamla vattenverket till kyrkans parkeringsplats (+ 400 m)

GC-vägen ska byggas och underhållas av kommunen. Utbyggnaden kan ske i etapper enligt behov.

Byggnadskostnad ca 24000 euro.

Vatten och avlopp

VA-ledningsnätet är rätt bra utbyggt i området. Men för att kunna bebygga alla tomter måste VA-nätet kompletteras.

Det är kommunens ansvar att VA-näten byggs ut. Kostnaden dock svår i detta skede att uppskatta.

El och tele

Företag inom branchen ansvarar själv för el och teleförsörjningen.

Vid byggandet av bostadsgator och GC-väg kan man förbereda för ny el och tele infrastruktur.

Områden som behöver inlösas

- 1) De nya bostadsgateområdena
- 2) Tomten runt reservvattenverket
- 3) Området längs Norra Söderbyvägen reserverat för lekplats

Kostnaden för dessa områden svår att uppskatta

Alén anses ligga inom landskapets vägområde och följdaktligen vara landskapets ansvar.

Övriga grönområden kan kvarstå i privat- eller landskapets ägo om dessa så önskar.

Tekniska chefens förslag

Nämnden ser inga oövervinnerliga hinder för att kunna förverkliga detaljplanen utifrån erhållet förslag. Nämnden anser att vägområdet i det detaljplanerade området bör bräddas på Södra Norrbyvägen, för eventuell gc-väg. Detaljplanen bör följa naturliga förutsättningar gällande åkermarker.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor Detaljplan för KEA-området
Detaljplan för KEA-området, Beskrivning
Detaljplan för KEA-området, Särdrag och skyddsobjekt

DETALJPLANEBESTÄMMELSER OCH TECKENFÖRKLÄRNINGAR

KVARTERSOMRÅDE FÖR KYRKOR OCH ANDRA FÖRSÄMLINGSBYGGNADER.

- AF**
- HF**

KVARTERSOMRÅDE FÖR HANDEL, FÖRVALTNING OCH SERVICE.

1. Fasad- och takhöjningen, som är högre än 30 m, ska brytas på minst en punkt genom byggnaden.
2. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slitfästasplåt.
3. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slitfästasplåt.
4. Inslutning till efter- och kontorbyggnader får en s.k. övervakningsbod byggas. Bodens höjd ska vara högst 80 m.

HBF

KVARTERSOMRÅDE FÖR HANDEL, FÖRVALTNING, SERVICE OCH BOSTÄDER.

1. Fasad- och takhöjningen, som är högre än 30 m, ska brytas på minst en punkt genom byggnaden.
2. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slitfästasplåt.
3. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slitfästasplåt.
4. Inslutning till efter- och kontorbyggnader får en s.k. övervakningsbod byggas. Bodens höjd ska vara högst 80 m.

BE

KVARTERSOMRÅDE FÖR EGNHUSBYGGELSE.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slitfästasplåt.
2. Byggnaderna ska förses med asfvalt.

BE-1

KVARTERSOMRÅDE FÖR EGNHUSBYGGELSE.

1. På varje tomt får uppföras en bostadsbyggnad inrymdare högst två lägenheter. På tomen som är mindre än 100 m² ska byggas en bostadsbyggnad inrymdare högst två lägenheter. På tomen som är mindre än 100 m² ska byggas en bostadsbyggnad inrymdare högst två lägenheter.
2. Huvudbyggnadens bestyrelse ska vara minst 80 m².
3. På tomen får, förutom huvudbyggnaden, två ekonomibyggnader i högst en våning uppföras. På tomen ska byggas en ekonomibyggnad inrymdare högst två lägenheter. På tomen ska byggas en ekonomibyggnad inrymdare högst två lägenheter.
4. Ekonomibyggnadens bestyrelse får omfatta högst 50 m². Ekonomibyggnadens höjd får inte överstiga 10 m. Ekonomibyggnadens bestyrelse ska vara minst 80 m².
5. Byggnaderna ska förses med sadel- eller valmslät tak.
6. Byggnaderna ska byggas med asfvalt eller valmslät tak.
7. Byggnaderna ska byggas med asfvalt eller valmslät tak.
8. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.

BR

KVARTERSOMRÅDE FÖR RÖNMANSBYGGELSE.

1. På varje tomt ska byggas en ekonomibyggnad och en ekonomibyggnad samt bilbox. Bostadsbyggnadens höjd får inte överstiga 10 m.
2. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
3. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

PN

PARKOMRÅDE SOM SKALL BEVAKAS NATURLIGT TILLSTÅND.

1. På området ska byggas naturparkering, gullingar och hyrjättar men inte skavvektning.
2. Skavvektning ska byggas med asfvalt.

PL

PARKOMRÅDE SOM SKALL ÖRDNINGSSTÄLLAS OCH UNDERHÅLLAS.

1. Området ska byggas med asfvalt.
2. Området ska byggas med asfvalt.

LA-1

LEPARK.

1. Området ska byggas med asfvalt.
2. Området ska byggas med asfvalt.

ES

LANDSKAPSBÄSTIGT VÄRDEFULLT ÅKEROMRÅDE.

1. Området ska byggas med asfvalt.
2. Området ska byggas med asfvalt.

SF

KVARTERSOMRÅDE FÖR BYGGNADER OCH ANLÄGGNINGAR FÖR SAMHÄLLENSK FÖRSÖRJNING.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

T

FÖRHÄNSKOMRÅDE.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

TG

TRAFIKOMRÅDE.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

TGS

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

418 SÖD

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

3

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

2

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

1X

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

SKOGS

TRAFIKOMRÅDE FÖR GENOMFAKTS- ELLER INFARTSVÄG MED TILLHÖRANDE SKYDDS- OCH FRIKRETSZONER.

1. Fasadmaterial ska bestå av trä, plus eller en kombination av dessa.
2. Byggnaderna ska byggas med asfvalt.

LEMLANDS KOMMUN

SÖDERBY BY, KEA-området

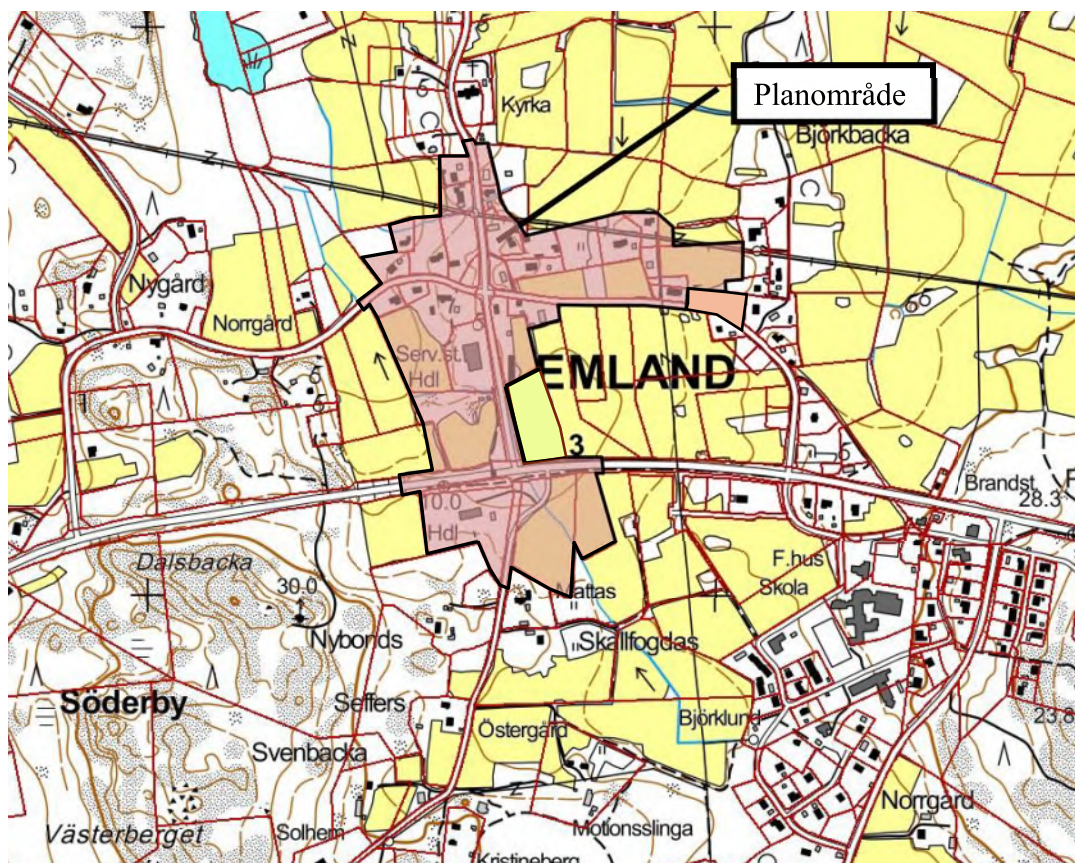
BESKRIVNING ÖVER DETALJPLAN FÖR KEA-OMRÅDET.

Beskrivningen avser detaljplanekartan, som är daterad den 14 november 2023.

Områdesbestämning: Detaljplanen omfattar fastigheterna 1:51, 1:59, 2:28, 2:50-2:51, 2:62, 2:72, 2:76-2:77, 2:87, 2:94-2:95, 2:97-2:98, 3:53, 3:71, 3:76-3:77, 3:84, 5:26, 12:0 och 18:0 samt del av 1:8, 2:90, 3:54, 3:86, 4:31, 4:43, 5:11, 5:16, 5:25, 9:54 och vägområden samtliga i Söderby by (418). Genom detaljplanen bildas kvarter 27-38 samt park-, gatu-, trafik- och åkerområden.

Områdets areal är ca 22 ha.

Lägesbestämning: Området ligger norr och söder om Lemlandsvägen. Området löper längs Norrbyvägen och avgränsas i norr, strax söder om Lemlands kyrka. Del av Norra Söderbyvägen med kringområden ingår i planområdet. Söder om Lemlandsvägen avgränsas området av åker- och ängsmark, Söderby livs ingår i planområdet.

1 BASFAKTA

11 Planeringsituation

11.1 Generalplan eller motsvarande (bilaga 1)

På planområdet finns en fastställd delgeneralplan. Delgeneralplan för delar av byarna Söderby, Norrby, Hellestorp och Prestgården samt av Bengtsböle och Björklund enstaka hemman antogs av kommunfullmäktige 12 december 2007, § 154, planen fastställdes av landskapsregeringen 26.6.2008.

11.2 Detaljplan

Inom området finns ingen antagen detaljplan.

11.3 Byggnadsordning

I kommunens byggnadsordning, som godkändes av kommunfullmäktige den 23.10.2013, § 49, finns inte några specialbestämmelser som gäller endast för planområdet.

11.4 Fastighetsregister och tomtindelning

Inom detaljplaneområdet ligger fastigheterna Klockars 1:51, 1:59, Församlingshemmet 2:28, Oxellund 2:50, Mobacka 2:51, Torvalds 2:62, Församlingshemmet I 2:72, Gullebo 2:76, Aspelund 2:77, Katthult 2:87, Kallas 2:94, Österskog 2:95, Österby 2:97, Gullmåra 2:98, Norrgård 3:53, Mariebo 3:71, Lilletorp 3:76, Estrela do Norte 3:77, Överängen 3:84, Söderby Café 5:26, Marielund 12:0 och Charlottagården 18:0 samt del av fastigheterna Jakos 1:8, Lindorna 2:90, Hansas 3:54, Apelbo 3:86, Klockarsängen 4:31, Smiberget 4:43, Blåbärsskogen 5:11, Nyäng 5:16, Nybonds 5:25, Mangård 9:54, Mariehamn-Långnäs 895:0:3, Norrbyvägen 895:0:320, Söderby Sjövägen 895:1:321 och Norra Söderbyvägen (gamla LV) 895:1:322.

11.5 Byggnadsförbud

På området gäller inget byggnadsförbud enligt Plan- och bygglagen (2008:102) 29 §.

11.6 Beslut, planer

- Byggnads- och planläggningsnämnden beslöt 20.10.2009, § 155, att presentera skissförslag till berörda markägare den 3.11.2009.
- Byggnads- och miljönämnden beslutar att omfatta förslag till planeringsmålsättningar för området, 19.11.2013, § 208.
- Kommunstyrelsen beslutar att fastställa målsättningarna för detaljplan KEA-området i Söderby by den 26.11.2013, § 241.

11.7 Baskarta (bilaga 2)

Baskartan är uppgjord av Alandia Map 2021.

12 Markägare

Området ägs av bolag, Lemland-Lumparlands församling, Lemlands kommun och privata markägare.

13 Befolkning och arbetsplatser

Inom planområdet finns ett 15-tal boningshus, församlingshemmet och två byggnader där det idkas näringsverksamhet av olika slag. Arbetsplatser inom området finns.

- 14 Bebyggd omgivning
Norr, öster och söder området finns bebyggelse. Närmast i norr finns Lemlands kyrka, längre norrut finns bostadsbebyggelse. Öster om planområdet, längs med Norra Söderbyvägen, finns detaljplanerat område, reserverat för boende. Söder om planområdet, längs Södra Söderbyvägen, ligger flera bostadsbyggnader. Direkt öster om planområdet är det i huvudsak åkerområden.
I planområdets närhet finns skola, daghem, bibliotek och ungdomslokal.
Inom detaljplaneområdet finns el-, vatten-, telefon- och avloppsnät.
Närmaste service dvs. butik, skola, bibliotek, bank, daghem, café/kiosk finns inom ca 500 m radie från korsningen Lemlandsvägen - Norra Söderbyvägen.
- 15 Naturmiljö
Planområdet består dels av jordbruksområde och dels av bebyggda tomter. Området är relativt flackt men höjdskillnaden inom området är ändå som upp till 11 meter. Lägsta höjden finns i planens västra del norr om Norra Söderbyvägen. De högsta höjderna ligger i öster, norr om församlingshemmet, och söderut stiger marken.
Inom området finns flera vägområden dvs. Lemlandsvägen (huvudväg 3), Norra och Södra Söderbyvägen och Norrbyvägen.
- 16 Särdrag och skyddsobjekt (bilaga 3)
På området finns följande skyddade objekt och objekt som enligt kulturbyrån och miljöbyrån är skyddsvärda:
- Fornlämningsområden, Le 18.3 och Le 18.4 som är skyddade enligt fornminneslagen. Båda är höggravfält från yngre järnåldern. Le 18.3 har ett mycket utsatt läge och har blivit skadad av vägbygget.
 - Mindre torräng på fastigheten 5:26
 - Två vägsträckor, del av Norra Söderbyvägen och del av Norrbyvägen, som klassas som vacker vägmiljö och som ska bevaras.
 - Byggnaderna på fastigheterna 4:43 (ekonomibyggnad), 2:28/2:72 (församlingshus), 2:76 (huvudbyggnad, stenladugård), 1:8 (kyrkstall, flyttad till 1:3)
 - Gårdsmiljöer på fastigheterna 1:51, 2:98, 18:0
- I delgeneralplanen (bilaga 1) visas del av område som småhusdominerat bostadsområde, där miljön bevaras (BE/s). På området finns kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljön präglas av långa boendetraditioner.
Enligt delgeneralplanen är åkerområdena av väsentlig betydelse i en vidare landskapshelhet och kulturmiljö (LS).
- Inom området ligger kommunens reservvattenbrunn, ca 45 meter söder om KEA-market.
- 17 Störande faktorer
Trafikbuller från Lemlandsvägen är en störande faktor för planområdet. Högsta tillåtna hastigheten är 70 km/h, tung trafik är en stor del av trafiken, ytbeläggningen består av asfalt och trädbeståndet är glest. Allt detta bidrar till att bullernivån kan upplevas som störande.
Högspänningsledningen om 45 kV med 30 m farozon i planområdets norra del är en faktor som påverkar detaljplaneringen.

2. MÅLSÄTTNINGAR

Byggnads och miljönämnden i Lemland har initierat detaljplaneringen av området kring KEA-marknet genom att begära en skiss över området. Beslutet att detaljplanera området bygger på fastställd delgeneralplan.

Planområdet avgränsades i första skedet till ett område norr om Lemlandsvägen. Ett skissförslag presenterades och diskuterades med markägarna 3 november 2009, skriftliga önskemål kunde lämnas t.o.m. 17 november 2009. Planområdet förstorades (2010), kompletterades och framförda åsikter beaktades där det var möjligt. Det reviderade förslaget har inte presenterats för markägarna. För att planläggningsförfarandet skall vara korrekt föreslås att målsättningarna godkänns innan reviderat förslag läggs fram. Områdets totala areal är ca 23 ha.

Följande målsättningar fastställdes av kommunstyrelsen den 26.11.2013, § 241:

- Fornlämningsområde, kulturhistoriskt värdefull byggnad och miljö samt sträckorna med vacker vägmiljö skall beaktas.
- Storleken på nya tomter ska anpassas till den omgivande tomtstorleken liksom byggnadernas höjd och fasadmaterial ska anpassas till befintlig bebyggelse.
- En plats för återvinningsstation bör reserveras.
- För att säkerställa bevarandet av reservvattentäkt och därmed vattenförsörjningen, ska vattentäktens skyddsområde beaktas.
- De större åkerområdena bevaras som åkermark Längs Lemlandsvägen visas park eller motsvarande markanvändning.
- Grönområden ”sprängs in” mellan bebyggelse och vägar så att bebyggelsen inte tillåts få övertag och så att det finns möjlighet till ”natur bakom knuten”.
- Lättrafiken leds längs Norrbyvägens västra sida söderut mot och under Lemlandsvägen i en tunnel. Därefter vidare öster- och västerut på Lemlandsvägens södra sida.
- Befintliga vägar används och längden på nya vägar minimeras.

3. DETALJPLAN OCH DESS MOTIVERING**Den totala markanvändningen för planområdet är följande:**

	Areal i ha	% av planområdet
Egnahemsområden (BE, BE-1)	7,62	34,3
Radhusområden (BR)	0,88	4,0
Område för kyrkor och församlingsbyggnader (AF)	0,26	1,2
Område för handel, förvaltning Service och bostäder (HF, HBF)	3,12	14,0
Parkområden (P, PN, PL)	4,190	18,9
Åkerområden (LÅ-1)	2,32	10,4
Fornlämningar (SF)	0,10	0,4
Trafikområden (T, TG, TG/s)	3,28	14,7
Gatuområden	0,47	2,1
	22,28	100

Område för bostadsbyggnader (BE, BE-1, BR)

Småhusområdena är koncentrerade till den norra delen av planområdet. Kvartersområde för egnahemsbebyggelse styrs dels av befintlig bebyggelse, delgeneralplanen och av fastighetsägarnas önskemål.

Antalet egnahemstomter är 31 varav 17 är bebyggda med bostadsbyggnader. Tomternas areal varierar från ca 1200 m² till ca 6600 m². För radhusbebyggelse har anvisats två områden som tillsammans omfattar 1 – 3 tomter.

Kvartersområde för egnahemsbebyggelse (BE)

Inom området finns tre områden som är planerade för egnahemshus (BE), del av kvarter 27, 31 och 35. BE-områdena är ca 1,4 ha vilket är ca 6,3 % av hela planområdet. På dessa tomter får uppföras egnahemshus i högst I½ våning, vilket betyder att övre våningen får vara högst hälften av första våningens yta. Byggnadsrätten är 300 m² våningsyta per tomt.

Del av kvartersområde 27 och 31 klassat som kulturhistoriskt och landskapsmässigt värdefullt område och inom BE-området finns flera byggnader som är arkitektoniskt och/eller kulturhistoriskt värdefulla samt för landskapsbilden betydelsefull byggnad. Närmare beskrivning nedan under Kulturmiljö.

Kvartersområde för egnahemsbebyggelse (BE-1)

Fem hela kvarter och delar av tre kvarter är reserverade som BE-1-område. Kvartersområdet är ca 6,3 ha vilket motsvarar ca 28,3 % av hela planområdet. Inom kvartersområdet får uppföras en bostadsbyggnad inrymmande högst två lägenheter. Huvudbyggnadens bottenyta ska vara minst 80 m² och den totala byggnadsrätten är per tomt är högst 300 m². Byggnaderna får byggas i högst I½ våning dvs. den övre våningen får vara högst hälften av första våningens yta. Fasadmaterialet skall bestå av trä, puts eller kombination av dem.

Förutom huvudbyggnaden får på tomten uppföras två ekonomibygnader i högst en våning. Ekonomibygnadens bottenyta får omfatta högst 50 m². Ekonomibygnadens höjd från markytans medelhöjd till taknock får vara högst tre meter. Det vinkelräta avståndet mellan garage eller biltak och tomtgräns mot gata eller väg ska vara minst sex meter.

Byggnaderna ska förses med sadel- eller valmat tak. Byggnadernas avstånd från tomtgräns ska vara minst fyra meter.

Kvartersområde för radhusbebyggelse (BR)

I planen finns två radhusområden som omfattar totalt 0,87 ha, dvs 3,9 % av planområdet. Det ena, mindre området ligger vid Norra Söderbyvägen och består av en tomt. Dess byggnadsrätt är 350 m² och våningstal 1½. Det andra, större området ligger vid Norrbyvägen och kan vid behov delas i två tomter. Dess byggnadsrätt är e=0,4 och våningstal II. Förutom bostadsbyggnaden får på tomterna byggas ekonomibyggnad och biltak. Bostadsbyggnadens enhetlig längd får vara högst 24 m efter vilket den ska avtrappas minst 2 m i breddriktning. Fasadmaterial ska vara trä, puts eller kombination av dem. Taket ska vara sadeltak.

Område för kyrkor och församlingsbyggnader (AF)

På planområdet finns ett kvartersområde reserverat för kyrkor och andra församlingsbyggnader (AF), kvarter 25. På området ligger församlingshemmet. På området får uppföras byggnader i högst 1½ våning dvs. den övre våningen får vara högst hälften av första våningens yta. Byggnadsrätten på området är 400 m² våningsyta. Området är klassat som kulturhistoriskt och landskapsmässigt värdefullt område, närmare beskrivning nedan under Kulturmiljö.

Område för handel, förvaltning, service och bostäder (HF, HBF)

Kvartersområde för handel, förvaltning och service (HF) och Kvartersområde för handel, förvaltning, service och bostäder (HBF) koncentreras till den södra delen av detaljplanen. Den föreslagna markanvändningen styrs dels av de befintliga byggnaderna KEA-market och Söderby livs verksamhet på området och av markägarnas önskemål. Totalt finns det 4-5 tomter reserverade som HF- och HBF-tomter.

Kvartersområde för handel, förvaltning och service (HF)

På området får uppföras byggnader för handel, förvaltning och service. Byggnaderna får byggas i högst I våning. Byggnadsrätten styrs av exploateringsstalet som är 0,4. Exploateringsstalet är förhållandet mellan byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta och tomtens yta. Byggnadernas fasad- och takfotslinjer, som är längre än 30 meter, ska brytas på minst en punkt genom indragning eller förskjutning med minst två meter. Alternativt genom en utbyggnad av yttre trapphus eller burspråk, vars fasadliv i sin helhet stiger minst 60 centimeter över takfotslinjen.

Byggnaderna ska ha sadeltak. Fasadmaterial ska bestå av trä, rappat stenmaterial eller slät fasadplåt. Byggnaderna på området ska bilda en arkitektoniskt harmonisk och vacker helhet.

De delar av tomten som används för utomhuslagring, får inte förfula miljön, utan ska omges av skyddstak och inhägnas med plank eller täta skyddsplanteringar vars höjd är minst 120 centimeter.

I anslutning till affärs- och kontorsbyggnader får en övervakningsbostad för verksamhetens kontinuerliga skötsel byggas. Bostadens våningsyta får vara högst 80 m².

Kvartersområde för handel, förvaltning, service och bostäder (HBF)

På planområdet har reserverats 2-3 tomter för handel, förvaltning, service och bostäder. Området är ca 1,5 ha vilket motsvarar ca 6,4 % av hela planområdet.

På tomterna får uppföras byggnader i högst två våningar. Byggnaderna ska ha sadeltak och fasadmaterial ska bestå av trä eller rappat stenmaterial. Enhetliga fasad- och

takåslinjer får inte överstiga 25 meter utan ska brytas genom förskjutning eller indragning med minst en meter, alternativt i höjdriktning med minst 0,5 meter. Gavlar som är bredare än nio meter ska delas i minst två mindre delar eller genom förskjutning. Byggnaderna ska bilda en arkitektoniskt harmonisk och vacker helhet.

Byggnadsrätten är bestämd av exploateringsstalet som är 0,4. Exploateringsstalet är förhållandet mellan byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta och tomtens yta.

Utomhuslagring är inte tillåten.

I kvarter 34 finns två byggnader som är arkitektoniskt och/eller kulturhistoriskt värdefulla samt för landskapsbildens betydelsefulla byggnader. Byggnaderna får inte rivras eller byggas om så att det kulturhistoriska värdet minskar. Vid reparationer och ändringar ska kulyurbyrå kontaktas.

Parkområden (PN, PL och P)

Inom planområdet finns tre olika parktyper, parkområde som ska bevaras i naturligt tillstånd (PN), lekpark (PL) och parkområde som ska iordningställas och underhållas (P). Parkområdet är i sin helhet ca 4,2 ha vilket motsvarar ca 18 % av hela planområdet.

Parkområdet är fördelat över hela planområdet. På parkområdet som ska bevaras i naturligt tillstånd (PN) tillåts gallringar och slyröjning men inte kalavverkning. På parkområdet är det tillåtet med stigar och mindre konstruktioner som betjänar områdets användning.

På PN-området sydöst om korsningen Norra Söderbyvägen och Norrbyvägen finns en byggnad som är arkitektoniskt och/eller kulturhistoriskt värdefull samt för landskapsbildens betydelsefull byggnad. Byggnaden får inte rivras eller byggas om så att det kulturhistoriska värdet minskar. Vid reparationer och ändringar ska kulturbyrå kontaktas.

Lekparken ligger vid Norra Söderbyvägen, nära bostadsområden. Området ska ha staket mot vägen.

De parkområden som ska iordningställas och underhållas (P) ligger i anslutning till den planskilda korsningen, där lättrafiken leds på parkområde och under Lemlandsvägen.

På ett par parkområden har reserverats område för gång- och cykeltrafik.

Åkerområden (LÅ-1)

LÅ-1, landskapsmässigt värdefullt åkerområde som ska bevaras som öppen åker. På området får inte placeras byggnader eller konstruktioner.

Åkerområdet är uppdelat på två områden som ligger i planområdets sydöstra del, både norr och söder om Lemlandsvägen. Åkerområdet är ca 3,3 ha och det motsvarar ca 14,4 % av hela planområdet.

Fornlämningar (SF)

På planområdet finns två fornminnen. Sydväst om korsningen Norra Söderbyvägen och Norrbyvägen finns ett högggravfält Le18.3 som har skadats av vägbyggen men två gravhögar finns kvar. Områdets areal är 0,07 ha.

Det andra fornminnet Le18.4. finns på västra sidan av församlingshuset. Också det är ett högggravfält från yngre järnålder och består av en gravhög. Områdets areal är 0,03 ha. Fornlämningen jämte skyddsområdet är skyddade genom landskapslagen om fornminnen. Fornminnesområdenas arealer är totalt 0,1 ha, ca 0,45 % av hela planområdet.

Trafikområden (T, TG, TG/s)

Hela planområdet delas upp i sex delar av vägnätet. Lemlandsvägen som är huvudväg Mariahemn-Långnäs (895:0:3), Norrbyvägen (895:0:320), Norra Söderbyvägen (895:1:322), den gamla huvudvägen, och Söderby Sjövägen (895:1:321) dvs. Södra Söderbyvägen.

Trafikområde (T)

På planområdet finns tre områden reserverade för trafikområde (T) dvs. Norra Söderbyvägen (två områden) och Södra Söderbyvägen. T-området är ca 1,0 ha vilket motsvarar ca 4,4 % av hela planområdet.

Trafikområde för genomfarts- eller infartsväg med tillhörande skydds- och frisksytor (TG)

Hela Lemlandsvägen och del av Norrbyvägen är reserverad för TG-område. Området är ca 1,8 ha vilket motsvarar ca 7,8 % av hela planområdet. På en del av området har reserverats utrymme för gång- och cykeltrafik. Lätttrafikleden är planerad på den södra sidan om Lemlandsvägen och sträcker sig sedan under Lemlandsvägen norrut på Norrbyvägens västra sida.

Trafikområde för genomfarts- eller infartsväg med tillhörande skydds- och frisksytor där miljön bevaras (TG/s)

Den norra delen av Norrbyvägen, från Norra Söderbyvägen och norrut, är trafikområde för genomfarts- eller infartsväg med tillhörande skydds- och frisksytor där miljön bevaras. Vägen är klassad som vacker vägmiljö och ska bevaras. Trädallén ska finnas för att säkerställa att gaturummets karaktär bibehålls. Se närmare om trädallén under kulturmiljö nedan.

På den västra delen av trafikområdet har reserverats utrymme för gång- och cykeltrafik.

Gatuområde

På planområdet föreslås tre nya gator och två befintliga vägar som klassas som gatuområde. Gatornas totala sträckning är ca 500 meter. Gatuområdet är ca 0,5 ha vilket motsvarar 2 % av hela planområdet. Utöver gatorna tillkommer körförbindelser inom området.

Kyrkstallsvägen är klassad som vacker kulturmiljö och ska bevaras i sin nuvarande sträckning.

Inom planområdet reserveras utrymme för gång- och cykelvägar längs Norrbyvägen och Lemlandsvägen. Totalt är gc-vägarnas längd ca 850 meter.

Kulturmiljö

Trädrad som ska bevaras - trädallén

Längs med Norrbyvägens från Norra Söderbyvägen och norrut finns en trädallé som leder fram till Lemlands kyrka. Trädallén är i detaljplanen trädrad som ska bevaras. De skadade träden ska ersättas så att en enhetlig allé bevaras. Storleken på nytt träd ska vara minst 16-18 centimeter i omkrets. Vid fällning och förnyelse av träd eller vid markarbeten ska museiverket kontaktas eftersom trädallén är betydelsefull för kulturmiljön. Även vid andra markarbeten ska träden beaktas så att kvistar och rötter inte skadas.

Kulturhistoriskt och landskapsmässigt värdefullt område

Inom planområdet finns tre områden som är värdefulla ur kulturhistoriskt och landskapsmässig synpunkt. Dessa gårdsmiljöer/byggnader ska bevaras så att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Nya byggnader ska i fråga om placering, proportioner, stil, färgsättning och material anpassas till områdets traditionella byggnadsbestånd. Vid bygglovspliktiga åtgärder kan utlåtande från antikvarisk myndighet begäras.

Arkitektoniskt och/eller kulturhistoriskt värdefull samt för landskapsbilden betydelsefull byggnad.

På planområdet finns nio byggnader som klassas som värdefulla byggnader. Av dessa har två anvisats som K-märkta, dvs byggnaderna på fastigheten 2:76. Byggnaderna får inte rivas eller byggas om så att det kulturhistoriska värdet minskar. Vid bygglovspliktiga åtgärder och större underhållsåtgärder ska utlåtande begäras från antikvariska myndighet. Resten av de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna ligger inom kulturhistoriskt och för bybildens värdefulla områden. Enligt planbestämmelsen ska gårdsmiljöerna och byggnaderna bevaras. Byggnaderna ska vårdas och underhållas så, att deras kulturhistoriska värden inte minskar.

Kommunalteknik och ledningar

Området ska anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät som finns inom planområdet.

Grundvattenområde

På kvarter 34 ligger kommunens reservvattenbrunn. Som gräns för grundvattenområde har reserverats ett område med 50 meters radie från brunnen. Inom del av kvarter 33-35, trafikområde och landskapsmässigt värdefullt åkerområde (LÅ-1) ligger skyddsområdet. Inom området får inte åtgärder som äventyrar grundvattnets kvalitet eller kvantitet utföras. Särskilda rekommendationer finns för sprängning, borring för brunnar mm. vilka ska följas.

4. GENOMFÖRANDET

Området har planlagts på kommunens initiativ. Detaljerna kring genomförandet av detaljplanen regleras i eventuella markanvändningsavtal mellan markägarna och kommunen. Gatuförbindelser och kommunalteknik till tomterna ska vara ordnat före tomterna kan börja bebyggas.

5. KONSEKVENSER

Detaljplanen kommer att öka befolkningmängden inom området med uppskattningsvis 50 personer. En ökning av befolkningmängden ger normalt också en ökad trafikmängd till och från området. Trafikmängden ökar även när de två HBF- områdena bebyggs, den trafiken påverkar dock inte befintlig bostadsbebyggelsen på den norra delen av detaljplanen.

Genom att förverkliga hela detaljplanen ges goda möjligheter att få separat gång- och cykelväg längs med huvudstråket, vilket ökar säkerheten för lättrafiken.

Områdets karaktär ändras till tätare bebyggelse i 1½ våningar för bostadsbebyggelse och upp till högst två våningar för handel, förvaltning och bostäder. Kvarteretsområde för handel, förvaltning och service får byggas i högst 1 våning. Förtätningen av området ökar grönområdenas betydelse för närmiljön.

I och med detaljplanen bevaras allén mot kyrkan och flera byggnader samt miljöer som är viktiga för landskapsbilden.

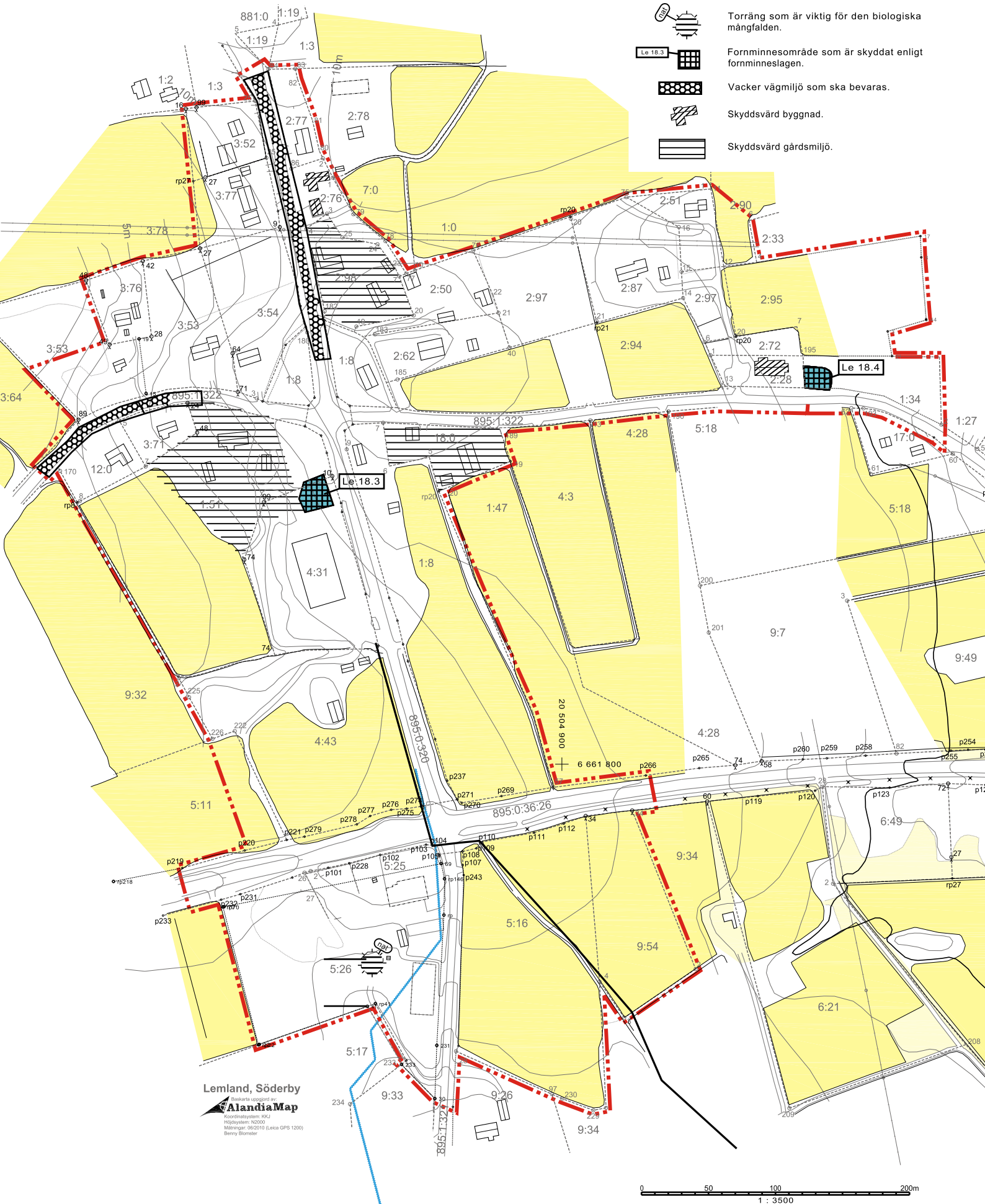
Jomala den 14.11.2023

Ursula Koponen
Arkitekt SAFA

Bilaga 3
SÄRDRAG OCH
SKYDDSOBJEKT

Detaljplan för KEA-området, Söderby by.

- Torräng som är viktig för den biologiska mångfalden.
- Fornminnesområde som är skyddat enligt fornminneslagen.
- Vacker vägmiljö som ska bevaras.
- Skyddsvärd byggnad.
- Skyddsvärd gårdsmiljö.

EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen

Dnr. LE/123/2023

Beslutshistorik

§ 33 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 30.3.2023

En fastighetsägare till en fastighet längs Granholmsvägen, har till Justitieombudsmannen (JO) lämnat in en klagan angående Lemlands kommuns hantering av ärendet.

JO har begärt Lemlands kommuns utlåtande gällande klagan.

Bilagor

TN §33, Utlåtande till Justitieombudsmannen
Bilaga 1, Förslag till vägplan Granholmsvägen
Bilaga 2, Landskapsregeringens beslut gällande Granholmsvägen
Bilaga 3, Skrivelsen från Granholm-Slätholms väglag angående projektkostnad
Bilaga 4, Protokoll försyn Granholmsvägen
Bilaga 5, Syn av Granholmsvägen 14.2.2023 ÅM
Bilaga 7, Tvärsektioner Granholmsvägen
Bilaga 8, Plankarta Granholmsvägen
Bilaga 9, Längdprofil Granholmsvägen
Bilaga 10, bilder av befintlig samt ombyggd väg
Bilaga 11, Tillrinningsområde
Bilaga 12, Granholmsvägen AP 5 - Slutsyn
Bilaga 13, 2022.06.10 - Slutsyn, Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_klagomål.msg_1234715_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_Klagomål.msg_1234718_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_klagomål.msg_1234720_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-1_Kantelu.msg_1234705_1_1_Anonym
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen

Tekniska chefens förslag

Tekniska chefen föreslår att tekniska nämnden omfattar förslaget till utlåtande enligt

bifogade handlingar.

Beslutet inklusive bilagor delges till Justitieombudsmannen i enlighet med deras instruktioner.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

§ 105 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Svar ifrån Justitieombudsmannen angående klagomål vid byggande av Granholmsvägen. justitieombudsmannen konstaterar att dikning och dränering av privata fastigheter inte är väghållarens ansvar.

Under planerad vägförrättning utförd av Lantmäteriverket, kan berörda fastighetsägare framföra ersättningsfrågor.

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden antecknar ärendet till kännedom.

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Bilagor TN §33, Utlåtande till Justitieombudsmannen
Bilaga 1, Förslag till vägplan Granholmsvägen
Bilaga 2, Landskapsregeringens beslut gällande Granholmsvägen
Bilaga 3, Skrivelsen från Granholm-Slätholms väglag angående projektkostnad
Bilaga 4, Protokoll försyn Granholmsvägen
Bilaga 5, Syn av Granholmsvägen 14.2.2023 ÅM
Bilaga 7, Tvärsektioner Granholmsvägen
Bilaga 8, Plankarta Granholmsvägen
Bilaga 9, Längdprofil Granholmsvägen
Bilaga 10, bilder av befintlig samt ombyggd väg
Bilaga 11, Tillrinningsområde
Bilaga 12, Granholmsvägen AP 5 - Slutsyn
Bilaga 13, 2022.06.10 - Slutsyn, Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_klagomål.msg_1234715_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_Klagomål.msg_1234718_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-2_Bilagor_till_klagomål.msg_1234720_1_1_anonym
EOAK-7824-2022-1 Kantelu.msg 1234705_1_1_Anonym
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
EOAK/7824/2022 – Justitieombudsmans Begäran om utredning och yttrande Granholmsvägen
Lemlands kommuns förfarande angående byggande av en kommunal väg
Svar ifrån justitieombudsmannen

TN §33, den 30.3.2023 Utlåtande till JO
EOAK/7824/2022

Inledning

Niklas Nordström har till Justitieombudsmannen (JO) inkommit med ett klagomål gällande Lemlands kommuns förfarande vid byggande eller grundförbättring av kommunala Granholmsvägen, samt därtill speciellt anknuten dikning år 2021-2022.

JO begär att Lemlands kommun skall inkomma med en utredning för att klagomålet skall kunna undersökas. Kommunen ombeds inkomma med ett yttrande i ärendet.

JO önskar specifikt svar på följande frågor,

1. Vilka beslut har kommunen eller någon annan myndighet fattat vid vägprojektet och har dessa beslut vunnit laga kraft?
2. Vilka förfaranden finns det möjligen i den åländska vattenlagen (antagligen 1996:61 med förändringar) för meningsskiljaktigheter i dikning jämfört med förhållanden i Nordström fall? (till exempel liksom i fastlandets vattenlag 587/2011 med föränd. 5 kapitel 5§ och 18 kapitel 8§)

Utredning skall vara JO till handa senast den 15.4.2023.

Först ges svar på de specifika frågor som ställts av JO, senare bemöts Nordströms klagan.

Svar på JO frågeställning

1. Medel har i kommunens investeringsbudget för år 2020 upptagits för att inleda ett övertagande av den enskilda vägen, Granholmsvägen, till kommunalväg. Ett övertagande föranleder att standarden på vägen höjs.

Tekniska nämnden har i och med de beviljade medlen i investeringsbudgeten tagit fram förslag till vägplan, första behandling i tekniska nämnden (TN) TN §27, 7.5.2020.

Kommunstyrelsen (KS) har i sitt beslut KS §155, 1.6.2020 beslutat ställa ut vägplanen under 14 dagar. Vägplanen har varit utställd till allmänt påseende under perioden 22.6.2020 – 8.7.2020. Inga anmärkningar inkom.

Kommunfullmäktige (KFGE) har i sitt beslut KFGE 58§, 26.08.2020 fastställt vägplanen.

Bifogat utdrag ur ärendehistoriken för ärende LE/259/2020, bilaga 1.

Landskapsregeringen har fastslagit vägplanen genom beslut daterat 12.10.2020, diarienummer ÅLR 2020/6649, bilaga 2.

Kommunfullmäktiges beslut har vunnit laga kraft den 19.11.2020.

En upphandling av entreprenaden har gjorts, där det lägsta anbudet accepteras. En beredning angående tilläggsfinansiering har behandlats i tekniska nämnden TN§41, 20.05.2021, kommunstyrelsen KS§109, 31.5.2021 samt kommunfullmäktige KFGE §41 16.06.2021.

Kommunfullmäktiges beslut har vunnit laga kraft den 24.7.2021.

En försyn hölls den 13.8.2021 innan arbeten med grundförbättringen inleddes den 16.8.2021, bilaga 4. Närvarande var representanter från kommunen, väglagen, Landskapsregeringen samt Lantmäteriverket.

Kommunstyrelsen har i KS §266, 22.11.2022 inlett behandlingen av ett ärende gällande förändrat avtal om finansiering rörande kostnadsfördelningen mellan kommunen och väglaget. Detta har noterats till kännedom av kommunfullmäktige KFGE §95, 01.12.2021.

Bifogat utdrag ur ärendehistoriken för ärende LE/259/2020, bilaga 3.

Över kommunstyrelsen beslut KS §266, 22.11.2022 samt KFGE §95, 01.12.2021 får inte besvär anföras då ärendet endast rörde beredning eller verkställighet.

TN §33, den 30.3.2023 Utlåtande till JO
EOAK/7824/2022

Entreprenaden gällande grundförbättring utfördes i 2 etapper. Grundförbättringen, etapp 1, utfördes under 2021. Etapp 1 godkändes i och med slutsyn den 16.11.2022. Ytbeläggningen, etapp 2, utfördes under våren 2022. Etapp 2 godkändes i och med slutsyn den 10.06.2022. Bilaga 12 och 13.

Tekniska nämnden har i TN§9, 2.2.2023 inlett behandlingen av det formella övertagandet till kommunalväg. Ärendet återremitterades för att boka slutsyn tillsammans med Landskapsregeringen i enlighet med Landskapslag (1964:16) om kommunalvägar §13.

Slutsyn har förrättats med Landskapsregeringen den 14.2.2023. Där konstaterades inga brister i vägens utförande. Slutsynprotokoll, bilaga 5.

Ärendet har ånyo behandlats i tekniska nämnden den 30.3.2023, där det konstateras att vägen är utförd i enlighet med vägplan och godkändes. Tekniska nämnden beslöt överta Granholmsvägen till kommunalväg. Utdrag från tekniska nämnden §20 den 30.3.2023, bilaga 6. Beslutet förväntas vinna laga kraft den 21.04.2023.

2. Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, kapitel 1, §3. Definitioner, punkt 7,
”dikning är sådant bortledande av vatten i avvattningssyfte som sker i dike”

Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, kapitel 10, §3. Definitioner punk 28,
”dike är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer”

Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, kapitel 10, §5. Dikning genom allmän väg,
”Om ny trumma eller bro byggs i väg eller om befintlig dikning utvidgas eller fördjupas skall åtgärden på begäran av den som dikar eller dikat utföras så att marken ovanför vägen avvattnas till minst 1,2 meters djup.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anhåller om det.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. skall utföras och bekostas av väghållaren. Det åligger även väghållaren att underhålla bron eller trumman.”

Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, kapitel 10, §6. Dikning genom enskild väg och ägoväg,

” Om i 5 § 1 mom. avsedda åtgärder utförs i fråga om enskild väg eller ägoväg har den som dikar eller dikat samma rätt som beträffande allmän väg men det åligger honom att betala kostnaderna för att återställa vägen, bron eller trumman i ett minst likvärdigt skick eller, om väghållaren begär det, själv utföra åtgärderna varvid vägen, bron eller trumman skall återställas i minst likvärdigt skick. För underhållet av bron eller trumman svarar väghållaren.”

Ytterligare återfinns i Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, kapitel 10, §7. Dikning i planlagt område. Området i fråga är inte planlagt, och paragrafen således inte tillämplig.

TN §33, den 30.3.2023 Utlåtande till JO
EOAK/7824/2022

Bemötande av Nordströms klagan

I Nordströms skrivelse till JO beskriver han den uppkomna situationen ur sitt perspektiv och bifogar en del bilder samt en karta med sina förtydliganden över området.

Nordström skriver, *”Det nya diket som inte finns inritat på vägplanen leder ytvatten från vägen, samt från grannfastigheten på östra sidan om vägen”*. Detta är inte korrekt. I tvärprofil för Granholmsvägen, bilaga 7, framgår tydligt att en dikning i v-profil utförs på sträckan 0+05 till 1+26 meter, från 1+26 till 4+95 meter utförs slänt utan v-profil på vägen västra sida, på vägen östra del finns dike i v-profil. Plankarta samt Längdprofil bilägges, bilaga 8 och 9.

Av bild benämnd *”Vägen precis innan ombyggnad bilden tagen från norr mot söder”* framgår det att befintlig väg saknar vägren, slänt och dike. Bilaga 10.

”Bilaga: tillrinningsområde till nytt dike” anger tillrinningsområdet mot vägen från öster. Bilagan är ofullständig så till den del att tillrinningsområdet till fastighet 3:14 även belastas av ytvatten från vägen västra del. Se Bilaga 11. Den bilaga Nordström har tagit fram ger således inte ett helhetsperspektiv till problemställningen.

Det är korrekt att Nordström varit i kontakt med projektledaren för entreprenaden under byggtiden. Kommunen undersökte åt Nordström, på kommunens kostnad, huruvida det var möjligt att anlägga ett öppet dike på Nordströms fastighet för avvattnings av hans fastighet. Undersökningen gjordes inte som en del i ett ansvarstagande att en dikning skulle utföras på Nordströms fastighet. Projektledaren har på ett korrekt sätt hänvisat till Beställaren (kommunen) för deras ställningstagande i frågan.

Teknisk chef, Kenneth Rosenberg-Brunila, har vid upprepade gånger varit i kontakt med Nordström som uttryckt sin frustration i ärendet. Frustrationen handlar även om behandlingstiden i ärendet. Tekniska sektorn var vid tillfället för utförandet underbemannad, och ett utlåtande i frågan dröjde längre än önskvärt. Tekniska chefen har i ärendet rådfrågat landskapsregeringens infrastrukturavdelning huruvida en fortsatt dikning på Nordströms tomt är kommunens ansvar eller inte. Frågan diskuterades även med närvarande under slutsynen den 14.2.2023. Diskussionerna har förts informellt utanför protokoll.

Det kan konstateras att vid grundförbättringen av Granholmsvägen har vägens balans förändrats. Vägens körbana är efter grundförbättringen högre än den var innan grundförbättringen. För avvattnings och torrläggningen av vägen, har diken anlagts enligt gängse praxis på vägens sidor. Enligt Vattenlag (1996:61), kapitel 10, §5 moment 1 gjordes dikningen för att avvatta det högre belägna området. En trumma anlades vid lågpunkten, för att inte stoppa det naturliga vattenflödet till lågpunkten.

Dikning och dränering av privata fastigheter är inte väghållarens ansvar. Vid platsbesök som tekniska chefen utfört, återfanns inga/ingen avvattnings vidare från fastigheten 3:14.

Nordström skriver i sin klagan *”Tekniska chefen återkopplade efter att jag skickat bilder och korrespondensen och meddelade mig att han varit på platsen 2 ggr och inte kunnat avgöra var vattnet kom ifrån utan sa att fastigheten ligger på en lågpunkt och att inget skulle göras nu utan att man skulle avvakta en vägförrättning som skall ske för att avgöra en fortsättning på ärendet”*.

En vägförrättning initierades i samband med entreprenadstarten gällande grundförbättringen av Granholmsvägen. Det är till Lantmäteriverket meddelat att entreprenaden är slutförd. Således är en vägförrättning initierad. Enligt uppgift från Lantmäteriverket är denna planerad att utföras under 2023. Till en vägförrättning kallas berörda fastighetsägare. Till vägförrättningen kan berörda

TN §33, den 30.3.2023 Utlåtande till JO
EOAK/7824/2022

fastighetsägare framföra ersättningsfrågor. Besvär över vägförrättningens beslut kan sedan riktas till jorddomstolen.

Sammanfattning

Lemlands kommun anser sig inte ansvarig för avvattningen av Nordströms fastighet 417-410-3-14. Kommunen har i samband med grundförbättringen anlagt en trumma under Granholmsvägen för att inte stoppa det naturliga flödet av vattnet till låglänt område. I enlighet med Vattenlag (1996:61), kapitel 10, §5 moment 1 skall dikning utföras för att avvattna det högre belägna området. Detta har utförts i enlighet med lagen. Den dikning som utförts avvattnar inget nytt område. Områdets beskaffenhet gör att vattnet från det område som Nordström i sin bilaga anser att kommunen nu leder till hans fastighet, alltid har letts till fastigheten även innan grundförbättringen och anläggandet av vägtrumman. Således har inga förändringar i vattenflödet som belastar fastigheten 3:14 gjorts.

Eventuella synpunkter på utförandet kan framföras vid vägförrättningen där de avgörs av en oberoende myndighet.

Detta svar till Justitieombudsmannens begäran om utredning har behandlats i tekniska nämnden för Lemland och Lumparland, §33 den 30.03.2023.

Bilagor

- Bilaga 1, Förslag till vägplan Granholmsvägen
- Bilaga 2, Landskapsregeringen beslut gällande Granholmsvägen
- Bilaga 3, Skrivelsen från Granholms-Slätholms väglag angående projektkostnader
- Bilaga 4, Protokoll försyn Granholmsvägen
- Bilaga 5, Syn av Granholmsvägen 14.02.2023
- Bilaga 6, Utdrag TN §20 den 30.3.2023
- Bilaga 7, Tvärsektioner Granholmsvägen
- Bilaga 8, Plankarta Granholmsvägen
- Bilaga 9, Längdprofil Granholmsvägen
- Bilaga 10, Bilder av befintlig samt ombyggd väg
- Bilaga 11, Tillrinningsområde
- Bilaga 12, Granholmsvägen AP5 – Slutsyn
- Bilaga 13, 2022.02.16 – Slutsyn Granholmsvägen

I Tjänsten,
Kenneth Rosenberg-Brunila
Teknisk Chef
Lemland och Lumparlands kommun

LE/259/2020

Förslag till vägplan GranholmsvägenTN 27 §
07.05.2020

I budgeten för 2020 finns övertagande och ytbeläggning av Granholmsvägen med. Väglaget har i tidigare skede muntligt godkänt vägplan samt väglagets kostnadsandel. Mindre revideringar har gjorts sedan dess, bland annat utgående från synpunkter lämnade av LR, för vilka projekteringen nu är färdigställd.

Tekniska chefens förslag:

Tekniska nämnden beslutar återremittera ärendet för komplettering gällande väglagets godkännande av förslag till vägplan samt väglagets kostnadsandel. Därtill avtalas om upplåtelse av nödvändig mark med berörda markägare.

BESLUT:

Tekniska nämnden beslutar ålägga tekniska chefen att ställa ut vägplanen efter väglagets godkännande.

Bilaga:

- Förslag till vägplan

KST 155 §
01.06.2020

Kommunstyrelsen ansvarar för uppgifter som följer av bestämmelser i bostads-, byggnads- och planläggningslagstiftning. Uppgiften har inte delegerats till tekniska nämnden, så därför är det kommunstyrelsen som ska besluta om att ställa ut vägplanen.

Förslaget till vägplan samt protokoll från Granholms/Slätholms väglags möte den 12 maj 2020 bifogas beredningen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att omfatta förslaget till vägplan för Granholmsvägen och att ställa ut förslaget till påseende under 14 dagar.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag. Förslaget till vägplan bifogas protokollet.

Bilaga:

Förslag till vägplan, Granholmsvägen

KST 184 §
17.08.2020

Förslaget till vägplan för Granholmsvägen har varit utställt till allmänt påseende under perioden 22 juni – 8 juli 2020. Inga anmärkningar har inkommit inom utsatt tid.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att omfatta förslaget till vägplan för Granholmsvägen. Vägplanen sänds därefter till Ålands landskapsregering för fastställande.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag. Förslaget till vägplan bifogas protokollet.

Bilaga:

Förslag till vägplan, Granholmsvägen

KFGE 58 §
26.08.2020

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att omfatta kommunstyrelsens förslag. Förslaget till vägplan bifogas protokollet.

Bilaga:

Förslag till vägplan, Granholmsvägen

Avdelning
Infrastrukturavdelningen Vagnätsbyrå
Byråchef tjänstemannaföredragning

Lemlands kommun

Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

Föredragande
Trafikingenjör Sommarström Hanna

Beslutande
Byråchef Nord Lennart

Vägplan för Granholmsvägen

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt med stöd av 4 § 3 mom. landskapslag (1964:16) om kommunalvägar att fastställa vägplan för Granholmsvägen i Lemlands kommun, i enlighet med bilagor.

Motivering

Enligt 4 § 3 mom. landskapslag (1964:16) om kommunalvägar, nedan kommunalvägslagen, följer att innan vägplan antas ska den varit framlagd till allmänt påseende under 14 dagars tid. Beslut om att anta vägplanen och bygga vägen ska underställas landskapsregeringen för fastställelse. I anslutning till fastställelsebeslutet beviljas kommunen vägrätt.

Enligt 21 § 1 mom. landskapslag (1964:16) om kommunalvägar, nedan kommunalvägslagen, ska beslut om att ändra enskild väg till kommunalväg fattas av kommunfullmäktige. Beslutet ska underställas landskapsregeringen för fastställelse.

Enligt 21 § 2 mom. kommunalvägslagen må landskapsregeringen förvägra fastställelse om vägen anses äga ringa betydelse för samfärdseln på orten eller på grund av sin längd eller annan där jämförbar orsak medför i förhållande till trafikbehovet oskäligen kostnader.

Ålands landskapsregering konstaterar att vägen sammantaget är för trafikintensiteten tillfredställande skick och att inga av de förhållanden som framgår av 21 § 2 mom. kommunalvägslagen föreligger, varvid Granholmsvägen kan fastställas som kommunalväg.

Bakgrund

Lemlands kommun inkom den 28.8.2020 med en begäran om fastställelse av vägplan för Granholmsvägen. Vägplanen har varit framlagd till allmänt påseende 22.6-8.7.2020 och inga anmärkningar inkommit. Lemlands kommunfullmäktiga beslöt 26.8.2020 omfatta vägplanen. Inga besvär mot kommunfullmäktigeprotokollet har inkommit till Ålands förvaltningsdomstol vid besvärstidens utgång.

Bilagor

1. Plankarta
2. Längdprofil
3. Tvärsektioner

LE/259/2020

Skrivelse från Granholm-Slätholms väglag angående projektkostnadTN 41 §
20.05.2021

Tekniska chefen har via e-Avrop utannonserat grundförbättring av Granholmsvägen P317-2 under tiden 29.03.2021-30.4.2021. Ett anbud har inkommit om 176 000 euro. Vägen är ca 600 meter lång. Därtill beräknas ytterligare kostnader uppkomma i form av:

Projektering, kontrollanttjänster, ~2 %

Oförutsedda kostnader, ~5 %

Byggherrekostnader, ~3 %

Totala projektkostnaden beräknas därmed uppgå till ca 194 000 euro (marknlösen ej inräknat)

Budgeterade medel för kommunens del i projektet är 35 000 euro, vilket ska täcka 45 % av projektkostnaden. Resterande andel faller på väglaget.

Kommunens andel enligt inkommet anbud inklusive merkostnader skulle därmed bli 87 000 euro, och väglagets andel bli 107 000 euro.

Tekniska chefens förslag:

Tekniska nämnden beslutar begära tilläggsmedel om 87 000 – 35 000 = **52 000 euro**, samt presentera kostnadsandelsförslag om 107 000 euro för godkännande av väglaget.

Under förutsättning att tilläggsmedel beviljas och att väglaget godkänner sin kostnadsandel delegeras avtalstecknandet till tekniska chefen.

BESLUT:

Nämnden omfattar tekniska chefens förslag.

KS 109 §
31.05.2021Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att **föreslå för fullmäktige** att godkänna tilläggsmedel om 52 000 euro för projekt P317-2 Granholmsvägen, kommunalväg. Tilläggsmedlen godkänns under förutsättning att väglaget före kommunfullmäktiges beslut har kommit in med godkännande av kostnadsandelsförslaget.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag.

Tekniska chefen Jacob Nordlund är närvarande och informerar om projektet.

KFGE 41 §
16.06.2021

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att omfatta kommunstyrelsens förslag.

KS 266 §
22.11.2021

Vid fakturering av väglagets kostnad för deltagande i projektet har momsen beräknats felaktigt. Faktureringen sker i två rater om hälften av kostnaden vardera, varav den första raten är fakturerad 19.8.2021 (fakturanummer 81062) i samband med projektets inledande och den andra raten ska faktureras inom kort då slutsyn för projektet har hållits.

Vid uppgörande av fakturan har summan 53 500 euro (hälften av 107 000 euro) felaktigt antagits vara inklusive moms, varför fakturan är utställd till beloppet 43 145,16 euro samt därtill moms om 10 354,84 euro (24 %). Med detta antagande kommer kommunen erhålla 86 290,32 euro för väglagets andel av projektet.

Väglagets andel om 45 % av projektkostnaden uppgår egentligen till 107 000 euro exklusive moms, det vill säga 132 680 euro inklusive moms. Moms om 24 % uppgår således till 25 680 euro totalt. De två raterna skulle således ha uppgått till beloppet 53 500 euro samt därtill moms om 12 840 euro (24 %) vardera.

På inrådan av kommunens yrkesrevisor har därefter en faktura (fakturanummer 84131) avseende momskorrigerings skickats till väglaget 10.11.2021.

Granholt-Slätholms väglag har den 17.11.2021 kommit in med en skrivelse där man bestrider faktura (fakturanummer 84131) avseende momskorrigerings.

Det kan konstateras att ursprunget till den felaktiga momskorrigeringen har uppstått till följd av otydlig information vid överenskommelse med väglaget. Det har inte tydligt specificerats om väglagets andel om 107 000 euro är inklusive eller exklusive moms. Det kan därtill konstateras att det inte heller i tekniska nämndens beslut § 41/20.5.2021 avseende äskande om tilläggsmedel för projektet har specificerats om kostnadsandelen som fördes

för godkännande till väglaget var inklusive eller exklusive moms. Tekniska nämnden har inte heller ingått något skriftligt avtal med väglaget eller på något annat sätt dokumenterat om den överenskomna kostnadsandelen är inklusive eller exklusive moms. Mot bakgrund av detta kan det konstateras att väglaget har haft en rimlig anledning att utgå från att det överenskomna beloppet om 107 000 euro är den totalsumma som väglaget har att lägga ut för deltagande i projektet.

Kommunstyrelsen är behörig att besluta om avskrivning alternativt nedskrivning av fordringar enligt 55 § 5 mom. 41 p. i förvaltningsstadga för Lemlands kommun.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar avskriva fordran om 12 840 euro (fakturanummer 84131) som ställts mot Granholm-Slätholms väglag till följd av moms-korrigerings. Kommunstyrelsen beslutar vidare att den kommande faktureringen för rat 2 ska uppställas likadan som fakturanummer 81062 för rat 1, så att fakturan är utställd till beloppet 43 145,16 euro samt därtill moms om 10 354,84 euro (24 %).

Kommunstyrelsen beslutar att delge ärendet till tekniska nämnden till kännedom och uppmana nämnden att säkerställa rutinerna avseende momshantering och skriftliga överenskommelser vid gemensamma projekt med externa parter.

Kommunstyrelsen beslutar även att **delge ärendet till kommunfullmäktige** för kännedom.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att omfatta kommundirektörens förslag.

KFGE 95 §
01.12.2021

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att anteckna sig ärendet till kännedom.

 LEMLAND ÅLAND	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 169
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen		Version: 1.1
Sida: 1(14)		
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

1. Närvarande

Jacob Nordlund, Lemlands kommun
 Dan Engblom, Deab Konsult
~~Kristian Lundström, Ålands Schakt~~
 Tove Welin, LMV
 Robert Karlsson, ÅLR
 Markägare:
 Bo Johansson (Granholms väglag)
 Tommy Petterson (Slättholms väglag)

2. Tidplan

Entreprenadstart 16.8.2021
 Slutdatum: 15.11.2021

3. Vägsyn

0
 Vatten och avlopp ligger grunt, även el till belysning
 Staket
 Alle, 9 st lönn
 Grind

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 170
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 2(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 171
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 3(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 172
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen		Version: 1.1
Sida: 4(14)		
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

100

150

Tall, 30 cm

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 173
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen		Version: 1.1
Författad av: Jacob Nordlund		Plats: Granholmsvägen
		Sida: 5(14)
		Datum: 13.8.2021

200

250

Postlådor, flyttas

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 174
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 6(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

300

350

400

Div. träd

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 175
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 7(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

450

Byggnad, påverkas inte, breddningen görs på södra sidan

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 176
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 8(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

500

Gran + hassel

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 177
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 9(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

550

Påkörd vattenspindel

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 178
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen		Version: 1.1
Sida: 10(14)		
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

600

Byggnad, berörs inte, men takfot bör märkas ut, lägg ner grund dränering (30-40 m)

Infart ej inritad, tas med.

Gärsgård berörs ej, ev. dränering görs som täckdike.

Väg breddas tillräckligt för mötande trafik/mötesplats före bron

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 179
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 11(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 180
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 12(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

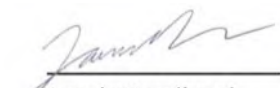
	Försyn	Enhet: Tekniska sektorn 181
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen	Version: 1.1	Sida: 13(14)
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	Datum: 13.8.2021

	<h2>Försyn</h2>	Enhet: Tekniska sektorn 182
		Dokumentslag: Protokoll
		Bilagor: -
P317-2 Granholmsvägen		Version: 1.1
Sida: 14(14)		Datum: 13.8.2021
Författad av: Jacob Nordlund	Plats: Granholmsvägen	

I tjänsten,

 Jacob Nordlund,
 Teknisk chef

Protokoll

Vägsyn av Granholmsvägen i Lemlands kommun

Tid och Plats: 14.2.2023 Granholmsvägen

Närvarande:	Kenneth Rosenberg – Brunila	Teknisk chef	Lemlandskommun
	Åsa Mattsson	Vägingenjör	ÅLR
	Thomas Idman	Ledande Vägmästare	ÅLR
	Robert Karlsson	Vägmästare	ÅLR

Syftet med synen är att tillsammans med kommunen kontrollera att vägsträckan är byggd enligt den standard som förväntas av en allmän väg då kommunen ska bli väghållare för Granholmsvägen.

Vid synen konstaterades att:

1m	Väjningsrutor på beläggningen bör målas
5m	Skylt Fö1 väjningsplikt bör placeras ut
5m	Skylt F30 hastighetsbegränsning bör placeras ut
120m	Dåliga/döda träd bör tas bort
118m, 331m	Trummor bör snedkapas för att underlätta vid vägunderhåll
465m	Skylt V4a avsmalnandeväg bör sättas upp
552-606m	Rensbrunnar för dränering bör sänkas
570m	Takfot som sticker ut mot vägen bör märkas upp
533-635m	Kvistning/röjning av träd bör utföras
635m	Skylt V29 med tilläggstavla "Allmän väg upphör" bör placeras där allmän väg upphör.

Hög stödkant på höger sida vid 10-19m och 180-195m. Den höga kanten bör skalas ned maskinellt detta för att avvattningen från vägytan ska fungera.

Grunda diken på höger sida vid 118-234m, 276-371m, 385-447m. Diken bör utformas så att en tillfredställande dränering kan ske från vägytan.

Vägens yta är belagt med Mjog 16 med en belägningsbredd på 5,5m utom de sista 100m som är ca 4m bred. Detta pga. bebyggelse på båda sidor av vägen. På de flesta ställen finns en stödkant på 25cm

Vägen saknar kantgrusning mot beläggningen på vägrenen. Detta är något som inte behövs eftersom kanterna inte är höga, belägningskanten är rund och tillåten hastighet har tidigare varit 30 km/h.

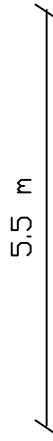
Kommunen bör utreda om det finns möjligheter att anlägga en vändplan där den kommunala vägen upphör så att fordon som trafikerar allmän väg kan svänga. Om kommunen ämnar överta fortsättningen av vägen och bron av Slätholmsväglag inom en snar framtid kan ett alternativ vara inte anlägga vändplan utan invänta övertagande av Slätholmsvägen.

De rekommenderade åtgärderna bör vidtas för att vägen ska vara i ett sådant trafiksäkert skick som förväntas av en allmän väg. Ytterligare vägledning kan hämtas från Vägverkets publikation Nr 2001:9, Projektering och byggande av enskilda vägar.

Robert Karlsson
Vägmästare
Ålands landskapsregering
20.2.2023

TYPTVÄRPROFILER

PL 0+05 - 1+26

ÖVERBYGGNAD PL 0+05 - 0+55

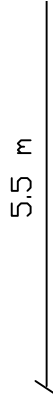
- BELÄGGNING 5m MJDG 16/100 kg 4 cm
- SLITLAGER 0-12 5 cm
- BÄRLAGER 0-32 15 cm
- FÖRDELANDE LAGER 0-70 40 cm

ÖVERBYGGNAD PL 0+55 - 1+26

- BELÄGGNING 5m MJDG 16/100 kg 4 cm
- SLITLAGER 0-12 5 cm
- BÄRLAGER 0-32 15 cm
- FÖRDELANDE LAGER 0-70 40 cm

TYPTVÄRPROFILER

PL 1+26 - 4+95

ÖVERBYGGNAD PL 1+26 -

- BELÄGGNING 5m MJDG 16/100 kg 4 cm
- SLITLAGER 0-12 5 cm
- BÄRLAGER 0-32 15 cm
- FÖRDELANDE LAGER 0-70 40 cm
- FIBERDUK N3

ÖVERBYGGNAD PL 2+50 -

- BELÄGGNING 5m MJDG 16/100 kg 4 cm
- SLITLAGER 0-12 5 cm
- BÄRLAGER 0-32 15 cm
- FÖRDELANDE LAGER 0-70 40 cm

ÖVERBYGGNAD PL 4+00 -

1:52

1:44

1:40

1:43

1:58

GAMMAL / NY VÄGKANT

GRANHOLMSVÄG

GAMM

4

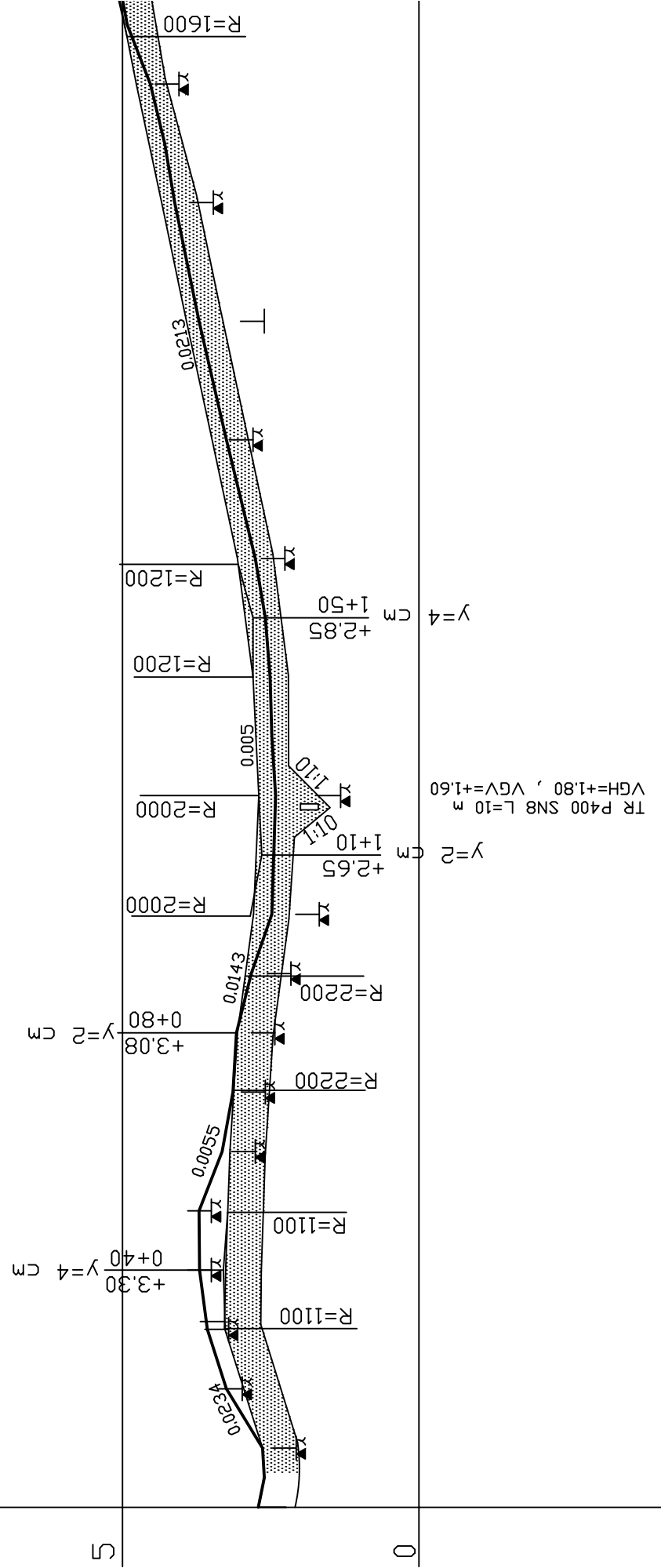
56

TR P315

NY VÄGKANT

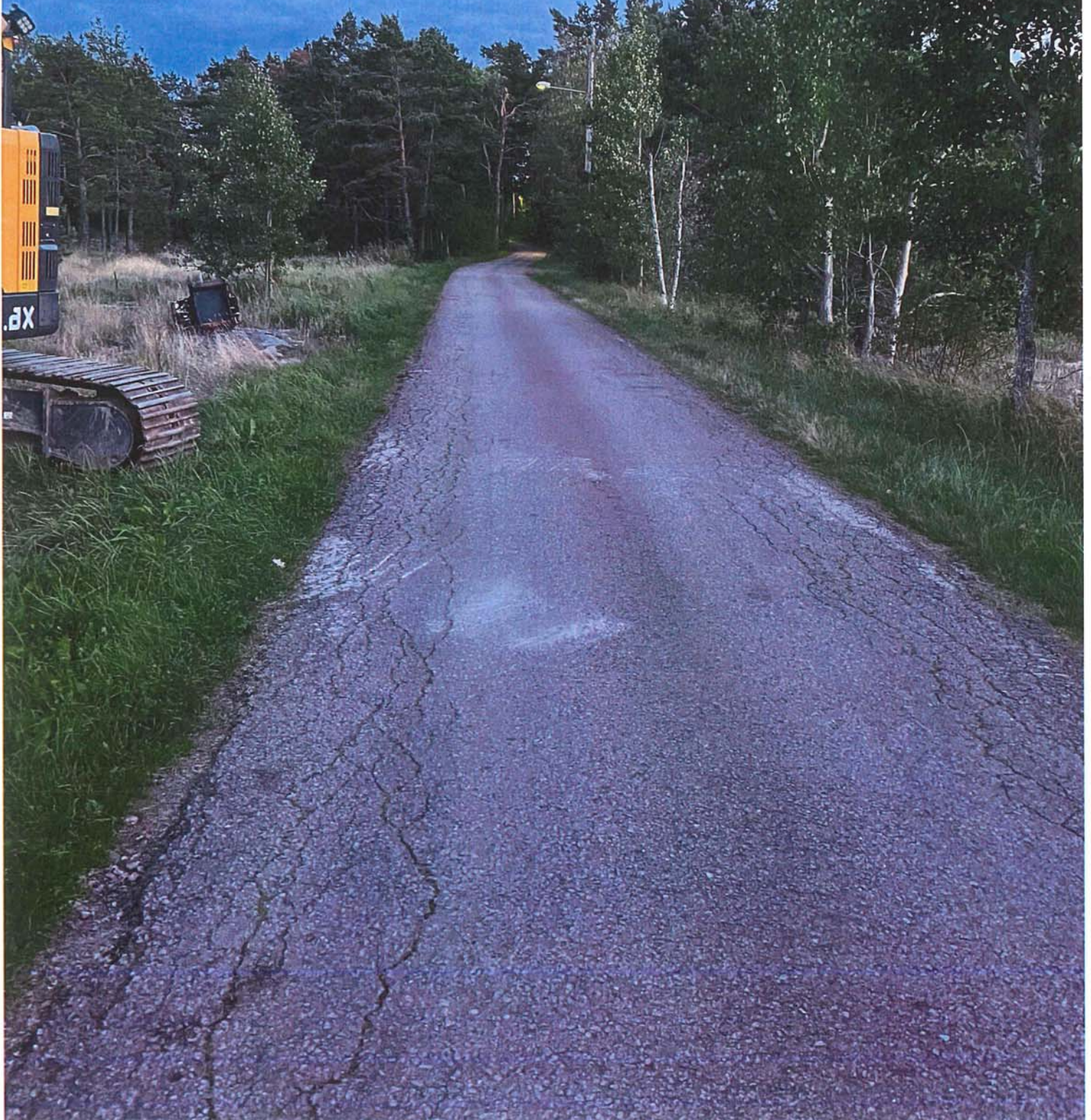
TR P315

BERG I DAGEN

Vägen precis innan ombyggnad bilden tagen från norr mot söder

187

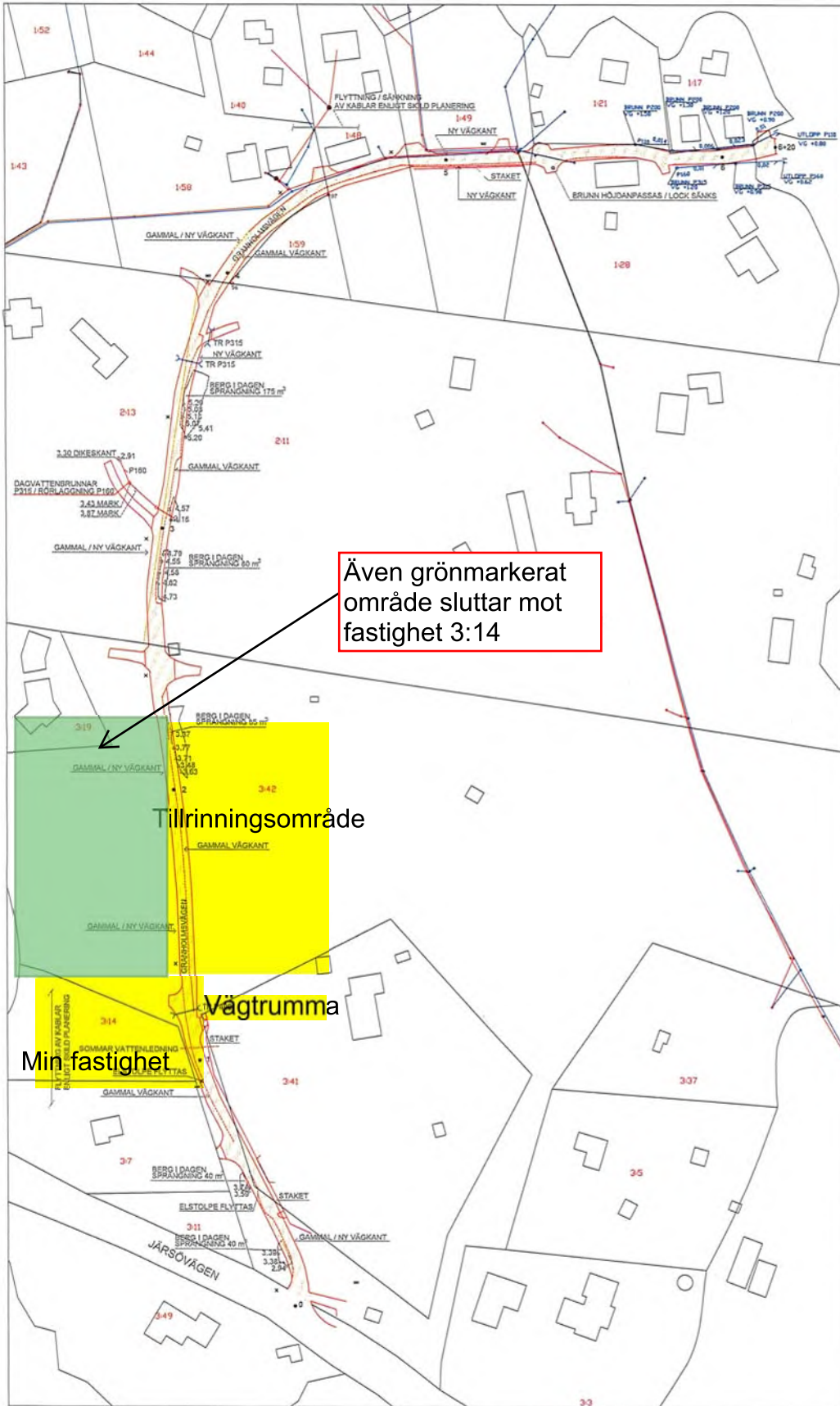
Nya vägen med dike bilden tagen från
Söder mot Norr med inlopp till vägtrumma

Nytt dike

Bilaga: tillrinningsområde till nytt dike

KOORDINATSYSTEM ETRS GK-20
 HÖJDSYSTEM N2000
 ÄNDRAD 19.03.2020 PL0+05-PL6+20

PROJEKETS NAMN LEMLANDS KOMMUN GRUNDFÖRBÄTTRING AV GRANHOLSVÄGEN		RITNINGENHALL PLANKARTA	SKALA 1:500
VATTENPLANERING F. BRÄNNBACK AB ANSÄSGATAN 4 A 2 65100 VASA TEL 06/317 2002		PLANERINGSOMRÅDE KOMMUNALTEKNIK	ARB.NR 412
DATUM 09.11.2015	RITAD TP GRANSKAD	RITNING 1	

GRANHOLMSVÄGEN

PROJEKT 9212¹⁹¹

Arbetsplatsmöte 5 - Slutsyn

16.11.2021

Grundförbättring av Granholmsvägen i Lemlands kommun

09.00-09.45

Närvarande:

Kristian Lundström
Dan Engblom

(KLM)
(DEM)

Ålands Schakt Ab
DEAB Konsult Projektering

§ 45 ÖPPNING

45.1 Mötet öppnades DEM valdes till ordförande och sekreterare.

§ 46 GENOMGÅNG AV FÖREGÅENDE PROTOKOLL

46.1 Föregående protokoll undertecknas senare.

§ 47 SLUTSYN

47.1 Konstaterades att entreprenaden är utförd inom kontraktstid.

47.2 Vid syn av entreprenaden noterades följande anmärkningar.

47.2.1 Finjustering av körbana och infarter sker innan beläggning utförs.

47.2.2 Plastbrunnar som sticker upp förses med gjutjärnslock.

47.3 Kvarstående arbeten.

47.3.1 Relationshandlingar lämnas in.

47.3.2 Ekonomisk slutreglering hålls inom 2 veckor.

Dan Engblom
DEAB Konsult

Kristian Lundström
Ålands Schakt Ab

Lemlands kommun
Tekniska nämnden
Kommunrundan 7
22610 Lemland

SYNEPROTOKOLL
Slutsyn

192

10.06.2022, kl. 10-10.45

PROJEKT: Ytbeläggning Granholmsvägen P317-2

Närvarande: Kenneth Rosenberg-Brunila, teknisk chef, BH
Kristoffer Kytömäki, Rafaels Ab, Entreprenör

1. **Formalia**
 - Kenneth Rosenberg-Brunila utsågs till sekreterare
 - Protokollet undertecknas av tekniska chefen samt entreprenören
2. **Tidtabellen**
 - Enligt kontrakt skulle projektet vara färdigställt den 31.08.2022. Projektet anses vara utfört inom tid, inga krav på vite ställs.
3. **Tilläggs- och ändringsarbeten**
 - Ökad mängd ~~asfalt~~ på infarter. Kostnad ej presenterad
 - *ytbeläggning*
4. **Händelser under byggtiden**
 - Inget att notera
5. **Fel och brister**
 -
 -
 -
 -
 -
6. **Slutrat – garantitida säkerhet**
 - Garantitiden är två år från slutsynedatum och löper till och med 10.06.2024. Från kontraktssumman innehålls 2 %, 549 €, under garantitiden. Beställaren kallar till garantisyn i maj 2024, garantiinnehållning faktureras av Entreprenören efter garantisyn.

Kenneth Rosenberg-Brunila
Teknisk chef

Ch Kristoffer Kytömäki
Rafaels Ab

8.3.2023

EOAK/7824/2022

Lemlands kommun

Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

Referens: 27.12.2022 anlänt klagomål

BEGÄRAN OM UTREDNING OCH YTTRANDE

Niklas Nordström har anfört ett klagomål som gäller Lemlands kommuns förfarande vid byggande eller grundförbättring av kommunala Granholmsvägen samt speciellt därtill anknyten dikning år 2021-2022.

I enlighet med biträdande justitieombudsmännen Maija Saksliins beslut och med hänvisning till grundlagens 111 § 1 mom. ber jag Lemlands kommun att sända den utredning som behövs för att klagomålet skall kunna undersökas och inkomma med myndighetens yttrande i ärendet.

Därtill behövs följande frågor besvaras:

- Vilka beslut har kommunen eller någon annan myndighet fattat vid vägprojektet och har dessa beslut vunnit laga kraft ?
- Vilka förfaranden finns det möjligen i den åländska vattenlagen (antagligen 1996:61 med förändringar) för meningsskiljaktigheter i dikning jämfört med förhållanden i Nordströms fall ? (till exempel liksom i fastlandets vattenlag 587/2011 med föränd. 5 kapitel 5 § och 18 kapitel 8 §)

Kommunen skall inkomma med utredningen och yttrandet senast den 15.4.2023.

Jag ber Er i första hand sända utredningen med e-post till justitieombudsmannens kansli på adressen ombudsman@riksdagen.fi eller oi-keusasiamies@eduskunta.fi . Om utredningen innehåller sekretessbelagda uppgifter bör meddelandet sändas via riksdagens skyddade anslutning: <https://turvaviestieduskunta.fi/> . Ange mottagaren som oi-keusasiamies@eduskunta.fi . Myndigheter som ingår i statsrådets nätverk (VN-verkko) kan sända sekretessbelagd information (skydds-

nivå IV) utan att använda den skyddade anslutningen. Handlingarna kan också sändas per post till registraturen vid justitieombudsmannens kansli. ¹⁹⁴

Äldre justitieombudsmannasekreterare Jukka Anttila

Dokumentet har godkänts elektroniskt i ärendehanteringssystemet.

Lähettsj: Niklas N [REDACTED]
Lähetetty: 27. joulukuuta 2022 12:31
Vastaanottaja: Oikeusasiamies
Aihe: Bilagor till klagomål
Liitteet: Problem område med text.pdf; Nya Granholmsvägen.pdf

Lähettsjää: Niklas N [REDACTED]
Lähetetty: 27. joulukuuta 2022 12:32
Vastaanottaja: Oikeusasiamies
Aihe: Bilagor till Klagomål
Liitteet: Bilder med beskrivning del 1.pdf

Lähettsj: Niklas N [REDACTED]
Lähetetty: 27. joulukuuta 2022 12:32
Vastaanottaja: Oikeusasiamies
Aihe: Bilagor till klagomål
Liitteet: Bilder med beskrivning del 2.pdf

Lähettsjäv: [REDACTED]
Lähetetty: 27. joulukuuta 2022 12:24
Vastaanottaja: Oikeusasiamies
Aihe: Kantelu

Kontaktuppgifter

Efternamn*

Nordström

Förnamn*

Niklas

Adress*

Postnummer*

22160

Postanstalt*

Mariehamn

Land

Finland

Telefon dagtid

E-post

Närmare information

1. Myndighet, tjänsteman eller annan myndighetsutövare vars verksamhet Ni kritiserar. *
Lemlands Kommun på Åland, Tekniska Chefen.
2. Om Ert klagomål gäller en myndighets förfarande, som Ni anser vara lagstridigt, ber vi Er i korthet beskriva
 - vems eller vilkas förfarande Ni kritiserar? *
 - händelseförloppet *
 - när? *
 - var? *
 - annat *

Händelseförlopp:

Ombyggnad av väg från privat till kommunal. När kommunen byggde om Granholmsvägen till kommunal väg gjordes ett nytt dike i anslutning till vägen, nordost om min fastighet och en ny 400mm vägtrumma lades under vägen på grannfastigheten vid min rålinje för att dränera bort ytvatten som rinner ner i det nya diket. Det nya diket som inte finns inritat på vägplanen leder ytvatten från vägen, samt från grannfastigheten på östra sidan om vägen. Av grannfastigheten, som delas av vägen, skulle jag uppskatta att ca 10.000kvm av fastigheten ligger med sluttning mot vägen och är av bergart. Ytvattnet som rinner från vägen och från grannfastigheten ner i diket kommer vid dikets slut till en ny 400mm vägtrumma som är grävd under vägen. Vattnet leds genom trumman och vid trumman slut så har kommunen valt att avsluta diket och resultatet blir att ytvattnet rinner in på min fastighet

registerenhet 417-410-3-14 i Lemlands Kommun på Åland. Jag har under hela ombyggnaden vid flera tillfällen per e-post och telefon poängterat problemet med ytvattnet och blivit tillsagd att de tittar på problemet. Initialt tog jag kontakt med tf Tekniska chefen, som hänvisade till projektledaren som övervakade ombyggnaden. Jag har sedan under hela byggtiden haft en dialog med projektledaren som gång på gång påtalat att han skall hantera detta med kommunen. Projektledaren som jag hade kontakt med gjorde åt kommunen även en utredning på att kunna dra ett fortsatt dike ner till havet. Hösten 2022 avsade sig projektledaren ärendet och hänvisade mig till nya Tekniska Chefen då han tillträtt sin tjänst. Jag kontaktade då nya Tekniska Chefen som bad mig skicka underlag på den korrespondens jag haft med projektledaren. Tekniska Chefen skulle undersöka saken och återkomma. Tekniska chefen återkopplade efter att jag skickat bilder och korrespondensen och meddelade mig att han varit på platsen 2 ggr och inte kunde avgöra var vattnet kom ifrån utan sa att fastigheten ligger på en lågpunkt och att inget skulle göras nu utan att man skulle avvakta en vägförrättning som skall ske för att avgöra en fortsättning på ärendet. Vecka 51 2022 kontaktade jag återigen Tekniska Chefen eftersom det vid den tidpunkten fanns ett stort problem med ytvatten som rann in på min fastighet och bad honom att åka dit och kontrollera så att han skulle få se det tillrinnande ytvattnet. Jag fick då svaret av Tekniska Chefen per telefon att, inget kommer att göras från kommunen. Tekniska Chefen anser nu att problemet helt är fastighetsägarens och fransäger kommunen allt ansvar i att leda bort ytvattnet. Tekniska Chefen anser att igen förändring är gjord vad gäller ytvatten avrinningen vid vägbygget, förutom då den vägtrumma som nu leder vattnet under vägen, som inte är ansluten till något dike nedströms för fortsättning av ytvattenavrinningen. Tekniska Chefen fransäger sig allt ansvar med det tillrinnande vattnet in på min fastighet och säger att det inte är kommunens problem utan i sin helhet tillhör fastighetsägaren. Tekniska Chefen lägger hela ansvaret och kostnaden på fastighetsägaren att lösa det uppkomna problemet med sin översvämmade fastighet, vilket jag anser att de skall åtgärda.

När:

Vägen byggdes om hösten 2021-våren 2022 då asfaltering gjordes

Var:

Granholt, Lemlands kommun på Åland

3. Varför anser Ni att beslutet eller förfarandet är lagstridigt? *

Jag anser att kommunen inte får dränera ytvatten in på min gård från ett dike utan måste avleda dikesvattnet ner till havet.

4. Har Ni klagat eller överklagat hos någon annan myndighet i denna sak? *

- vilken myndighet? *

- när? *

- är ärendet redan avgjort? *

Nej

Bilagor

Högst sammanlagt 10 MB. Tillåtna filer: .pdf, .doc, docx,.txt, .odt

Bilagor (1)

[-]

Bilagor (2)

[-]

Bilagor (3)

[-]

E-post från

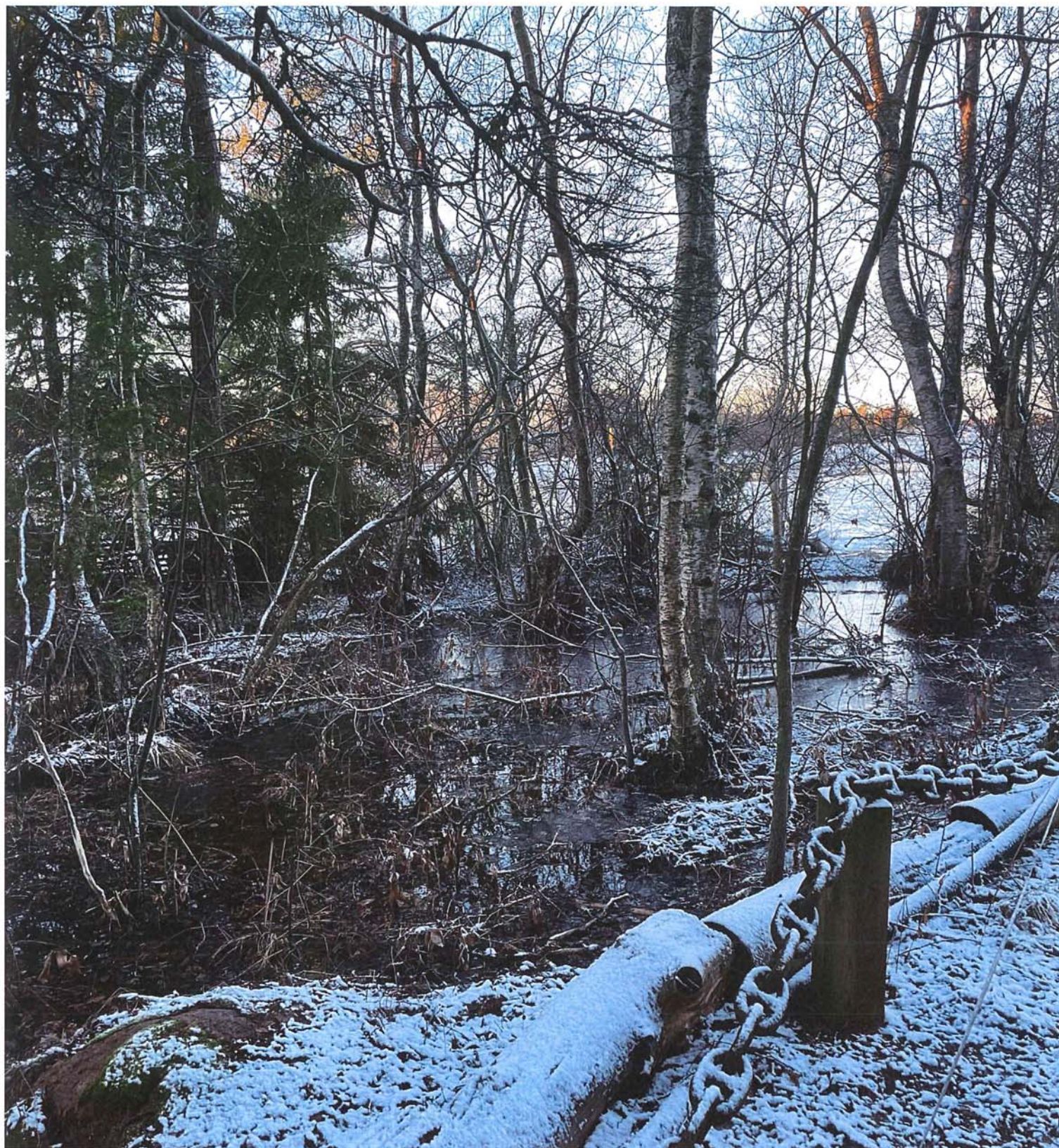
Anonym

Datum

2022-12-27 12:23

Min fastighet där vattnet runnit till från trumman 3st bilder

Vägtrummans utlopp där tillrinningen kommer till min fastighet 2st bilder

Vägtrummans utlopp

Vägen precis innan ombyggnad bilden tagen från norr mot söder

Nya vägen med dike bilden tagen från
Söder mot Norr med inlopp till vägtrumma

TILLKÄNNAGIVANDE

Ett förslag till vägplan för Granholmsvägen finns framlagt till allmänt påseende på kommunkansliet i Lemland, Kommungården, Kommunrundan 7, 22610 Lemland samt under "Tillkännagivanden" på kommunens elektroniska anslagstavla på www.lemland.ax under tiden **22 juni – 8 juli 2020**.

De, vilkas rätt eller fördel kan beröras av förslaget till vägplan, uppmanas att **senast den 8 juli 2020 kl 15.00** lämna in skriftliga anmärkningar till kommunstyrelsen i Lemland, per e-post info@lemland.ax eller per post till Kommunstyrelsen i Lemland, Kommungården, Kommunrundan 7, 22610 Lemland.

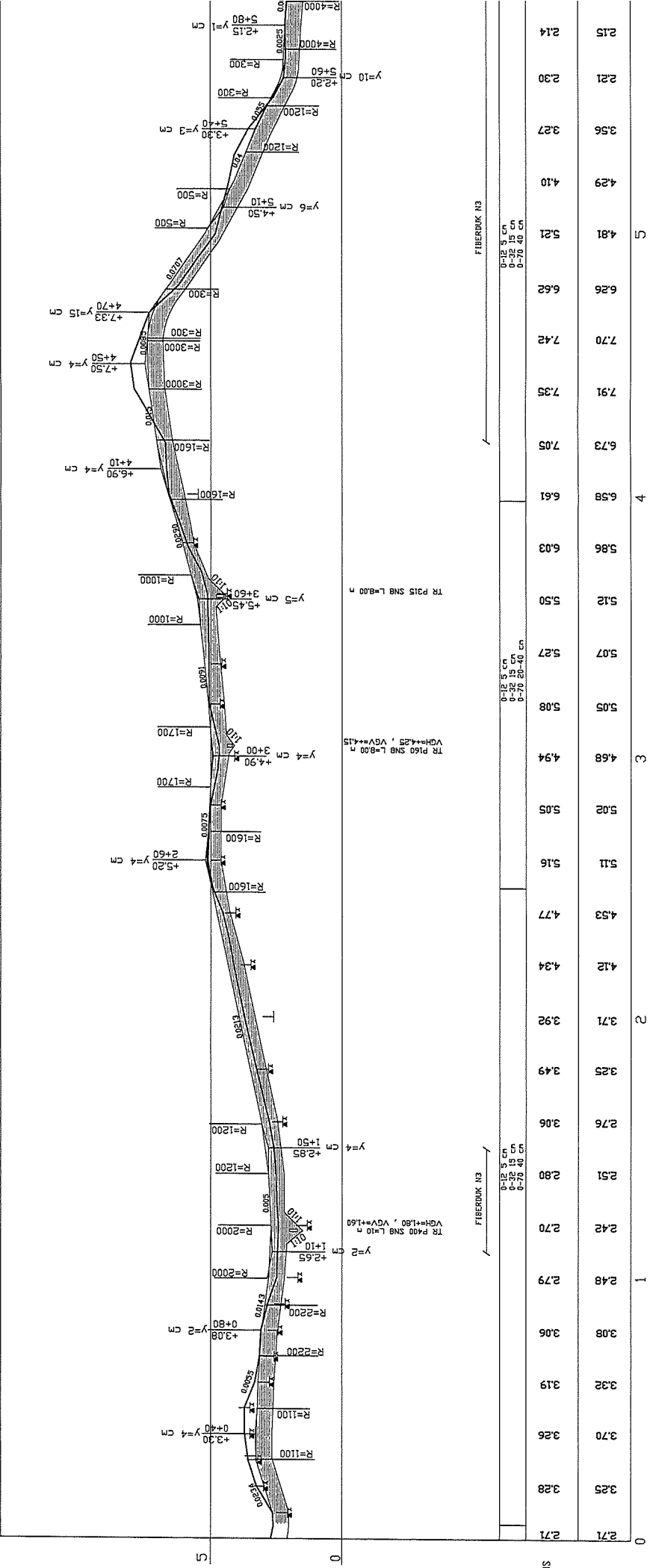
Lemland den 16 juni 2020

I tjänsten:

Julia Lindfors
Kommundirektör

Kommunstyrelsen i Lemland

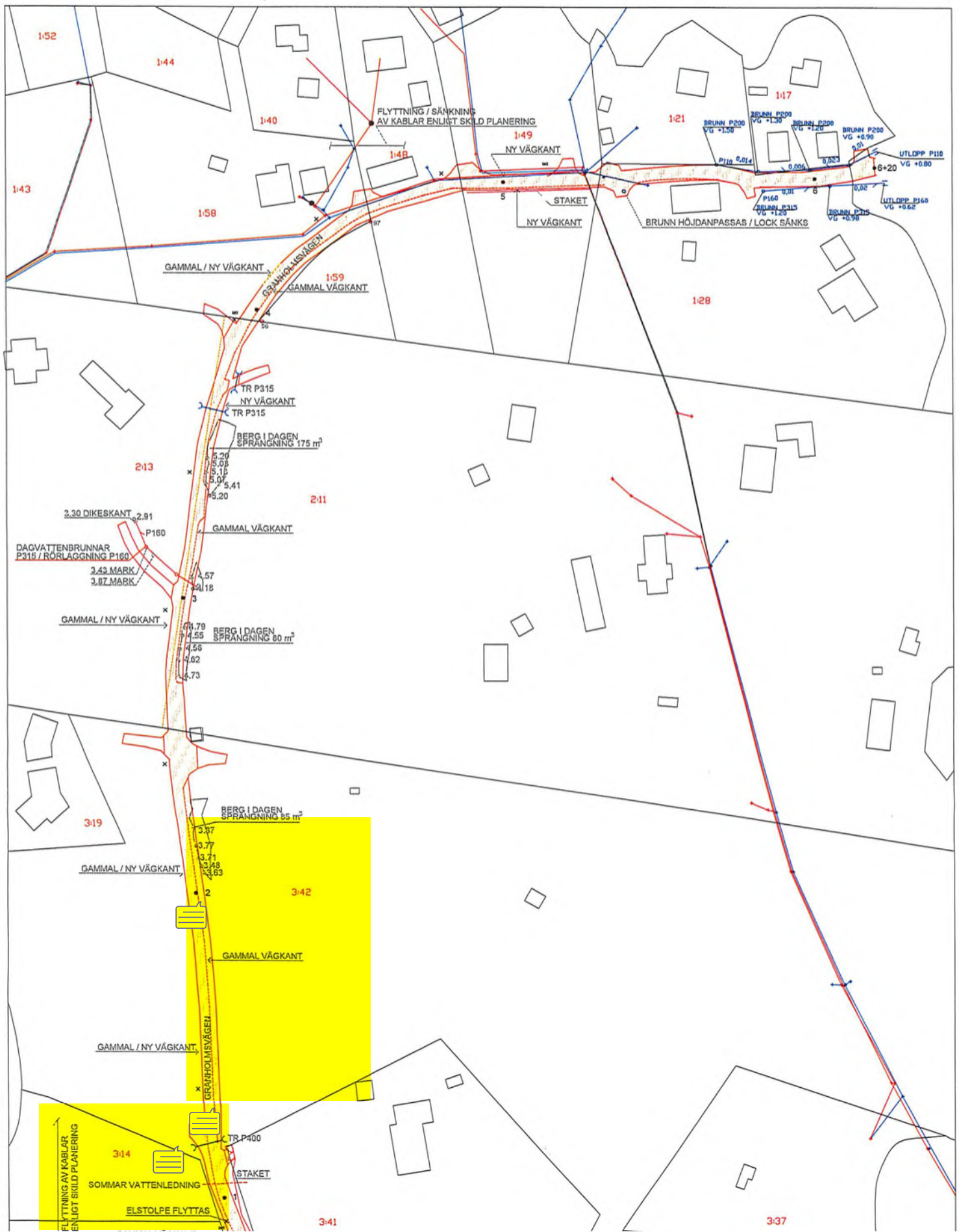
GRANHOLMSVÄGEN

MARKYTANS
HÖJD

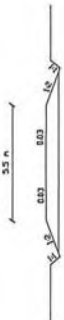
BALANSLINIENS
HÖJD

ÖVERBYGGNAD

TYPTVIRPROFILER

PL 0405 - 1426

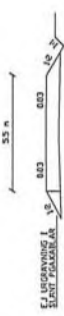
- ÖVERBETONGAD PL 0405 - 1426
- BELÄGGNING 5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
 - SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

ÖVERBETONGAD PL 0405 - 1426

- BELÄGGNING 5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
- SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

TYPTVIRPROFILER

PL 1426 - 4195

- ÖVERBETONGAD PL 1426 - 4195
- BELÄGGNING 5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
 - SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

ÖVERBETONGAD PL 2426 - 4420

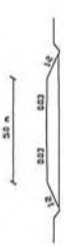
- BELÄGGNING 5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
- SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

ÖVERBETONGAD PL 4100 - 4195

- BELÄGGNING 5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
- SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
- FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

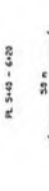
TYPTVIRPROFILER

PL 4195 - 5442

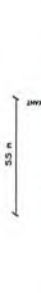
- ÖVERBETONGAD PL 4195 - 5442
- BELÄGGNING 4.5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
 - SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

PL 5442 - 6420

- ÖVERBETONGAD PL 4195 - 6420
- BELÄGGNING 4.5m M.DIG 16/100 kg 4 CN
 - SLITLAGER 3m M.DIG 16/100 kg 3 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 13 CN
 - FÖRSTÄNK LAGER 0-20 42 CN

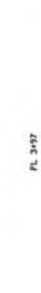
PL 1426

PL 4195

PL 2426

PL 4100

PL 0405

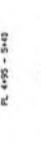
PL 5442

PL 6420

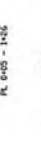
PL 4195

PL 6420

PL 4195

PL 6420

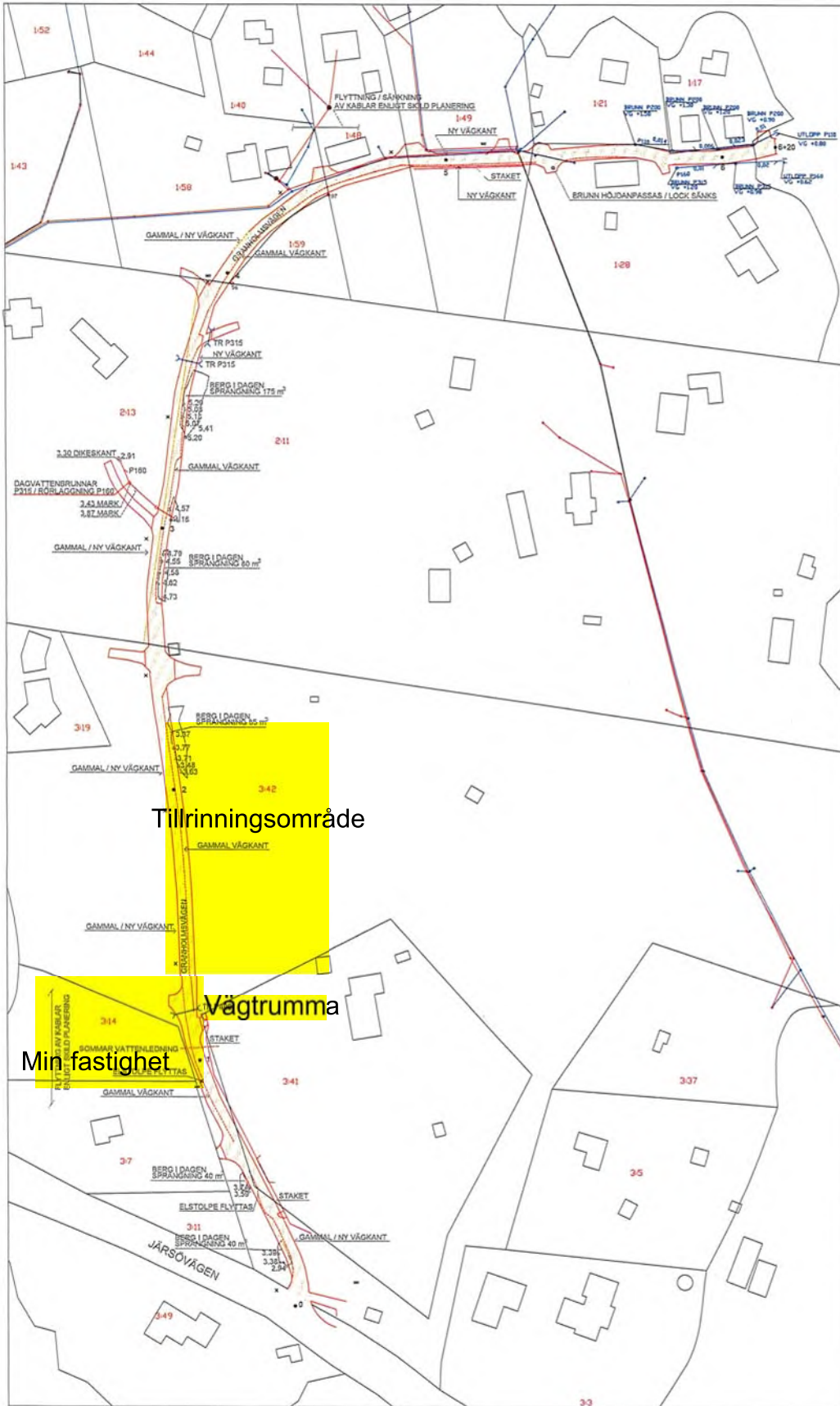
PL 4195

PL 6420

Bilaga: tillrinningsområde till nytt dike

KOORDINATSYSTEM ETRS GK-20
 HÖJDSYSTEM N2000
 ÄNDRAD 19.03.2020 PL0+05-PL6+20

PROJEKETS NAMN LEMLANDS KOMMUN GRUNDFÖRBÄTTRING AV GRANHOLSVÄGEN		RITNINGENHÅLL PLANKARTA	SKALA 1:500
VATTENPLANERING F. BRÄNNBACK AB ANSÄSGATAN 4 A 2 65100 VASA TEL 06/317 2002		PLANERINGSOMRÅDE KOMMUNALTEKNIK	ARB.NR 412
DATUM 09.11.2015	RITAD TP GRANSKAD	RITNING 1	

Lemlands kommun

Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

MEDDELANDE

4.12.2023

EOAK/7824/2022

Referens: 27.12.2022 anländ Niklas Nordströms skrivelse

ÄRENDE: LEMLANDS KOMMUNS FÖRFARANDE ANGÅENDE BYGGANDE AV EN KOMMUNAL VÄG

Till kännedom bifogade beslutet i Niklas Nordströms klagomålsärende.
Klagomålet har inte lett till åtgärder.

Äldre justitieombudsmannasekreterare

Jukka Anttila

Niklas Nordström

Granholmsvägen 8
22160 MARIEHAMN

SVAR

4.12.2023

EOAK/7824/2022

Referens: 27.12.2022 anländ skrivelse

ÄRENDE: LEMLANDS KOMMUNS FÖRFARANDE ANGÅENDE BYGGANDE AV EN KOMMUNAL VÄG

1 KLAGOMÅL

Ni kritiserade Lemlands kommuns förfarande angående vägbygget. När kommunen år 2021–2022 byggde om Granholmsvägen till kommunal väg gjordes ett nytt dike i anslutning till vägen nordost om min fastighet. En ny vägtrumma lades under vägen på grannfastigheten vid min rålinje för att dränera bort ytvatten som rinner ner i det nya diket. Det nya diket som inte finns inritat på vägplanen leder ytvatten från vägen samt från grannfastigheten på östra sidan om vägen. Den vägtrumma som nu leder vattnet under vägen är inte ansluten till något dike nedströms för fortsättning av ytvattenavrinning. Slutresultatet blev att ytvattnet rinner in på min fastighet och orsakar problem och kostnader.

Vidare enligt klagomålet har Ni tagit flera gånger kontakt med projektpersonalen och kommunens tekniska chef som har varit på platsen två gånger. Tekniska chefen sade att fastigheten ligger på en lågpunkt och att inget skulle göras nu utan att man skulle avvakta en vägförrättning som skall ske för att avgöra en fortsättning på ärendet. I slutet av 2022 kontaktade Ni återigen Tekniska chefen och han ansåg nu att problemet helt är fastighetsägarens och frånsäger kommunen allt ansvar i att leda bort ytvattnet.

Nordströms närmare motiveringar framgår av hans skrivelse och dess bilagor.

2 UTREDNING

Biträdande justitieombudsmannen har inbegärt Lemlands kommuns utredning och yttrande om Niklas Nordströms klagomål.

Enligt Lemland kommuns utlåtande 30.3.2023 har kommunen inlett 2020 ett övertagande av den enskilda vägen, Granholmsvägen, till kommunalväg, vilket betyder att standarden på vägen höjs. Kommunfullmäktige har fastställt vägplanen 26.8.2020 och landskapsregeringen har fastslagit vägplanen 12.10.2020. Besluten har vunnit laga kraft.

Granholmsvägens körbana är högre efter grundförbättringen. För avattning och torrläggningen av vägen har diken anlagts enligt gängse praxis på vägens sidor. Dikning och dränering av privata fastigheter är inte väghållaren ansvar. Vid platsbesök som tekniska chefen utfört, återfanns ingen avattning vidare från fastigheten 3:14. Lantmäteriverket planerar att utföra vägförrättning under år 2023. I vägförrättning kan berörda fastighetsägare framföra ersättningsfrågor.

3 CENTRALA RÄTTSNORMER

Enligt 3 § 2 moment i lag om riksdagens justitieombudsman med anledning av ett klagomål som anförts hos justitieombudsmannen vidtar justitieombudsmannen de åtgärder som han eller hon anser vara befogade med tanke på efterlevnaden av lagen, rättsskyddet eller tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. I ärendet inhämtas sådana utredningar som justitieombudsmannen anser behövliga.

Enligt paragrafens 4 moment ska justitieombudsmannen utan dröjsmål informera klaganden om ärendet inte leder till åtgärder på grund av 3 mom. eller för att det inte hör till justitieombudsmannen, för att det behandlas vid en behörig myndighet eller kan överklagas genom ordinära rättsmedel eller om det finns något annat skäl. Justitieombudsmannen kan samtidigt informera klaganden om vilka rättsmedel som står till buds och ge annan behövlig handledning.

Enligt 75 § 1 mom i Finlands grundlag angående lagstiftningsordningen för självstyrelselagen för Åland och jordförvärvslagen för Åland gäller det som särskilt bestäms i dessa lagar.

Enligt 18 § punkt 21 i självstyrelselag för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik, farleder för den lokala sjötrafiken.

Enligt 27 § punkt 16 i densamma lag har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om fastighetsbildning och fastighetsregistrering samt därmed sammanhängande uppgifter.

Enligt Ålands landskapslag om kommunalvägar 4 § 4 mom då frivillig överenskommelse med berörda fastighetsägare angående upplåtande av nödigt vägområde, ersättning för mark, skada och men eller för vägmateriäl icke kunnat träffas, bör kommunen hos [länsstyrelsen] anhålla om förordnande för vägförrättning.

Enligt paragrafens 5 moment vid handläggning av i denna paragraf nämnda ärenden skola i tillämpliga delar stadgandena i landskapslagen (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland lända till efterrättelse.

Enligt 62 § punkt 5 i landskapslag om allmänna vägar i landskapet Åland är ägare av fastighet berättigad att av väghållaren utfå ersättning för skada eller men som eljest åsamkas fastighet av vägs byggande eller begagnande eller av marks upplåtande till vägs biområde eller nyttjande av sådant område.

Enligt 75 § 2 mom i densamma lag upptas ersättningsfrågor som nämns i 62 § 5 och 6 punkterna vid vägförrättning till prövning och avgörande endast på yrkande av sakägaren.

Enligt paragrafens 3 mom verkställs inte sådan vägförrättning där fråga om ersättning som avses i 1 och 2 mom. kan behandlas eller kan ersättningen bestämmas först sedan vägförrättningen avslutats skall ersättningsyrkandet avgöras av [länsstyrelsen]. Detsamma gäller när frågan rör i 63 § 2 mom. nämnd ersättning som inte varit föremål för vägförrättning och när anspråk med stöd av bestämmelserna i detta kapitel görs på annan än i 1 eller 2 mom. avsedd ersättning.

4 VÄRDERING AV ÄRENDET OCH SLUTSATSER

Ert ärende har föredragits för biträdande justitieombudsman Maija Sakslin och på uppdrag av henne meddelar jag det följande.

De Lemlands kommuns och landskapsstyrelsens beslut som gäller grundförbättring av Granholmsvägen och dess omvandling till en kommunalväg har vunnit laga kraft enligt utredningen. Nordström har haft möjlighet att söka ändring till dessa beslut t.ex. angående vägplan. Justitieombudsmannen fungerar inte som domstol och kan inte ändra eller upphäva myndigheters eller domstolars avgöranden.

Nordström anser att detta vägbygge har orsakat honom skada och kostnader i form av bristfällig dränering och dikning vid vägen, vilket har lett till extra ytvattenflöde till hans fastighet. Kommunen har motsatt åsikt i ärendet.

219

Huvudsakligen är det frågan om ett privaträttsligt tvistemål vars avgörande hör inte till justitieombudsmannens befogenheter.

Enligt de tillämpade landskapslagarna skall Nordströms krav på ersättning avgöras - om överenskommelse inte träffas - i vägförrättning som kan sökas hos statens ämbetsverk på Åland (f.d. länsstyrelse). Denna myndighet kan också enligt 75 § 3 mom i landskapslag om allmänna vägar i landskapet Åland avgöra ersättningsyrkandet i förhållanden avsedda i sagda lagrummet. Kommunen har i sitt utlåtande konstaterat att vägförrättning vid Granholmsvägen utförs år 2023.

På ovannämnda grunder ger klagomålet inte upphov till justitieombudsmannens åtgärder.

På webbplatsen www.ombudsman.fi finns det närmare information om justitieombudsmannens uppgifter och befogenheter.

Äldre justitieombudsmannasekreterare

Jukka Anttila

Dokumentet har godkänts elektroniskt i ärendehanteringssystemet.

Tekniska nämndens nästa möte

Dnr. LE/385/2023

§ 106 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland 14.12.2023

Tekniska chefens förslag

Tekniska nämnden sammanträder nästa gång torsdagen 8 februari 2024 kl.18.00

Beslut Tekniska nämnden beslöt enhälligt att omfatta tekniska chefens förslag.

Sökande av ändring

Anvisning för rättelseyrkande och besväransvisning

FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING

Vad förbudet grundar sig på

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer: 99-100, 102, 103-106

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer: 96-98, 101

Enligt annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer och grunderna för besvärsförbudet:

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland
Kommunrundan 7
22610 Lemland

Paragrafer: 96-98, 101

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes eller tre dagar efter att ett e-postmeddelande med beslutet skickades, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

BESVÄRSANVISNING KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

- 1) beslutet tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet är:

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Paragrafer: ---

Besvärstid är inom 30 dagar från dagen för delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes eller tre dagar efter att ett e-postmeddelande med beslutet skickades, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla.

Avgift

Enligt justitieministeriets förordning (FFS 1383/2018) om justering av de avgifter som nämns i 2 § i lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015), som trädde i kraft 1.1.2019, är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringssökanden har framgång i ärendet.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

Besvärstiden för beslut med stöd av LL om avloppsvattenavgift för landskapet Åland är 30 dagar

från dagen för delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes eller tre dagar efter att ett e-postmeddelande med beslutet skickades, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt på kommunens webbplats publicerades på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärsmyndighet är:
Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Paragrafer: --

Besvärsskrift

- I besvärsskriften skall uppges
- ändringssökandens namn, yrke, boningsort och postadress
 - vilket beslut som överklagas
 - vilka ändringar som yrkas i beslutet
 - motiveringarna till att beslutet bör ändras

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också hans yrke, boningsort och postadress anges.

Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia.

Inlämnande av handlingarna

Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

Avgift

Enligt justitieministeriets förordning (FFS 1383/2018) om justering av de avgifter som nämns i 2 § i lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015), som trädde i kraft 1.1.2019, är rättegångsavgiften i förvaltningsdomstolen 260 euro. Rättegångsavgift tas ut också då förvaltningsdomstolen avvisar besvär utan prövning samt då besvär återtas. Avgift tas inte ut om ändringssökanden har framgång i ärendet.